

Broj 4/2016. - Godina CXXX - Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

PUT VRHBOSANSKE
CRKVE S LAICIMA

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Mladen Kalfić, kancelar

Grafička obrada:

MCVN

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

Božićna poruka vrhbosanskog nadbiskupa metropolite Vinka kardinala Puljića	329
--	-----

SVETA STOLICA

Naputak Kongregacije za nauk vjere o pokapanju tijela preminulih i čuvanju pepela u slučaju spaljivanja	331
Motuproprij 'Sedula Mater' - utemeljen Dikasterij za laike, obitelj i život	334
Motuproprij 'Humanam progressionem' - utemeljen Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja	334
Poruka pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2017.	335
Sažetak Apostolskog pisma 'Misericordia et misera'	337
Poruka pape Franje za 54. svjetski dan molitve za duhovna zvanja 2017.	338

CCEE

Kardinal Angelo Bagnasco novi predsjednik CCEE-a	341
Priopćenje sa završetka plenarne skupštine CCEE-a u Monacu	341
Priopćenje sa susreta biskupa zaduženih za društvene komunikacije i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija	342

BK BIH

Poruka biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u povodu Jubileja zatvorenika	343
Pozdravna riječ predsjednika BK BiH kardinala Puljića na početku 68. redovitog zasjedanja BK BiH	344
Priopćenje sa 68. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	346
V. Studijski dan za odgojitelje u sjemeništima i biskupijske delegate za zvanja	347
Poslanica predsjednika Caritasu BiH kardinala Vinka Puljića uz Nedjelju Caritasu u BiH	350
Izjava Justitiae et pax BK BiH povodom 10. prosinca Svjetskog dana ljudskih prava	351

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Sjednica Zbora konzultora Vrhbosanske nadbiskupije	354
Održana sjednica Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije	355
Dekanska konferencija Vrhbosanske nadbiskupije	356
Održana sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije	357
Okružno pismo prigodom početka pastoralno-liturgijske godine Put vrhbosanske Crkve s laicima	359
Ovlast za binacije i trinacije u 2017. godini	361
Prijepis matica i crkvenih računa za 2016. godinu	362
Prve subote u mjesecu - Molitveni dan za duhovna zvanja	362
Međunarodni i molitveni dan mira	363
Bogojavljenje - Papinsko misijsko Djelo svetog Djetinjstva	364
Post i nemrs u 2017. godini	364
Statistički podatci za 2016. godinu	365
Duhovne vježbe za svećenike u 2017. godini	365
Kvatre u 2017. godini	366

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana	366
Molitveni dan za mir u BiH	367
Dan života	367
Obnova svećeničkih obećanja i posveta ulja	368
Međunarodni dan bolesnika i zdravstvenih djelatnika	369
Papin dan	369
Susret animatora liturgijskog pjevanja	370
XXIII. sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije	370
XX. susret ministranata	371
Nedjelja solidarnosti	371
Susret župnika po dekanatima-arhiđakonatima u 2017. godini	372
Dan posvećenog života - Prikazanje Gospodinovo u hramu - Svijećnica	373
Pontifikali u prvostolnici Vrhbosanskoj u 2017. godini	373
Krizme 2017.	374
Imenovanja i premještanja	376
Dozvole	377
Kronika Vinka kardinala Puljića	377
Povelja o posveti novog oltara u župi Uznesenja BDM - Komušina	386

PRILOZI

Propovijed na Sv. Misi za pokojnog nadbiskupa Marka Jozinovića	387
Propovijed u Mariji Bistrici na blagdan Preobraženja Gospodinova	388
Propovijed kard. Puljića na ređenju za svećenika i đakone	390
Propovijed biskupa mons. Pere Sudara na završetku Godine Božjeg milosrđa	392
Popis sjemeništara u Travniku šk. god. 2016-2017	393
Popis bogoslova Sjemeništa Redemptoris Mater - ak. god. 2016-2017	394
Popis bogoslova Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa - ak. god. 2016-2017	394

BILJEŽIMO

Simpozij profesora pastoralne teologije na temu: Pastoral mladih u aktualnoj situaciji u Europi	396
Kardinal Puljić u Ruandi otvorio školu posvećenu ubijenom misionaru fra Vjeki Ćuriću	397
Proslavljen Dan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu	398
Proslavljen XV. Molitveni dan za Domovinu i XIII. Hodočašće Oružanih i redarstvenih snaga BiH	400
Proslavljen Dan Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“	402
Kardinal Puljić zareadio jednog svećenika i šestoricu đakona	403

POKOJNI SVEĆENICI

Vlč. Marko Barišić	406
--------------------------	-----

DODATAK

Imendanski kalendar	409
---------------------------	-----

Božićna poruka vrhbosanskog nadbiskupa metropolite Vinka kardinala Puljića

Božićno svjetlo neka rastjera tmine beznađa

„Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet... A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja“ (Iv 1,9.12)

Jubilarna godina Božanskog milosrđa posebnim nas je duhovnim sadržajem obogatala te smo ponijeli brojne milosne darove u duši za život. Mnogi su iskusili ljepotu oprostjenja u ispovijedi. Mnogi su, i sami zahvaćeni Božjim praštanjem, oprostili jedni drugima i izgrađivali mir i pomirenje. Brojni su našli duševni mir kroz djela milosrđa i hodočašća. Istina, nisu svi bili zahvaćeni milostima Jubilarne godine, ali veliki dio vjernika otvorio je vrata srca za susret s Gospodinom.

U takvom raspoloženju, zahvaćeni milosrđem Božjim, ušli smo u posebno drago vrijeme došašća, kako bismo se osobno, obiteljski i kroz župsku zajednicu pripremili za slavlje i doživljaj Božića. Ponovno smo imali prigodu doživjeti predivne osjećaje u misama zornicama, osobnim ispovijedima, zajedničkim i osobnim molitvama Gospine krunice te osobito u djelima ljubavi.

Godina katoličkog laikata

U želji da nastavimo pastoralnu aktivnost u nadbiskupiji, započeli smo godinu katoličkog laikata pod naslovom *Put Vrhbosanske Crkve s laicima*. Želimo postati svjesni uloge laika u Crkvi, posebno u župskim zajednicama. Ako mislimo ostvariti geslo naše vrhbosanske Sinode *Sve obnoviti u Kristu*, onda je neminovna suradnja svećenika i Bogu posvećenih osoba s laicima koji se ostvaruju kao kraljevsko svećenstvo.

Protiv beznađa

Unatoč tim divnim milosnim zahvatima, ne možemo zaobići i one tamne strane života kojeg proživljavamo, gdje još uvijek moramo tražiti osobitu snagu i svjetlo Duha Svetoga.

Kako ne spomenuti neko **čudno beznađe** koje je zahvatilo mnoge da olako napuštaju svoja ognjišta i rodnu grud. Teško je shvatiti da tu zemlju – za koju su mnogi u ratu, braneći se, podnijeli tolike žrtve, znojeći se privređi-

vali da preživimo – sada olako ostavljamo. Tu, čekajući uskrsnuće mrtvih, leže kosti tolikih naših predaka koji su ginuli na toj grudi i za tu grud. Zato osjećamo potrebu ohrabriti ljude: da budemo hrabriji, suočavajući se sa svakodnevnicom, složno i zauzeto boriti se za jednaka prava, otvarajući perspektive za život.

Narod koji ne voli život nema budućnosti

Također, s posebnom tugom **susrećemo brojne djedove i bake, stare očeve i majke, koje su djeca napustila**, ostavljajući ih da skončaju život u teškoj osamljenosti. Zahvalni smo svim dobrim ljudima koji se, kroz razne udruge ili preko Caritas, uključuju u njihovo zbrinjavanje. S pravo se pitamo: gdje je nestala četvrta Božja zapovijed, kao prva u Dekalogu koja čovjeku obećava „dobar i dug život na zemlji“ ako poštuje svoje roditelje (usp. Ef 6,2-3)? Što se to događa s tom „kulturom“ koja gazi Božje i ljudske prirodne zakone?

Kako shvatiti ovu kulturu, koja je žestoko osuđivala nacizam zbog ubijanja nevinih ljudi, kao i sve ratne zločine, a **ozakonjuje ubijanje nerođene djece**? Očito je da širimo kulturu smrti.

Kako slaviti Božić, koji je blagdan života, u ovom ozračju koji ozakonjuje smrt? Moramo otvoriti srca i obitelji novom životu i zavoljeti život. To je Božji dar. Narod koji ne voli život nema budućnosti.

U radu s djecom slušao sam brojne i bolne priče, koje su „djetinje iskrene“, a kažu: „Zašto se ne vole oni koje ja volim?“ Tu misle na svoje roditelje koji pred njima izlijevaju svoju gorčinu, iz koje se u konačnici lome brakovi – jer nemaju istinske ljubavi koja je spremna za žrtvu.

Unesimo svjetlo

U tu našu stvarnost rađa se Sin Božji kao malo dijete da nam očituje Božju ljubav. Bog

nam je progovorio u svome Sinu. Prorok Izaija poručuje: „Narod koji je u tmini hodio svjetlost vidje veliku; one što mrklu zemlju obitavahu svjetlost jarka obasja“ (Iz 9,1). U taj naš mrak urušenih ljudskih odnosa, urušenog morala i sumrak beznada, rodio se Spasitelj kao svjetlo. Zato anđeli poručuju pastirima: „Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod. Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin“ (Lk 2,10-11).

Doživjeti Božić, znači otkriti izvor radosti koja unosi svjetlost u naš životni hod i suočavanje sa svim izazovima. Zato s pastirima recimo: „Pogledajmo što se to dogodilo, događaj koji nam obznani Gospodin“ (Lk 2,15). Pogledajmo tu očitovanu Božju ljubav u malom Božićnom Djetetu, pa taj doživljaj unesimo u svoje obitelji, da u njima vladaju: sloga, razumijevanje, praštanje i suradnja. Unesimo tu radost i to svjetlo prema djeci koja su dar obitelji, društvu, Crkvi i čovječanstvu. Unesimo to svjetlo i tu radost našim starim, bolesnim i napuštenima kako bi prenijeli u naš život tu očitovanu Božju ljubav. Unesimo to svjetlo i tu radost u svagda-

nji život da se ne bojimo žrtve i ne gubimo nadu, jer smo povjerovali ljubavi Božjoj.

To je „svjetlo istinito, koje prosvjetljuje svakog čovjeka“ (Iv 1,9). „A onima koji ga primiše dade moć da postanu djeca Božja“ (Iv 1,12).

Zato palimo božićne svijeće na božićnom drvcu kako bi nas podsjetile da mi moramo svijetliti, svjedočeći nadu i hrabrost za život.

Upućujem vam ovu poruku i čestitku želeći zapaliti svjetlo nade u vašem osobnom životu i radu. To svjetlo neka omogući da živite radost ljubavi. To svjetlo neka umnoži vjeru i uveća hrabrost za život u ovom društvu kojega mi moramo izgrađivati, a ne prepustiti da o nama bez nas odlučuju.

U tom duhu želim čestit Božić svakom katoliku, svakoj obitelji, svakom djetetu, svakom starcu i starici, bolesnicima i napuštenima: neka vas sve obraduje Božićno otajstvo.

Čestit Božić i svi Božićni blagdani, a u novoj 2017. neka vas prati obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski*

Ad resurgendum cum Christo (Da bi se suuskršlo s Kristom)

Naputak Kongregacije za nauk vjere o pokapanju tijela preminulih i čuvanju pepela u slučaju spaljivanja

1. Da bi se suuskršlo s Kristom, potrebno je umrijeti s Kristom, treba "se iseliti iz tijela i naseliti se kod Gospodina" (2Kor 5, 8). Naputkom Piametconstantem od 5. srpnja 1963. tadašnji je Sveti Uficio odredio "da se vjerno čuva običaj da se tijela preminulih vjernika pokapaju", dodajući da se spaljivanje (kremiranje) "po sebi ne protivi kršćanskoj vjeri" te da se ne uskraćuju sakramenti ili sprovod onima koji su odlučili da im se tijelo nakon smrti spali, pod uvjetom da ta odluka nije "posljedica nijekanja kršćanskih dogmi, ili posljedica sektaškoga duha, ili pak mržnje protiv katoličke vjere i Crkve". (1) Ta promjena crkvene discipline zatim je uvedena u Zakonik kanonskoga prava iz 1983. i Zakonik kanona Istočnih Crkava iz 1990.

U međuvremenu praksa kremiranja uvelike se proširila u brojnim zemljama, ali su se istodobno počele širiti nove ideje koje se kose s vjerom Crkve. Nakon što se na odgovarajući način posavjetovala s Kongregacijom za bogoslovlje i disciplinu sakramenata, Papinskim vijećem za zakonske tekstove i brojnim biskupskim konferencijama i biskupskim sinodama istočnih Crkava, Kongregacija za nauk vjere smatrala je korisnim objaviti novi Naputak, s ciljem da se ponovno potvrde doktrinarni i pastoralni razlozi zbog kojih se prednost daje ukapanju tijela i izdaju propisi vezani uz čuvanje pepela u slučaju spaljivanja tijela.

2. Isusovo je uskrsnuće glavna istina kršćanske vjere, koju se uvijek propovijedalo kao bitni dio vazmenoga otajstva od samih početaka kršćanstva: "predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijeha naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima; ukaza se Kefi, zatim dvanaestoricu" (1Kor 15, 3-5).

Svojom smrću i uskrsnućem, Krist nas je oslobodio od grijeha i dao nam pristup novomu životu: "da kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života" (Rim 6, 4). Nadalje, uskrsli

Krist je počelo i izvor našega budućeg uskrsnuća: "Krist uskrsnu od mrtvih, prvina usnulih... kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi biti oživljeni" (1Kor 15, 20-22).

Ako je istina da će nas Krist uskrisiti u Posljednji dan, također je istina da smo, u stanovitome smislu, već uskrsli s Kristom. Krštenjem smo, naime, uronjeni u Kristovu smrt i uskrsnuće i na sakramentalan način njemu pridruženi: "S njime suukopani u krštenju, u njemu ste i suuskršli po vjeri u snagu Boga koji ga uskrisi od mrtvih" (Kol 2, 12). Sjedinjeni s Kristom po krštenju, sudjelujemo već na stvaran način u životu Krista uskrsloga (usp. Ef 2, 6).

Zahvaljujući Kristu, kršćanska smrt ima pozitivno značenje. Crkva u liturgiji moli: "Tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima. I pošto se raspadne dom ovezmenoga boravka, stječe se vječno prebivalište na nebesima". (2) Smrću duša biva odijeljena od tijela, ali o uskrsnuću Bog će dati nepropadljivi život našem preobraženom tijelu, ponovno ga združujući s našom dušom. I u našim je danima Crkva pozvana naviještati vjeru u uskrsnuće: "Uskrsnuće mrtvih je vjera kršćana: vjerujući to mi smo to što jesmo." (3)

3. Držeći se veoma drevne kršćanske predaje, Crkva snažno preporučuje da se tijela preminulih pokapa na groblju ili na drugome svetom mjestu. (4)

U spomen na Gospodinovu smrt, ukop i uskrsnuće, otajstvo u svjetlu kojega se očituje kršćanski smisao smrti, (5) pokop je povrhu svega najprikladniji oblik za izražavanje vjere i nade u uskrsnuće tijela. (6)

Crkva, koja je kao Majka pratila kršćanina na njegovu zemaljskome putovanju, prikazuje Ocu, u Kristu, dijete njegove milosti i predaje zemlji njegove smrtne ostatke u nadi da će uskrsnuti u slavi. (7)

Pokopom tijela umrlih vjernika, Crkva potvrđuje vjeru u uskrsnuće tijela (8) i želi istaknuti uzvišeno dostojanstvo ljudskoga tije-

la kao sastavnog dijela osobe s kojom tijelo dijeli povijest. (9) Ne može, dakle, dopustiti stavove i obrede koji uključuju pogriješna poimanja smrti, gdje se smrt shvaća bilo kao konačno uništenje osobe, bilo kao trenutak njezina stapanja s Majkom prirodom ili sa sve-mirom, bilo kao etapu u procesu reinkarnacije, bilo kao izbavljenje iz "tamnice" tijela. (10)

Osim toga, pokop na grobljima ili na drugim svetim mjestima na prikladan način odgovara pobožnosti i poštivanju koje se duguje tijelima pokojnih vjernika, koji su po krštenju postali hram Duha Svetoga i kojima se, "kao oruđima i posudama, Duh Sveti sveto poslužio da učini tolika dobra djela".

Pravednoga se Tobiju hvali zbog zasluga stečenih pred Bogom, zato jer je pokapao mrtve, (11) a Crkva smatra pokapanje mrtvih djelom tjelesnoga milosrđa. (12)

Na kraju, pokapanje tijela pokojnih vjernika na grobljima ili na drugim svetim mjestima potiče članove obitelji i cijelu kršćansku zajednicu na spomen i molitvu za pokojnike, kao i na čašćenje mučenika i svetaca.

Pokapanjem tijelâ na grobljima, u crkvama ili na za to predviđenim mjestima, kršćanska je predaja čuvala zajedništvo između živih i pokojnih te se protivila težnji da se prikriva ili privatizira događaj smrti i značenje koje ona ima za kršćane.

4. Postoje mjesta gdje se iz higijenskih, ekonomskih ili društvenih razloga pribjegava spaljivanju tijelâ. Ako taj izbor nije suprotan izričitoj volji pokojnog vjernika ili postoji razumna pretpostavka o postojanju iste, Crkva ne vidi doktrinarne razloge zbog kojih bi tu praksu zabranjivala budući da spaljivanje (kremiranje) pokojnikova tijela nema veze s njegovom dušom i ne prijeći božansku snagu da uskrsne tijelo te, stoga, ne predstavlja objektivno nijekanje kršćanskoga učenja o besmrtnosti duše i uskrsnuću tijelâ. (13)

Crkva i dalje daje prednost pokapanju tijelâ jer se time iskazuje veće poštovanje pokojnika; ipak spaljivanje nije zabranjeno, "osim ako je izabrano zbog razloga protivnih kršćanskomu nauku". (14)

Ako ne postoje razlozi protivni kršćanskomu nauku, Crkva kod takvoga sprovođa postupka u skladu s odgovarajućim liturgijskim i pastoralnim uputama, pazeći posebno

na to da se izbjegne svaki oblik sablazni ili vjerske ravnodušnosti.

5. Kad se iz opravdanih razloga izabere spaljivanje, pokojnikov se pepeo mora redovito čuvati na svetome mjestu, to jest na groblju ili, ako je to slučaj, u nekoj crkvi ili na prostoru koji je mjerodavna crkvena vlast namijenila upravo toj svrsi.

Već od početaka, kršćani su željeli da se kršćanska zajednica spominje svojih pokojnika i moli za njih. Njihovi su grobovi postali mjesta molitve, sjećanja i razmišljanja. Preminuli vjernici dio su Crkve, koja vjeruje u općinstvo "putnika na zemlji, pokojnika koji dovršuju svoje čišćenje i blaženika u nebu; svi oni zajedno čine jednu Crkvu". (15)

Čuvanje pepela na svetome mjestu može pridonijeti smanjivanju opasnosti da pokojnik ostane uskraćen za molitvu i spomen rodbine i kršćanske zajednice. Na taj se način, nadalje, izbjegava mogućnost zaborava i nedostatka poštovanja, do čega može, prije svega, doći nakon što mine prvi naraštaj, jednako kao i neprilična ili praznovjerna postupanja.

6. Zbog gore navedenih razloga, čuvanje pepela kod kuće nije dopušteno. Samo u teškim i izvanrednim okolnostima, vezanim uz kulturalne uvjete mjesnoga karaktera, ordinarij, u dogovoru s biskupskom konferencijom ili sinodom biskupâ istočnih Crkava, može dati dopuštenje za čuvanje pepela u vlastitome domu. Pepeo, ipak, ne smije biti razdijeljen na više obitelji i potrebno je uvijek zajamčiti poštivanje i prikladne uvjete čuvanja.

7. Da bi se izbjeglo svaku vrstu panteističke, naturalističke ili nihilističke dvosmislenosti, nije dopušteno prosipati pepeo u zrak, na tlo ili u vodu ili na neki drugi način, odnosno čuvati kremirani pepeo kao uspomenu na pokojnika, u komadima nakita ili drugim predmetima, imajući na umu da se za takva postupanja kao razlog izbora spaljivanja ne mogu navoditi higijenski, društveni ili ekonomski razlozi.

8. U slučaju da je pokojnik dopustio spaljivanje i prosipanje vlastitoga pepela u prirodu zbog razloga protivnih kršćanskoj vjeri, sprovod se, sukladno pravu, mora uskratiti. (16)

Vrhovni prvosvećenik Franjo, na audijenciji u kojoj je, dana 18. ožujka 2016., primio nižepotpisana kardinala Pročelnika, odobrio je ovaj Naputak, o kojemu se odlučivalo na redovnome zasjedanju ove Kongregacije dana 2. ožujka 2016., i naredio njegovo objavljivanje.

Rim, iz sjedišta Kongregacije za nauk vjere, 15. kolovoza 2016., na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije.

*Gerhard kard. Müller
Pročelnik
+ Luis F. Ladaria, DI
Naslovni nadbiskup Thibice, Tajnik*

Bilješke:

1. AAS 56 (1964.), 822-823.
2. Rimski misal, Predslovlje pokojničko, I.
3. TERTULIJAN, *De resurrectione carnis*, 1, 1: CCL 2, 921.
4. Usp. ZKP, kan. 1176, § 3; kan. 1205; ZKIC, kan. 876, § 3; kan. 868.
5. Usp. Katekizam Katoličke Crkve, br. 1681.
6. Usp. Katekizam Katoličke Crkve, br. 2300.
7. Usp. 1Kor 15, 42-44; Katekizam Katoličke Crkve, br. 1683.
8. Usp. SV. AUGUSTIN, *De cura pro mortuis gerenda*, 3, 5: CSEL 41, 628.
9. Usp. DRUGI Vatikanski koncil, Pastoralna konstitucija *Gaudium spes*, br. 14.
10. Usp. SV. AUGUSTIN, *De cura pro mortuis gerenda*, 3, 5: CSEL 41, 628.
11. Usp. Tob 2, 9; 12, 12.
12. Usp. Katekizam Katoličke Crkve, br. 2300.
13. Usp. VRHOVNA SVETA KONGREGACIJA SVETOGA UFIKCIJA, *Naputak Piametconstantem*, 5. srpnja 1963.; AAS 56 (1964.), 822.
14. ZKP, kan. 1176, § 3; usp. ZKIC, kan. 876, § 3.
15. Katekizam Katoličke Crkve, br. 962.
16. ZKP, kan. 1184; ZKIC, kan. 876, § 3.

Motuproprij 'Sedula Mater' utemeljen Dikasterij za laike, obitelj i život

Papa Franjo je objavio novi motuproprij *Sedula Mater*-Brižna majka, kojim je službeno ustanovio novi Dikasterij za laike, obitelj i život. „Crkva, brižna majka, uvijek se tijekom stoljeća skrbila za laike, obitelj i život, očitujući ljubav milosrdnog Spasitelja prema čovječanstvu“ – stoji na početku teksta. „Pomno razmotrivši sve stvari, Našom apostolskom ovlašću utemeljujemo Dikasterij za laike, obitelj i život, kojim će upravljati posebni statuti. Kompetencije i funkcije koje su dosada pripadale Papinskom vijeću za laike i Papinskom vijeću za obitelj bit će prenesene na taj Dikasterij 1. rujna, s definitivnim okončanjem spomenutih papinskih vijeća“ – stoji u novom dokumentu Svetoga Oca. Pročelnikom novog dikasterija imenovan je mons. Kevin Joseph Farrell, dosada biskup Dallasa u Sjedinjenim Američkim Državama.

U kratkome dokumentu, papa Franjo ističe kako se u ulozi vrhovnoga svećenika brine da „Dikasteriji Rimske kurije budu prilagođeni situacijama našega vremena i odgovaraju na potrebe opće Crkve“. Osobitu pažnju posvećuje laicima, obitelji i životu, kojima želi „pru-

žiti podršku i pomoć, kako bi bili djelatno svjedočanstvo evanđelja u našem vremenu i izraz Otkupiteljeve dobrote“.

Motuproprij je potpisan 15. kolovoza 2016. godine, na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije. Podsjetimo da je Sveti Otac ranije ove godine odobrio *ad experimentum* statut novog tijela Rimske kurije i odredio njegove nadležnosti. Dikasterij za laike, obitelj i život, prema statutu *ad experimentum*, ima ovlasti za promicanje života, apostolata vjernika laika, pitanja pastoralne skrbi obitelji i njezina poslanja prema Božjem naumu, te za skrb i podršku ljudskoga života.

Dikasterijem predsjeda pročelnik, a pomaže mu tajnik, koji može biti laik, te tri laika podtajnika. Podijeljen je u tri odijela: za vjernike laike, za obitelj i za život, a svakim predsjeda jedan podtajnik. Članovi Dikasterija bit će – među ostalim – laici: muškarci i žene, oženjeni i u celibatu. Također ima izravnu svezu s Papinskim institutom Ivan Pavao II. za studij braka i obitelji, bilo s glavnim sjedištem, bilo s pridruženim ustanovama, u promicanju proučavanja braka, obitelji i života.

(radio Vatikan)

Motuproprij 'Humanam progressionem' utemeljen Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja

Sveti Otac objavio je motuproprij *Humanam progressionem* kojim utemeljuje Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja. Novi dikasterij će 1. siječnja 2017. godine preuzeti kompetencije papinskih vijeća za pravdu i mir, *Cor unum*, za dušebrižništvo selilaca i putnika te za dušebrižništvo zdravstvenih djelatnika. Tada će spomenuta papinska vijeća prestati sa svojim djelovanjem i biti ukinuta.

Papa Franjo je također odobrio *ad experimentum* statut za novi Dikasterij, a njegovim pročelnikom je imenovan kardinal Peter Kodwo Appiah Turkson, sadašnji predsjednik Papinskog vijeća za pravdu i mir.

U svem svojem biću i postupcima, Crkva je pozvana promicati cjeloviti razvoj ljudske

osobe u svjetlu evanđelja – stoji u novom motupropriju. Taj razvoj se ostvaruje brigom za neizmjerne dobra pravednosti, mira i skrbi za stvoreno. Nasljednik apostola Petra, u svojem djelu potvrđivanja tih vrjednota, neprestano prilagođava ustanove koje s njim surađuju, kako bi bolje odgovorile na potrebe ljudi kojima su pozvane služiti.

Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja imat će ovlasti za pitanja selilaca, potrebitih, bolesnih, isključenih i marginaliziranih, zatvorenika i nezaposlenih te žrtava oružanih sukoba, prirodnih katastrofa i svih oblika ropstva i mučenja.

(radio Vatikan)

Poruka pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2017.

Djeca migranti, ranjiva i bez glasa

Draga braćo i sestre!

“Tko god jedno ovakvo dijete primi u moje ime, mene prima. A tko mene prima, ne prima mene, nego onoga koji mene posla” (Mk 9, 37; usp. Mt 18, 5; Lk 9, 48; Iv 13, 20). Tim riječima evanđelisti dozivaju u pamet kršćanskoj zajednici Isusovo učenje, koje nadahnjuje i ujedno predstavlja izazov. Te riječi, naime, označavaju siguran put koji vodi do Boga: počinje s najmanjima, vodi preko Spasitelja a na kraju prerasta u praksu prihvaćanja drugih. Upravo je prihvaćanje, dakle, nužan uvjet da taj put postane konkretna zbilja: Bog je postao jedan od nas, u Isusu Bog je postao dijete te otvorenost Bogu u vjeri, koja jača nadu, izražava se u nježnoj blizini prema najmanjima i najslabijima. Ljubav, vjera i nada su djelatno prisutne u duhovnim i tjelesnim djelima milosrđa, kao što smo ponovno otkrili tijekom nedavnog izvanrednog jubileja.

Ali evanđelisti se zadržavaju također na odgovornosti onih koji čine ono što je suprotno od milosrđa: “Onomu, naprotiv, tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju u mene bilo bi bolje da mu se o vrat objesi mlinski kamen pa da potone u dubinu morskiju” (Mt 18, 6; usp. Mk 9, 42; Lk 17, 2). Zar možemo zanemariti ovu tešku opomenu promatrajući izrabljivanje koje provode beskrupulozni pojedinci? Žrtve tog izrabljivanja su tolike djevojčice i dječaci koje se uvlači u prostituciju ili kaljugu pornografije; koje se izravnava ropskom radu ili prisilno vojači u vojsku; koje se uključuje u trgovinu drogom i druge oblike kriminaliteta; koji su prisiljeni bježati od sukobâ i progonâ, izlažući se opasnosti da ostanu sami i napušteni.

Zbog toga, povodom Svjetskog dana selilaca i izbjeglica koji slavimo svake godine, osjećam potrebu da skrenem pozornost na stvarnost djece migranata, a posebno one koja su sama. Pritom tražim od svih da se brinu za djecu, koja su bespomoćna u trostrukom smislu: jer su djeca, jer su stranci i jer nemaju sredstava da se zaštite kad su, iz raznih razloga, prisiljeni živjeti daleko od vlastite domovine i odvojeni od svojih obitelji.

Migracije danas nisu fenomen ograničen samo na neka područja planeta, već su njima pogođeni svi kontinenti i one sve više poprimaju dramatične razmjere globalnog pitanja. Nije riječ samo o osobama koje traže dostojanstven posao ili bolje uvjete živote, već također muškarcima i ženama, starcima i djeci koji su prisiljeni napustiti svoje domove u nadi da će spasiti goli život i negdje drugdje naći mir i sigurnost. Tešku cijenu iseljavanja, gotovo uvijek uzrokovanog nasiljem, bijedom i uvjetima života, kojima se pridodaju i negativni aspekti globalizacije, u prvom redu plaćaju djeca. Neobuzdana utrka za brzom i lakom zaradom povlači za sobom također razvoj izopačenih poštasti poput trgovine djecom, izrabljivanja i zlostavljanja maloljetnika i, općenito, lišavanja djece prava potvrđenih Međunarodnom konvencijom o pravima djeteta.

Zbog svoje krhke i osjetljive naravi, djetinja dob ima jedinstvene i neotuđive potrebe. To je prije svega pravo na zdravo i sigurno obiteljsko okruženje gdje dijete može rasti pod vodstvom i primjerom oca i majke; zatim pravo i dužnost da stekne odgovarajuću izobrazbu, prije svega u obitelji, ali i u školi, gdje će djeca moći rasti kao osobe i protagonisti vlastite i budućnosti svojih zemalja. Doista, u mnogim su dijelovima svijeta čitanje, pisanje i svladavanje osnovnih računskih radnji još uvijek privilegija malobrojnih. Sva djeca, osim toga, imaju pravo na odmor i rekreacijske aktivnosti; riječju, ona imaju pravo biti djeca.

Među migrantima, pak, djeca čine najranjiviju skupinu, jer, u dobi u kojoj se suočavaju sa životom koji je pred njima, ona su nevidljiva i njihov se glas ne čuje: u nezavidnom su položaju jer su lišena osobnih dokumenata, te su skrivena od očiju svijeta, a zbog odsutnosti odraslih koji ih prate njihov se glas ne može čuti i čuti. Na ovaj način, djeca migranti lako završavaju na najnižim razinama ljudske degradacije, gdje nezakonitost i nasilje uništavaju budućnost prevelikog broja nevinih, dok je mrežu zlostavljanja djece teško razbiti.

Kako odgovoriti na tu stvarnost?

U prvom redu, moramo znati da fenomen

migracije nije istrgnut iz povijesti spasenja, već je, štoviše, njezin sastavni dio. Uz to je vezana jedna Božja zapovijed: "Ne tlači pridošlicu niti mu nanosi nepravde, jer ste i sami bili pridošlice u zemlji egipatskoj" (Izl 22, 20); "Ljubite i vi pridošlicu, jer ste i sami bili pridošlice u zemlji egipatskoj" (Pnz 10, 19). Ovaj fenomen predstavlja znak vremena, znak koji govori o Božjoj providnosti na djelu u povijesti i u ljudskoj zajednici, s obzirom na opće zajedništvo. Premda su joj poznati problemi, a često i patnje i tragedije koje sa sobom nose migracije, kao i teškoće vezane uz dostojanstveno primanje tih osoba, Crkva potiče prepoznati Božji naum također u tome fenomenu, s uvjerenjem da nitko nije stranac u kršćanskoj zajednici, koja obuhvaća "sve narode, i plemena, i puke, i jezike" (Otk 7, 9). Svaka osoba je dragocjena; osobe su važnije od stvari i vrijednost svake institucije mjeri se time kako se ophodi prema životu i dostojanstvu ljudskih bića, osobito kad su ona ranjiva, kao u slučaju djece migranata.

Nadalje, naše djelovanje mora ići u pravcu zaštite, integracije i trajnih rješenja.

Naša prva briga mora biti usvajanje svih mogućih mjera kako bi se djeci migrantima zajamčilo zaštitu i sigurnost, jer "ti dječaci i djevojčice često završavaju na ulici prepušteni sebi samima i postaju plijen nemilosrdnih izrabljivača, koji ih, nerijetko, izlažu tjelesnom, moralnom i spolnom nasilju" (Benedikt XVI., Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2008.).

Nadalje, crta koja razdvaja migracije i trgovinu ljudima katkad može biti vrlo tanka. Postoje mnogi faktori koji doprinose stvaranju stanja ranjivosti kod migranata, pogotovo ako su posrijedi djeca: siromaštvo i nedostatak sredstava za preživljavanje – kojima se pridodaju nerealna očekivanja generirana od strane medija; niska razina pismenosti; nepoznavanje zakonâ, kulture a često i jezika zemlje domaćina. Zbog svega toga djeca su u fizičkom i psihičkom smislu ovisna o drugima. No najsnažniji poticaj iskorištavanju i zlostavljanju djece dolazi od potražnje. Ako se ne poduzmu strože i učinkovitije mjere protiv onih koji izvlače profit iz tih zloporaba, neće biti moguće suzbiti mnogobrojne oblike ropstva kojih su žrtve djeca.

Potrebno je, stoga, da migranti, upravo za dobro svoje djece, sve tješnje surađuju sa zajed-

nicama koje ih prihvaćaju. Duboko smo zahvalni crkvenim i civilnim udrugama i ustanovama koje s velikom predanošću posvećuju vrijeme i resurse zaštiti djece od različitih oblika zloupotrebe. Važno je da zažive sve djelotvorniji i dublji oblici suradnje, utemeljeni ne samo na razmjeni informacijâ, već također na jačanju mreža koje su kadre osigurati blagovremene i kapilarne intervencije. Pritom se ne smije podcijeniti činjenicu da se izvanredna snaga crkvenih zajednica pokazuje prije svega kad je ona ujedinjena u molitvi i bratskom zajedništvu.

Drugo, moramo raditi na integraciji djece i mladih migranata. Oni u potpunosti ovise o odraslim osobama. Vrlo često manjak financijskih sredstava sprječava usvajanje odgovarajućih politika usmjerenih na prihvaćanje, pomoć i uključivanje. To ima za posljedicu da namjesto da se unaprjeđuje socijalnu integraciju djece migranata, odnosno programe sigurnog povratka uz pratnju, pokušava se samo spriječiti njihov ulazak, čime se potiče pribjegavanje ilegalnim mrežama; ili ih se vraća u zemlju iz koje dolaze ne vodeći uopće računa o tome je li to stvarno u njihovu "najboljem interesu".

Položaj djece migranata dodatno je otežan kad je njihov status nereguliran ili kad završe u redovima kriminalnih organizacija. U takvim slučajevima obično ih se šalje u zatvor. Nerijetko, naime, bivaju uhićena i, budući da nemaju novca da plate kaznu ili otputuju natrag u svoju zemlju, mogu provesti duže vrijeme u zatvoru, izloženi raznim vrstama zlostavljanja i nasilja. U tim slučajevima, pravo države da kontrolira migracijske valove i sačuva opće dobro zemlje mora biti povezano s dužnošću rješavanja i reguliranja položaja djece migranata, u potpunosti poštujući njihovo dostojanstvo i nastojeći izaći ususret njihovim potrebama kad su sama, ali i potrebama njihovih roditelja, za dobrobit čitave obitelji.

Od temeljne je važnosti donošenje odgovarajućih nacionalnih procedura i planova suradnje koji će biti plod uzajamnog dogovora zemalja porijekla i odredišta, sa ciljem otklanjanja uzrokâ prisilnog iseljavanja maloljetnika.

Treće, svima upućujem usrdan poziv na traženje i usvajanje dugoročnih rješenja. Budući da je to kompleksna pojava, problem djece migranata potrebno je suzbijati u korije-

nu. Ratovi, kršenja ljudskih prava, korupcija, siromaštvo, ekološke neravnoteže i katastrofe – sve su to uzroci tog problema. Djeca prva od toga trpe, podnoseći katkad također mučenja te, osim duševnih i psiholoških, također fizička nasilja, koji gotovo uvijek ostavljaju u njima neizbrisive ožiljke.

Apsolutno je neophodno, stoga, uhvatiti se u koštac s uzrocima migracije u zemljama porijekla. To zahtijeva, kao prvi korak, predanost cijele međunarodne zajednice uklanjanju sukoba i nasilja koji prisiljavaju ljude na bijeg. Nadalje, nameće se potreba dalekosežne vizije, koja može ponuditi odgovarajuće programe za područja pogođena najtežim nepravdama i nestabilnostima, kako bi se svima zajamčio pristup autentičnom razvoju, koji će promicati dobro dječaka i djevojčica, koji su nada čovječanstva.

Na kraju, želim se obratiti vama, koji radite s djecom migrantima i mladima iseljenicima prateći ih na njihovu putu: oni trebaju vašu dragocjenu pomoć. Crkva vas također treba i podržava vas u velikodušnom služenju koje pružate. Nemojte se umoriti hlabro živjeti i svjedočiti evanđelje koje od vas traži da prepoznate i prihvatite Gospodina Isusa prisutna u najmanjima i najranjivijima.

Povjeravam svu djecu migrante, njihove obitelji, njihove zajednice, i sve vas koji ste im blizu, zaštititi Svete Nazaretske Obitelji, da bdije i prati svakog na njihovu putovanju. Svojoj molitvi rado pridružujem apostolski blagoslov.

*Iz Vatikana, 8. rujna 2016., blagdan Rođenja
Blažene Djevice Marije.
Franjo*

Sažetak Apostolskog pisma 'Misericordia et misera'

Ovo je vrijeme milosrđa – istaknuo je papa Franjo u Apostolskom pismu (Misericordia et misera) „Milosrđe i bijedna“ koje je objavljeno na završetku Jubileja. U Pismu su sadržane četiri važne odrednice: svi će svećenici moći dati odrješenje onima koji su počinili grijeh pobačaja; misionari milosrđa će nastaviti svoju službu; vjernici koji pohađaju bratstvo sveti Pio X. i nadalje će valjano primati sakramentalno odrješenje, i kao četvrta odrednica, ustanovljen je Svjetski dan siromaha.

Susret između bijedne i Milosrđa

Kao sliku Jubileja Papa je odabrao susret između Isusa i preljubnice: Nije to apstraktni susret grijeha i suda, već grješnice i Spasitelja, a sveti Augustin veli „bijednice i Milosrđa“.

U središte Mojsijeva zakon Isus stavlja ljubav

Farizeji i pismoznanci podsjećaju Isusa da Mojsijev zakon zapovijeda kamenovanje preljubnice. Isus pak – veli Papa – Mojsijevu zakonu vraća izvorni smisao. U središtu nije zakon i zakonska pravda, već Božja ljubav, koja poznaje tajne ljudskog srca i ima primat nad svime. Isus je gledao u oči preljubnicu, a u njezinu srcu je našao želju da ju se shvati, da joj se

oprosti, da ju se oslobodi. Ljubav je jača od grijeha i omogućuje drukčiji život – stoji u pismu.

Propedeutska vrijednost zakona

Boga ne može ništa spriječiti da zagrlji sina koji mu se vraća. Priznavati jedino zakon znači podcjenjivati vjeru i božansko milosrđe. Zakon ima propedeutsku vrijednost, a cilj mu je ljubav (usp. Gal 3,24; 1 Tim 1,5). Kršćanin je pozvan živjeti novinu Evanđelja, „zakon Duha, koji daje život u Kristu Isusu“ (Rim 8,2). Uvijek valja vjerovati u snagu božanske milosti – ustvrdio je Papa.

Nitko ne može uvjetovati Božje milosrđe

Nitko ne može uvjetovati Božje milosrđe, piše Sveti Otac, jer je besplatno, bezuvjetno i nezasluzeno. Milosrđe je stvarna ljubav koja praštanjem preobražava i mijenja život. U kulturi kojom vlada tehnika, potrebni su svjedoci nade i prave radosti da rasprše varke koje obećavaju umjetne rajeve – primijetio je Sveti Otac.

Milosrđe izliveno na cijeli svijet

Slavili smo Godinu milosrđa tijekom koje nam je darovano obilje milosrđa. Sada valja

nastaviti taj hod, poslušni Duhu, koji otvara nove putove da se svima nosi spasonosno evanđelje. Papa podsjeća na središnjost milosrđa u euharistijskom slavlju i u Božjoj riječi, te poziva da se jedna nedjelja u liturgijskoj godini posveti produbljivanju Svetoga pisma.

Ispovjednici: gostoljubivi, jasni, velikodušni u praštanju. Papa veli da sakrament pomirbe treba zauzeti središnje mjesto u kršćanskom životu, jer po tom sakramentu ponovo bivamo djeca Božja. Sveti Otac stoga potiče svećenike da sa svima budu gostoljubivi, svjedoci očinske nježnosti unatoč težini grijeha, jasni u izlaganju moralnih načela, velikodušni u dijeljenju Božjega oprost. Svaki ispovjednik treba biti svjestan da je grješnik i istodobno službenik milosrđa.

Obitelji u teškoći

Papa se obraća obiteljima u teškoći, pozivajući ih da „sve ljudske teškoće promatraju s ljubavlju Boga, koji se ne umara prihvaćati i pratiti“. Od svećenika zahtijeva „pozorno

duhovno razlučivanje, duboko i dalekovidno, kako bi svatko mogao osjetiti da ga Bog ljubi te da može aktivno sudjelovati u životu zajednice i biti dio Božjega naroda.

Svjetski dan siromaha

Završava Jubilej, ali vrata milosrđa našega srca ostaju uvijek otvorena. Naučili smo da se Bog saginje nad nama (usp. Hoš 11,4), mi ga trebamo oponašati saginjući se nad našom braćom, osobito nad siromašnima i trpećima. Ne možemo zaboraviti siromašne – veli Papa i stoga određuje da se u cijeloj Crkvi na 33. nedjelju kroz godinu obilježava Svjetski dan siromaha. Ovo je trenutak da se da maha fantaziji milosrđa, koje svakodnevnim malenim gestama, konkretnim znakovima dobrote i nježnosti prema najslabijima, nezaštićenima i napuštenima može pokrenuti pravu kulturnu revoluciju u cijelom svijetu – stoji u zaključku apostolskoga pisma.

(radio Vatikan)

Poruka pape Franje za 54. svjetski dan molitve za duhovna zvanja 2017.

U misiji pod vodstvom Duha

Draga braćo i sestre, u proteklih nekoliko godina, promatrali smo dva aspekta kršćanskog poziva: poziv na „izlazak iz nas samih“ da bismo oslušivali Gospodinov glas te važnost crkvene zajednice kao povlaštenog mjesta gdje se Božji poziv rađa, jača i izražava.

Sada, u prigodi 54. svjetskog dana molitve za duhovna zvanja, želio bih se zadržati na misionarskoj dimenziji našeg kršćanskog poziva. Oni koji su dopustili da ih Božji glas privuče i odlučili slijediti Isusa vrlo brzo otkrivaju u sebi nezatamljivu želju da nose blagovijest svojoj braći i sestrama kroz evangelizaciju i služenje u ljubavi. Svi su kršćani pozvani biti misionari evanđelja! Kao učenici, naime, ne primamo dar Božje ljubavi za svoju osobnu utjehu, niti smo pozvani gurati u prvi plan same sebe ili brinuti o interesima nekog poduzeća. Mi smo jednostavno muškarci i žene koje je radost Božje ljubavi dotakla i preobrazila i

koji ne mogu takvo iskustvo zadržati samo za sebe: „Radost evanđelja koja ispunjava život zajednice učenikâ je misijska radost“ (Apost. pob. Evangelii gaudium, 21).

Misijska zadaća, međutim, nije nešto što se pridodaje kršćanskom životu poput nekog ukrasa, već je, naprotiv, bitni sastavni dio same vjere. Odnos s Gospodinom podrazumijeva da smo poslani u svijet kao proroci njegove riječi i svjedoci njegove ljubavi.

Premda smo svjesni mnogih svojih slabosti i možemo se katkad osjećati obeshrabrenima, moramo s povjerenjem podići glavu k Bogu. Moramo prevladati osjećaj vlastite nedostatnosti i ne podleći pesimizmu, koji nas pretvara u pasivne promatrače dosadnog i jednoličnog života. Nema mjesta strahu! Sâm Bog dolazi očistiti naše „nečiste usne“ i osposobiti nas za poslanje: „krivica ti je skinuta i grijeh oprošten“. Tad čuh glas Gospodnji: 'Koga da pošaljem? I tko će nam poći?' Ja rekoh: 'Evo me, mene pošalji!' (Iz 6, 6-8).

Svi učenici misionari osjećaju u srcu taj Božji glas koji ih poziva da, poput Isusa, "prolaze" svijetom "čineći dobro i ozdravljajući sve" (usp. Dj 10, 38). Već sam spomenuo da je, po svom krštenju, svaki kršćanin "kristonosac", to jest onaj koji nosi Krista svojoj braći i sestrama (usp. Kateheza, 30. siječnja 2016.). To posebno vrijedi za one koji su pozvani na život posebnog posvećenja i svećenike koji su velikodušno odgovorili: "Evo me, Gospodine, mene pošalji!". S obnovljenim misionarskim zanosom, svećenici su pozvani izaći izvan svete ograde hrama, da omogućе Božjoj nježnoj ljubavi da se izlije na dobrobit čovječanstva (usp. Homilija na Misi posvete ulja, 24. ožujka 2016.). Crkva treba takve svećenike: vedre i sigurne da su otkrili istinsku blago, nošene silnom željom da pođu s radošću sve upoznavati s njim (usp. Mt 13, 44).

Javljaју se, dakako, mnoga pitanja kad je riječ o kršćanskoј misiji: što znači biti misionar evanđelja? Tko nam daje snagu i hrabrost da naviještamo? Kojom se evanđeoskom logikom nadahnjuje misija? Na ta pitanja možemo odgovoriti promatraјуći tri prizora iz Evanđelja: početak Isusova poslanja u nazaretskoј sinagogi (usp. Lk 4, 16-30); njegovo putovanje, nakon uskrsnuća, u društvu učenika iz Emausa (usp. Lk 24, 13-35) i, konačno, prisposoba o sijaču i sjemenu (Mt 4, 26-27).

Isus je pomazan Duhom i poslan. Biti učenik misionar znači aktivno sudjelovati u Kristovu poslanju, koje sam Isus opisuje u nazaretskoј sinagogi: "Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene proglasiti godinu milosti Gospodnje" (Lk 4, 18-19). To je ujedno naše poslanje: biti pomazani Duhom i poći našoj braći i sestrama naviještati Riječ i biti za njih sredstvo spasenja.

Isus je uz nas na našem putu. Pred pitanjima koja naviru iz ljudskog srca i izazovima pred koje nas stavlja život, može nas obuzeti osjećaj izgubljenosti, nedoraslosti zadaći ili beznađa. Kršćanska se misija može činiti kao čista neostvariva utopija ili barem nešto što nadilazi naše snage. Međutim, promatranje Uskrslog Isusa dok hoda uz učenike iz Emausa (usp. Lk 24, 13-15) može nam uliti novo pouzdanje. U tom evanđeoskom prizo-

ru, imamo pravu i istinsku "liturgiju na ulici", koja prethodi liturgiji riječi i lomljenja kruha. Vidimo da je, na svakom koraku koji učinimo, Isus uz nas! Dvojica učenika, shrvani sablasnošću križa, vraćaju se kući kao oni koji su pretrpjeli poraz. Njihova srca su slomljena, njihove nade potonule a njihovi snovi razbijeni. Radost evanđelja je zamijenila tuga. Što Isus čini? Ne osuđuje ih već im se pridružuje na njihovu putu i namjesto da podiže zid, on otvara novi prostor. Postupno preobražava njihovu obeshrabrenost, daje da im srce usplamti i otvara njihove oči, naviještajući Riječ i lomeći kruh. Na isti način, kršćanin ne nosi sâm teret misije, već je svjestan da, i usred napora i nerazumijevanja, "Isus kroči s njim, govori s njim, diše s njim, radi s njim. Osjeća Isusa živog uza se usred misionarske zauzetosti" (Apost. pob. Evangelii gaudium, 266).

Isus čini da sjeme raste. Na kraju, važno je iz Evanđelja naučiti kako naviještati. Nerijetko, čak i s najboljim namjerama, možemo podleći stanovitoj pomami za moći, prozelitizmom ili netolerantnim fanatizmom. Evanđelje nas, naprotiv, poziva da odbacimo idolopoklonstvo moći i uspjeha, pretjeranu brigu za strukture i neku vrstu tjeskobe koja ima više veze s duhom osvajanja no služenja. Sjeme Kraljevstva, premda maleno, nevidljivo i katkad beznačajno, tiho i dalje raste, zahvaljuјуći Božjem neumornom djelovanju. "Kraljevstvo je Božje kao kad čovjek baci sjeme u zemlju. Spavao on ili bdio, noću i danju sjeme klija i raste – sam ne zna kako" (Mk 4, 26-27). To je naš prvi razlog povjerenja: Bog nadilazi sva naša očekivanja i stalno nas iznenađuje svojom velikodušnošću. On daje da naši naponi urode plodom koji izmiče svakoj ljudskoj kalkulaciji.

S ovim evanđeoskim povjerenjem, postajemo otvoreni za tiho djelovanja Duha, koji je temelj poslanja. Nema niti će ikada moći biti pastorala zvanja ili kršćanske misije bez revne i kontemplativne molitve. U tome smislu, kršćanski se život treba hraniti slušanjem Božje riječi i, iznad svega, njegovanjem osobnog odnosa s Gospodinom u euharistijskom klanjanju, tom povlaštenom "mjestu" za naš susret s Bogom.

Želim od srca potaknuti to prisno prijateljstvo s Gospodinom, prije svega kako bismo od Boga molili nova zvanja za svećeništvo i Bogu

posvećeni život. Božji narod trebaju voditi pastiri koji ulažu svoje živote u službi evanđelja. Stoga pozivam župne zajednice, udruge i brojne molitvene skupine koje su prisutne u Crkvi da se othrvaju napasti malodušnosti i nastave moliti da Gospodin pošalje radnike u svoju žetvu i da nam dadne svećenike zaljubljene u evanđelje, koji su kadri iskazati blizinu braći i sestrama i biti živi znakovi Božje milosrdne ljubavi.

Draga braćo i sestre, i danas možemo obnoviti žar navještaja i potaknuti na osobit način mlade da krenu putom nasljedovanja Krista. Unatoč raširenom osjećaju da je vjera umorna ili svedena na puke "dužnosti za obaviti", naši mladi žele otkriti trajno aktualnu privlačnost

Isusa, iskusiti poticajnost i izazovnost njegovih riječi i djela, i, na kraju, njegovati, zahvaljujući njemu, ideal punine ljudskog života, koji se troši iz ljubavi za druge.

Blažena Djevica Marija, Majka našega Spasitelja, imala je hrabrosti prigrliti taj ideal, stavljajući svoju mladost i svoje oduševljenje u Božje ruke. Neka nam svojim zagovorom izmoli istu otvorenost srca, istu spremnost odgovoriti: "Evo me" na Gospodinov poziv i s istom radošću pohitati na put (usp. Lk 1, 39) da ga naviještamo cijelom svijetu.

*Iz Vatikana, 27. studenoga 2016. godine
Proa nedjelja došašća
papa Franjo*

Kardinal Angelo Bagnasco novi predsjednik CCEE-a

CCEE

Kardinal Angelo Bagnasco, predsjednik Talijanske biskupske konferencije i nadbiskup Genove, izabran je za novog predsjednika Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE). Izabrali su ga, 8. listopada 2016. europski biskupi i kardinali okupljeni na godišnjoj plenarnoj skupštini u Monte Carlu, u kneževini Monaku.

Kardinal Bagnasco nasljeđuje mađarskog

kardinala Petera Erdöa, koji je Vijećem predsjedao od 2006. do izbora novoga predsjednika. Istodobno su izabrani dvojica dopredsjednika Vijeća: kardinal Vincent Nichols, nadbiskup Westminstera, te nadbiskup Poznaña Stanislaw Gadecki. Novo je predsjedništvo odmah preuzelo dužnost.

(kta/rv)

Europski biskupi upozorili na opasnost uklanjanja Boga iz društva

(Priopćenje s završetka biskupske plenarne skupštine u Monacu)

Nijekanje Boga Isusa Krista kao i njegovo uklanjanje iz društva nije jamstvo razvoja, već početak duhovnoga i moralnoga osiromašenja, koje obilježava naše vrijeme, a koje se tijekom vremena pretvara u društveno, gospodarsko i kulturno osiromašenje – istaknuto je u poruci europskih biskupa, upućenoj iz Monaca, na završetku biskupske plenarne skupštine, na kojoj je izabrano novo predsjedništvo Vijeća, na čelu s kardinalom Angelom Bagnascom, predsjednikom Talijanske biskupske konferencije.

Ako su istinske, religije uvijek nastoje biti čimbenik ljudskoga rasta i cjelovitoga razvoja. Imajući to u vidiku, želimo da se i u Europi, gdje mnoga društvena i kulturna gibanja diskriminacijom kršćanstvu namjenjuju sporednu ulogu, ozbiljno uzme u obzir zdrava laičnost koja u društvu i u životu narodâ priznaje istinske vjerske vrijednosti – stoji u poruci. Razvidan je rast pojavâ nesnošljivosti i diskriminacije protiv kršćana u Europi, osobito u Francuskoj, Engleskoj, Nizozemskoj i skandinavskim zemljama jer „je zakonodavstvo često problematično, nedostaje odgovor kršćanskih političara, a zajednička svijest slabi – ustvrdio je Martin Kugler, predsjednik Opservatorija za nesnošljivost i diskriminaciju protiv kršćana.

Biskupi su na plenarnoj skupštini raspravljali o dramatičnom porastu pojave progonâ mnogih kršćana u svijetu. Odlučno osuđujemo te događaje jer krše ljudska prava, a osobito vjersku slobodu. Progoni su očitovanja bezumnoga nasilja, koje se često opravdava religijom, što je zlouporaba i vrijeđanje samoga Božjega imena – istaknuto je u poruci.

Podsjećajući na Papine osude „nasilja u Božje ime“, biskupi su uputili apel Vladama i državnim poglavarima. Mi biskupi, okupljeni u Monacu, potaknuti pastoralnom zabrinutošću, od svih koji vode narode i države, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, zahtijevamo da se zauzimaju za jamstvo dostojanstva i cjelovitosti osobe i zajednica, poglavito najranjivijih – stoji u apelu.

Poruka se zatim obraća marginaliziranim kršćanima i progonjenima zbog njihove vjere. Sestrama i kršćanskoj braći, koja trpe marginalizaciju i diskriminaciju, te osobito onima koji su progonjeni, želimo posvjedočiti svoju blizinu. Nećemo šutjeti, nećemo vas zaboraviti. Misleći na sve one koji su umrli ispovijedajući svoju vjeru u Krista, ne zaboravljamo uzvišenu vrijednost njihova svjedočanstva, ni svoju obvezu da ih se sjećamo – stoji u zaključku priopćenja.

(kta/rv)

Priopćenje sa susreta biskupa zaduženih za društvene komunikacije i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija

U škotskom gradu Glasgowu, od 16. do 19. studenog 2016., u organizaciji Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE), održan je susret biskupa zaduženih za društvene komunikacije i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija kojima su se pridružili pojedini stručnjaci za medije. Sudjelovali su predstavnici iz 22 europske zemlje te predstavnici: Svete Stolice, nadbiskupije Glasgow i Vijeća biskupskih konferencija Europske unije. U ime Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine sudjelovao je njezin generalni tajnik i glasnogovornik mons. Ivo Tomašević. Nakon susreta izdano je Priopćenje:

Komunikacija bogata vrijednotama

Svaka komunikacija uvijek je prijenos vrijednota. Čak i nesvjesno, dok dvije osobe razgovaraju, u njihovim razgovorima uvijek se naziru vrijednote koje svjedoče o njihovim uvjerenjima. Pluralizam, također vrijednovan, koji razlikuje naša europska društva, stvara izazov i prigodu za komunikaciju Crkve. Sposobna je stvarati odnose, počevši od slušanja drugoga, u svjedočenju naših uvjerenja više nego u proglašenju načela, i u našem vjerovanju u Istinu koja je Krist u kojem se odigrava istinska crkvena komunikacija.

Biskupi i stručnjaci za komunikaciju Crkve u Europi okupili su se u Glasgowu da bi razgovarali o izazovima i mogućnostima povezanim s komunikacijom koja također želi biti „bogata“ vrijednotama. U vremenu obilježenom snažnim individualizmom, gdje osoba, njezine želje i njezini osjećaji postaju mjerilo svih odluka i komunikacija, svjedočenje, osobno i dosljedno vlastitim uvjerenjima, čini se da je najvažnije i učinkovito sredstvo da se kaže tko smo i u što vjerujemo. U crkvenoj komunikaciji, svjedočenje je, u stvari, prva vrijednota kojom Crkva može i mora komunicirati.

Zahvaljujući predavanjima dvojice stručnjaka, filozofa Mikolaja Slawkowskog-Rodea (Sveučilište u Varšavi) i doktorice Mary Neal (Sveučilište Strathclyde-Glasgow), sudionici su analizirali ulogu vrijednota u aktualnom društvu, njihovu formaciju, njihovu važnost i uporabu koju im daju mediji. Potom su biskupi i

stručnjaci za komunikacije raspravljali su o pojedinim primjerima kako se koriste vrijednote u svijetu marketinga, politike i filmske produkcije.

Svjesni da je komunikaciji uvijek potrebno odgajanje, dio susreta posvećen je formaciji o komunikaciji vrijednota. O tome je govorio prof. Bruno Mastroiani (Papinsko sveučilište Svetoga Križa u Rimu) kao i prezentacija o načinu korištenja društvenih medija u škotskim biskupijama i župama što je predstavila Annie McGuiree, stručnjak na području društvenih medija za BBC. Susret je zatim obogaćen posjetom televizijskim studijima BBC-a u Glasgowu i Umjetničkoj galeriji „Kelvingrove“ u kojoj se nalazi čuvena slika „Krist sv. Ivana od Križa“ od Salvatorrea Dalia.

Ovom susretu prethodio je godišnji sastanak osoba zaduženih za medije i glasnogovornika biskupskih konferencija u Europi, tijekom kojeg su odgovorni za crkvene komunikacije u Europi razmatrali brojne aktualne teme: komunikacija u vezi sa stvarnošću migracija, sljedeći Svjetski susret obitelji u Dublinu (2018.); Svjetski dan mladih u Krakowu (srpanj 2016.); komemoracija 500. godišnjice reformacije i 100. obljetnica ukazanja u Fatimi. Nakon toga prefekt Tajništva za komunikaciju Svete Stolice mons. Dario Edoardo Viganò opisao je plan reformi komunikacije Svete Stolice i sredstava za njihovo ostvarenje. U vezi s glasnogovornicima, izdvojena su neka područja suradnje za razvoj interne komunikacije između Crkve u Europi i Svete Stolice.

Susret glasnogovornika zaključen je razmišljanjem o Europi s točke gledišta institucija i papinskog učiteljstva. Ovaj dio animirali su generalni tajnici Comece-a i CCEE-a.

Radni susret, koji su animirali potpredsjednik CCEE-a mons. Stanislav Gadecki i predsjednik Komisije CCEE-a za društvene komunikacije biskup mons. José Ignacio Munilla Aguirre, održan je u Glasgowu na poziv mjesnog nadbiskupa mons. Philipa Tartaglie, predsjednika Škotske biskupske konferencije.

Susret glasnogovornika 2017. godine održat će se u Sofiji u Bugarskoj, od 7. do 10. lipnja 2017.

(kta)

Poruka biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine
u povodu Jubileja zatvorenika

Utamničena pohoditi i za zatvorenike moliti

U skladu s pozivom Svetoga Oca u Pismu proglašenja Jubileja milosrđa „Lice milosrđa“ da ponovo otkrijemo „tjelesna djela milosrđa: gladna nahraniti, žedna napojiti, gola zaodjenuti, stranca prihvatiti, bolesna ozdraviti, zatvorenoga posjetiti i mrtva pokopati“, cijela Crkva pozvana je 5. i 6. studenoga 2016. obilježiti Jubilej zatvorenika. U tom duhu Papinsko vijeće za promicanje nove evangelizacije u subotu 5. studenoga organizirat će u Rimu od 15.00 do 17.00 sati Euharistijsko klanjanje i mogućnost pristupa sakramentu pomirenja za zatvorenike te hodočašće prema svetim vratima na bazilici sv. Petra. U nedjelju, 6. studenoga u 10.00 sati Euharistijsko slavlje u bazilici sv. Petra predvodit će papa Franjo, a prije toga bit će izrečena svjedočanstva i moljena krunica. Sve će završiti susretom u dvorani Pavla VI. u Vatikanu.

Želja nas biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine jest da i u našim biskupijskim zajednicama bude obilježen ovaj Jubilej tako što će se cijela krajevna Crkva ujediniti u molitvi za osobe koje se nalaze u zatvorima.

Ovaj Jubilej zatvorenika u Godini Božjega milosrđa potiče nas da duhom uđemo u svijet koji nam je nepoznat, o kojem najčešće i ne razmišljamo i o kojem uglavnom imamo vlastite predodžbe, koje ne moraju odgovarati stvarnosti. Potrebno je prije svega podsjetiti se da je riječ o našoj braći i sestrama koji žive svoje teške dane neslobode. Oni koji se nalaze u zatvorima zbog djela nasilja ili drugih teških čina primorani su nositi se iznutra s teretom vlastitoga grijeha te izvana s činjenicom da im je sloboda ograničena na jedan mali prostor življenja i djelovanja u kojem nije lako postati bolji čovjek. Ima i nemali broj onih koji su skrivili teža ili lakša djela zbog nehata ili čak trenutka nepažnje koji su uzrokovali ponekad i teške nesreće poput prometnih nesreća, nesreća u tvornicama itd. Nerijetko je riječ o dobrim i savjesnim osobama koje teško pate i na duši i u tijelu iako su možda samo za trenutak bili nepažljivi ili su u

određenom momentu, možda i u dobroj namjeri, donijeli pogrešnu odluku. U zatvoru se sigurno barem ponekad nađu i nevine osobe, a nije mali broj zemalja u kojima mnogi čame u zatvorima samo zato što politički razmišljaju drugačije. Nisu rijetke zemlje u kojima osuđuju, čak i na smrtnu kaznu, osobe optužene za navodnu blasfemiju iza koje su najčešće krije želja za materijalnom dobiti ili mržnja prema drugima i drugačijima. Među takvim osobama nalazi se i velik broj kršćana. Ne smijemo zaboraviti ni brojne otete osobe ili žrtve trgovine ljudima koja je jedna vrsta modernoga ropstva.

Kao vjernici vjerujemo da Bog ljubi svakoga čovjeka i da smo svi grješnici te kao takvi potrebni Božjega milosrđa i praštanja, ali i praštanja svojih bližnjih. Bog ljubi i sve osobe u zatvorima pa smo i mi pozvani ljubiti ih i tu ljubav pokazati kroz molitvu i dobra djela. Zato pozivamo sve članove svojih biskupijskih zajednica da se posebno 5. i 6. studenoga ove godine ujedinito u molitvi za sve zatvorenike u Bosni i Hercegovini, ali i u cijelom svijetu. Neka milosrdni Otac obrati srca onih koji su počinili teška nedjela oduzimajući život svome bližnjemu ili su teško povrijedili druge ili su svojim zlim činom teško naštetili društvenoj zajednici. Neka usmjeri njihove korake na put dobra. Neka u svom milosrđu podari mir svima koji se teško nose sa svojom kaznom ili trpe nepravde tijekom služenja kazne.

U svojim molitvama nipošto ne smijemo zaboraviti djelatnike u zatvorima koji se na osobit način susreću sa svim onim što osobe proživljavaju u zatvorima. Uzdignimo svoje molitve i za njih da svoj odgovorni posao vrše u skladu s Božjim zapovijedima i ljudskim zakonima i da uvijek imaju oka, uha i srca za osobe u zatvorima.

Svećenike, redovnike, redovnice i sve druge osobe angažirane u pastoralu potičemo da 5. i 6. studenoga posebnu pozornost posvete osobama u zatvorima. Pozivamo sve

vjernike da se ujedine sa Svetim Ocem u molitvi za zatvorenike. Na osobit način potičemo sve koji mogu, a osobito rodbinu da pohode osobe u zatvorima. To se na osobit način odnosi na župe na čijem se teritoriju nalazi pojedina zatvorska ustanova. Neka pokušaju dogovoriti se s mjerodavnima da se toga dana u zatvoru slavi sv. Misa i organizira susret sa zatvorenim osobama. Također potičemo da se u svim župnim crkvama i drugim liturgijskim prostorima u nedjelju, 6. studenoga, na osobit način moli za zatvorenike kako bi i oni osjetili za sebe brigu crkvene zajednice.

Na osobe u zatvorima zazivamo Božji blagoslov i molimo zagovor Blažene Djevice Marije i želimo da posebno tih dana osjete Božju blizinu i utjehu. Neka Gospodin nagradi svaki čin ljubavi iskazan prema zatvorenim osobama. Sve najiskrenije pozdravljamo!

Sarajevo, 27. listopada 2016.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski i predsjednik
BK BiH, s. r.*

*Mons. Franjo Komarica
biskup banjolučki, s. r.*

*Mons. Ratko Perić
biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski, s. r.*

*Mons. Tomo Vukšić
vojni biskup, s. r.*

*Mons. Pero Sudar
pomoćni biskup vrhbosanski, s. r.*

*Mons. Marko Semren
pomoćni biskup banjolučki, s. r.*

Pozdravna riječ predsjednika BK BiH kardinala Puljića na početku 68. redovitog zasjedanja BK BiH

Nakon molitve Bogu za naš rad, želim u prvom redu pozdraviti sve članove naše Biskupske konferencije: mons. Franju Komaricu, biskupa banjolučkog, mons. Ratka Perića, biskupa iz Mostara, mons. Tomu Vukšića, vojnog ordinarija, i mons. Peru Sudara, pomoćnog vrhbosanskog biskupa. Kao što Vam je poznato, mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki, nalazi se trenutno u pastoralnom pohodu u Australiji pa ne sudjeluje na ovom zasjedanju. Pozdravljam i našeg vrlo suradnika generalnog tajnika mons. Ivu Tomaševića.

U svoje ime i u ime svih članova naše Biskupske konferencije pozdravljam naše drage goste, delegate Hrvatske i Austrijske biskupske konferencije: mons. Nikolu Kekića, vladiku križevačkog, koji sudjeluje i kao delegat, ali i kao ordinarij koji ima vikarijat na području BiH. Tijekom dana na zasjedanje bi trebao stići i mons. Werner Freistetter, vojni ordinarij iz Austrije. Mons. Luigi Pezzuto je poslao pismo isprike, a u njegovo ime riječi pozdrava uputit će mons. Giuseppe Trentadue, otpravnik poslova ad interim.

U ovom razdoblju od našeg 67. zasjedanja u Banjoj Luci, održanog sredinom srpnja ove godine, društveni život obilježili su na poseban način lokalni izbori. Tijekom predizborne kampanje javnost je bila uzburkana posebno entitetskim referendumom u RS-u koji je još jednom pokazao želju zemaljskih moćnika da, protivno svim Božjim i ljudskim humanim zakonima, u potpunosti ozakone nestanak i obespravljenost drugih i drugačijih na određenom prostoru. U isto vrijeme pokazala su se dvostruka mjerila svjetskih moćnika. Za mnoge Hrvate katolike u BiH, a osobito za malobrojne katolike u entitetu RS, još jednom se potvrdila žalosna činjenica da je većini njihovih predstavnika u najvišim tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini daleko važniji makar i mali teritorij od onih koji su ih birali i za koje su dužni zauzimati se posebno tamo gdje su slabi i manje brojni. Osjećam dužnost po tko zna koji put ponoviti svoj vapaj uz ratnih vremena: Crtajte granice ali ne precrtajte čovjeka! Gotovo sve je ispolitizirano i obojeno stranački tako da nije važan čovjek ili građanin, nego tko je koje stranke i je li „naš“ ili „njihov“

odnosno je li na „našem“ ili na „njihovom“ teritoriju pa se prema tome dijele prava.

U dragoj nam domovini Bosni i Hercegovini brojni su ljudi, tamo gdje su u manjini, već godinama precrtani i od većine drugih i drugačijih, ali i od većine u vlastitom narodu. Tako se opravdava licemjerje po kojem se i veliki dio svoga naroda stavlja u stanje potrebe za skrbnikom pa čak i niječe njihovo postojanje u velikom dijelu vlastite domovine, a da se u isto vrijeme za njih istinski ništa ne čini. Biti na strani slabog i nemoćnog sigurno je put Božji i put istinskog čovjštva pa tako i put Crkve, ali i istinske politike.

Hrvati, koji su u najvećim dijelom katolici, osjećaju se duboko pogođenima nedavnim uhićenjima u malom dijelu Bosanske Posavine koji se uspio obraniti te nije prognan tijekom rata. Tko god teži za pravdom, neće se protiviti tome da budu kažnjeni oni koji su počinili zločine. Ne ulazeći u utemeljenost optužnice, s pravom se postavlja pitanje, zašto su ostali nekažnjeni oni koji su prognali desetine tisuća Hrvata katolika Bosanske Posavine o čemu i danas svjedoče toliki srušeni i pusti krajevi? Nisu li najprije trebali odgovarati oni koji su počinili tako velike zločine u tom dijelu Bosne i Hercegovine i koji su sve učinili i nastavljaju činiti da se prognani katolici ne vrate? Takav selektivan pristup teško može biti pravi put ka miru i ispravljanju nepravde.

Iako daytonski okvir unutarnjeg uređenja Bosne i Hercegovine, koji je uvelike legalizirao progone drugih i drugačijih te do danas uglavnom omogućuje biranje vlasti na temelju nacionalne pripadnosti a ne programa, ipak Bosna i Hercegovina gospodarski laganim koracima ide naprijed. Za brži napredak nužno je mijenjati daytonski okvir s ciljem stvaranja normalne funkcionalne držane jednakopravnih naroda i građana u svakom dijelu zemlje. Također je nužno stvaranje pozitivnog ozračja koje je itekako povezano sa stanjem duha i moralnih vrijednosti u čemu i Crkva, kao i mnogi drugi segmenti društva, nužno treba nastaviti davati svoj

doprinos. Javno mnijenje i brojne političke zakulisne igre u mnogim ljudima ubijaju nadu pa se na moralno-duhovnoj razini osjeća velika potreba obnove i hrabrenja u nadi. Ipak, tijekom ove Godine Božjeg milosrđa osjetio se zamah vjere u mnogim dušama što je posebno vidljivo prigodom velikih hodočašća. Brojni vjernici prolaze kroz sveta vrata milosrđa, a porastao je broj ispovijedi što otvara vrata Božjem milosnom djelovanju. Dojam je da sve veći broj ljudi odvažnije prihvaća život s pouzdanjem u Boga.

Kada je riječ o djelovanju Crkve u ovom društvu, raduju pojedini pozitivni primjeri koji su iskorak prema razvijenim europskim društvima poput nedavnog potpisivanja Sporazuma o preciznijem uređenju statusa i članstva Katoličkog bogoslovnog fakulteta i Fakulteta islamskih nauka u okviru Univerziteta u Sarajevu. Nadamo se da će i predstavnici vlasti u Banjoj Lucinapokon preuzeti financiranje tamošnjeg Katoličkog školskog centra po uzoru na vlasti u šest drugih gradova u Bosni i Hercegovini. Na žalost, ni nakon deset godina od potpisivanja Temelnog ugovora između Bosne i Hercegovine i Svete Stolice još uvijek se nije krenulo s mrtve točke u njegovu provođenju. Iako najčešće nailazimo na otvorena vrata u bolnicama i zatvorima širom Bosne i Hercegovine, na čemu smo zahvalni svim ljudima dobre volje, ipak ne možemo bez provedbenog zakona urediti pastoralnu skrb u tim ustanovama. Još uvijek nije ni taknuto pitanje denacionalizacije pa se crkvena, ali i druga imovina otuđuje po nekoliko puta bez suglasnosti vlasnika. Nije riješeno osiguranje vjerskih službenika, a ni kod izgradnje vjerskih objekata nismo oslobođeni plaćanja PDV-a.

Na kraju podsjećam da su glavna tema našeg zasjedanja duhovna zvanja odnosno naša sjemeništa i odgoj budućih svećenika. Želimo zajednički podijeliti brigu za pastoral zvanja, a i zauzetost oko formacije budućih svećenika i njihove trajne formacije.

Još jednom sve pozdravljam i želim blagoslovljen rad po zagovoru nebeske Majke!

Priopćenje sa 68. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održali su, 3. i 4. studenog 2016. u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu svoje 68. redovito zasjedanje pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, predsjednika BK BiH. Sudjelovali su svi biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine osim pomoćnog biskupa banjolučkog mons. Marka Semrena koji se nalazi u pastoralnom pohodu u Australiji. Također su sudjelovali delegati Hrvatske i Austrijske biskupske konferencije mons. Nikola Kekić, vladika križevački, i austrijski vojni biskup mons. Werner Freistetter. Delegati su prenijeli izraze crkvenog zajedništva svojih Biskupskih konferencija. U dijelu zasjedanja sudjelovao je i otpravnik poslova *ad interim* Apostolske nuncijature u BiH mons. Giuseppe Trentadue.

Biskupi su odlučili da dopredsjednik BK BiH mons. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH, i mons. Pero Sudar, pomoćni biskup vrhbosanski, 5. studenog 2016. u Skadru sudjeluju kao delegati na Misi beatifikacije slugu Božjih Vicensa Prennushija, nadbiskupa Drača, i 37 drugova mučenika iz vremena komunizma od 1945. do 1974. Među mučenicima su i dvojica kosovskih Hrvata fra Serafin Glasnović Kodić iz Janjeva i don Anton Muzić iz Vrnavokola.

Biskupi su saslušali izvješća o sudjelovanju svojih delegata: na plenarnom zasjedanju Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) održanom od 6. do 9. listopada 2016. u Monaku, na Međunarodnom susretu o pastoralu zvanja održanom od 19. do 21. listopada 2016. u Rimu, na susretu predstavnika Biskupskih konferencija Srednje i Istočne Europe održanom 8. i 9. rujna 2016. u Bratislavi, na Prvom međunarodnom kongresu biskupskih vikara i delegata za osobe posvećenog života održanom od 28. do 30. listopada u Rimu, na XIII. međunarodnom simpoziju sveučilišnih profesora održanom od 7. do 11. rujna 2016. u Rimu te na Sedmom godišnjem zasjedanju Međunarodne katoličke zakonodavne mreže održanom od 25. do 27. kolovoza 2016. u talijanskom gradu Frascati.

Također su saslušali izvješće o sudjelovanju mladih iz Bosne i Hercegovine na Svjetskom danu mladih održanom od 27. do 31. srpnja 2016. u Krakovu. Pošto su saslušali izvješće o Susretu o djelima milosrđa, održanom u organizaciji CCEE-a od 15. do 19. rujna 2016. u Sarajevu, biskupi zahvaljuju svim institucijama i osobama koje su dale svoj doprinos u vrlo uspješnom organiziranju spomenutog susreta u Godini Božjeg milosrđa.

Biskupi su saslušali izvješće o završnim pripremama za tiskanje Kantuala liturgijske pjesmarica „Pjevajte Gospodinu pjesmu novu – vlastitosti BK BiH“ te dali potrebne smjernice.

U skladu s poticajima pape Franje, biskupi su odlučili da petak petog korizmenog tjedna bude dan kajanja, molitve i vršenja djela pokore i milosrđa za sve nevine žrtve.

Biskupi izražavaju potporu za održavanje simpozija 25. i 26. travnja 2017. u Zagrebu u povodu 50 godina organiziranog djelovanja hrvatske inozemne pastve.

Tijekom zasjedanja biskupi su posebnu pozornost posvetili Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu i Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu te Nadbiskupijskom sjemeništu „Petar Barbarić“ u Travniku gdje su odgajaju i formiraju budući svećenici. Osvrnuvši se na povijest ovih institucija, čije je djelovanje nakon Drugog svjetskog rata bilo zabranjeno a zgrade u cijelosti ili djelomično oduzete, biskupi su razmišljali o najboljem načinu da sve biskupije u Bosni i Hercegovini nastoje oko što boljeg funkcioniranja ovih ustanova u kojima se spremaju budući svećenici. Pri tome posebnu pozornost i dalje će posvećivati izboru osoba za odgojitelje i trajnom praćenju kandidata za svećeništvo. Također će podupirati povezanost župnika i roditelja svećeničkih kandidata sa sjemeništima. Potiču sve svećenike, redovnike i redovnice te cijeli vjerni narod da moli na poseban način za obitelji u kojima i rastu svećenička zvanja. Podupiru sve osobe i djela za zvanja da rade na buđenju novih svećeničkih i redovničkih zvanja. Iznad svega potiču na molitvu imajući trajno na umu Gospodinove riječi:

„Žetve je mnogo, a radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju“ (Lk10,2).

Dogovoreni su važniji termini za 2017. godinu: zajedničko zasjedanje HBK i BK BiH održat će se 23. siječnja 2017. u Zagrebu; proljetno zasjedanje BK BiH bit će 20. i 21. ožujka 2017. u Mostaru; ljetno 13. i 14. srpnja 2017. u Banjoj Luci i jesensko 3. i 4. studenog 2017. u Sarajevu te Četvrti dekanski susret, 27. travnja 2017. u Travniku.

U Godini milosrđa, koja se približava svome kraju, na poseban način u središte se stavlja opraštanje s pomoću kojega mogu svoj duševni mir pronaći i oni koji podnose kao i oni koji su nanijeli zlo. Opraštanje je nužno u svakodnevnom životu, a osobito za nas u Bosni i Hercegovini u ovom poratnom vremenu. Unatoč tome, sve nadležne institucije, a pogotovo one pravosudne, obvezne su raditi svoj posao savjesno. Na području Bosanske Posavine, na kojem se tijekom rata zvjerski poubijane desetine ljudi, na stotine tisuća Hrvata katolika je prognano, do temelja razorena broja naselja i crkveni objekti, te se do današnjeg dana svim sredstvima sprječava povratak prognanih i izbjeglih. Pravosudne institucije u BiH su sve ove godine uglavnom šutjele i zatvarale oči pred tolikim teškim zločinima u Bosanskoj Posavini. Upravo zbog toga je razumljivo da je nedavno uhićenje desetorice bivših pripadnika Hrvatskog vijeća obrane (HVO) s područja Bosanske Posavine, bez ulaženja u utemeljenost optužnice, izazivalo ogorčenje, zbunjenost i strah kod malog broja preostalih Hrvata katolika kao i kod pro-

gnanih toga, i ne samo toga, kraja. I pored posvemašnje opredijeljenosti za tako potrebno načelo da svi zločinci moraju odgovarati za počinjene zločine i da sudske institucije trebaju biti posve slobodne i neovisne, teško je povjerovati u tako potrebitu neovisnost pravosudnih institucija koje zatvaraju oči pred očitim zločinima progona a, uz to, optužuju i uhićuju zbog mogućega zločina u obrani. Biskupi smatraju svojom dužnošću podsjetiti da selektivnom pravdom i tako očito različitim mjerilima u korist jačih nije nikada i nigdje bilo moguće doći do istinskoga mira i pomirenja. Unatoč očite vladavine zakona jačega koji je potvrđen i samim daytonskim mirovnim sporazumom i njegovom provedbom ali, nažalost, i selektivnom primjenom zakona, pozivaju sve članove Crkve da se ne daju zaplašiti, nego da još odlučnije prionu uz ovu i našu zemlju Bosnu i Hercegovinu, te, uz Božju pomoć i suradnju svih njezinih stanovnika kojima je istinski stalo do njezine budućnosti, nastave davati doprinos kako bi i u njoj, čim prije, zavladao pravda i mir.

Biskupi su 3. studenog 2016. slavili Svetu misu u katedrali Srca Isusova. Misu je predvodio kardinal Puljić, a homiliju uputio vladika Kekić. Biskupi su također 4. studenog slavili Euharistiju u kapelici Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa. Misu je predvodio kardinal Puljić, a propovijedao biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Ratko Perić.

Sarajevo, 4. studenog 2016.
Tajništvo BK BiH

V. Studijski dan za odgojitelje u sjemeništima i biskupijske delegate za zvanja

U organizaciji Vijeća za bogoslovna i Vijeća za mala sjemeništa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, 5. studenog 2016. godine u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata u Sarajevu održan je V. Studijski dan za sve odgojitelje u velikim i malim sjemeništima pod ravnanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, predsjednika navedenih vijeća. Sudjelovali su odgojitelji iz: Vrhbosanskog bogo-

slovnog sjemeništa i Franjevačke teologije u Sarajevu, te Nadbiskupskog misijskog međunarodnog sjemeništa „Redemptoris Mater“ iz Vogošće, kao i odgojitelji iz Franjevačkog sjemeništa u Visokom i Nadbiskupskog sjemeništa „Petar Brbarić“ u Travniku, te biskupijski delegati za sjemeništa.

U uvodnoj je riječi kardinal Vinko predstavio temu ovogodišnjeg studijskog susreta koja

glasi *Psihološki aspekti zrelosti i nezrelosti osoba u formaciji: prepoznavanje znakova i interventni*. Istaknuo je i upute koje je Sveta Stolica putem Kongregacije za kler dala biskupima kako odgajati ne treba samo riječju, nego nadasve primjerom, gestom, živim svjedočanstvom. Važna se uloga odgoja sastoji u tome da odgajamo budućnost. Ne smijemo se obeshrabriti neuspjesima, naše je sijati, a Bog daje rasti. Između ostalog kardinal Puljić je preporučio da se među sjemeništarcima napravi anketa kako oni zamišljaju jednog dobrog odgojitelja, a onda je naveo nekoliko bitnih karakteristika koje bi trebale resiti svakog odgojitelja. Odgojitelj mora biti čovjek samodiscipline, ali ne onaj koji djeluje u grču, nego sve što čini da bude slobodno i svjesno. On je čovjek vjere, ima osjećaja za sveto. Treba biti čovjek mudrosti i molitve, imati kvalitetan duhovni život, uvijek odlučan kada je Božja stvar u pitanju; u kročenju prema cilju hrabar, ali nadasve zdravo ponizan tako da prihvaća sebe. Sjemeništarcu često gledaju kakvog je odgojitelj raspoloženja, zato bi on trebao zračiti vedrinom duha, strpljiv i staložen te dosljedan u onome što čini. Ima zdravu intuiciju i zna proniknuti u situaciju. Iz dobrog odgojitelja treba zračiti čovjekoljubivost, ali nadasve ljubav istaknuo je kardinal Puljić.

Izlaganje na navedenu temu imala su dva predavača: dr. sc. Sanda Smoljo, teolog, psiholog, psihoterapeut i vlč. dr. sc. Đuliano Trdić, liječnik, psiholog. Kroz izlaganja predavači su se međusobno nadopunjavali, a izlaganja su bila prije podne uz određene pauze, a radni susret i radionice po grupama nastavile su se poslije podne.

U svom predavanju predavači su osobit naglasak stavili na afektivnu zrelost i kako čovjek izražava i živi svoje emocije. Papa Franjo ukazuje na napast kvantitete – što više duhovnih zvanja. Treba ići za kvalitetom učenitstva. Za dobrog svećenika se traži da bude i dobar otac – očinstvo ne smije izostati. Opasnost na koju papa upozorava je i rigidnost, jer u krutosti se uvijek skriva nešto loše. Cilj je formacije pomoći osobi da se mijenja i da sve više usvaja samonadilazeće vrijednosti. No moramo znati da nam je Bog primarni cilj, a samoostvarenje je tome podređeno. Tako konačni cilj rasta prema kršćanskoj viziji čovjeka nije isključivo razvoj zdravih osoba

već rast u svetosti. Predavači su istaknuli da se zbog nepovoljnog utjecaja nezrelih dinamika u psihi vjera može živjeti kao tradicionalizam ili volutarizam. Stvaranje emotivnog – naviknutog ponašanja ima paralizirajući učinak za rast i razvoj. U svom razvoju čovjek nailazi na dvije vrste napetosti: napetost zbog frustracije (bijes nezadovoljstvo...) i napetost zbog odricanja (radost, sloboda samokontrola).

Kada je riječ o svećeničko – redovničkoj formaciji, Crkva danas kao i uvijek treba svece, „leaders“ – vođe koji su u svom poniznom i često skrivenom postojanju utjelovili Krista. Crkva teži za jednom pripremom svećeničkih kandidata koja će zahvatiti čitavu osobu tako poziv na svećeništvo obuhvaća potrebu za cjelovitošću onoga koji je pozvan. Valja pak istaknuti da u formaciji ne postoje definirane formule koje vrijede jednom zauvijek. Svaka se formacija temelji na posebnoj antropologiji i pretpostavlja je na izričit način.

Svi smo na putu. Afektivna zrelost kao svaki drugi aspekti ljudske zrelosti, rad je u tijeku, proces koji traje cijeli život. Nije završna točka. Zrelost je sposobnost učiti iz iskustva. Znakovi zrelosti kod osobe u formaciji mogu se promatrati kroz tri tipa odnosa: Odnos s Bogom, odnos s drugima i odnos sa samim sobom. Odgojitelj bi trebao na neki način shvatiti kako se osoba odnosi s riječju Božjom u osobnoj molitvi, u liturgiji i shvaćanju identiteta svoga zvanja. U predavanju je istaknuto da formacija za krepost može biti potkopana neprestanom napasti bjegova. Društvo materijalnog nuka osobu da izbjegne napetosti koje proizlaze iz odgovornosti prema objektivnim vrijednostima. U Formaciji može doći i do opsesija gdje odgajanci mogu biti obuzeti opsesivnim strahom da su objektivne vrijednosti prijetnja za njihov identitet. Tako taj strah tjera mlade da traže nedjelotvorne nadomjeske ovim vrijednostima i otuda proizlazi bijeg u razna ovisnička ponašanja poput kocke, alkohola, pornografije itd. Zato je važno kako se odgajnik nosi s patnjom koja proizlazi iz raznih napetosti. Emocionalna inteligencija je važna za osobni rast. To je sposobnost izražavanja i kontroliranja vlastitih emocija.

Zrelost/Nezrelost se vidi u svakodnevnom ponašanju, u sposobnosti ili ne da se suoči sa stvarnošću. Što smo zreliji to se više otvaramo promjeni, Bogu. Zrelost/nezrelost se može pre-

poznati i po tome kako se osoba nosi s tjeskobom i kakvim mehanizmima obrane se koristi. U predavanju je bilo riječi i kako nastaje tjeskoba i kako se manifestira na ljudsku osobnost. Kako bi se ličnost (Ego) obranila od tjeskoba, koristi se raznim obrambenim mehanizmima, psihičkim procesima iskrivljivanja realnosti. Dakle oni imaju za cilj smanjiti anksioznost u situacijama koje se ne može kontrolirati, ali i funkciju da štite Ja – „predodžbu o sebi“. Svi obrambeni mehanizmi su neka vrsta „izvrtanja“ stvarnosti da bi se ublažila napetost. Mogu biti korisni kao „osigurač“ zaštita psihe u stanjima intenzivnih emocija, ali i štetni ako se zloupotrebljavaju. Koriste se često kod iznenadnih promjena u emocionalnom životu (gubitak voljene osobe), kod velikih promjena koje ne mogu biti odmah integrirane (novi posao, nova sredina), kad se treba uhvatiti u koštac s nerazriješenim konfliktima. Mehanizmi obrane mogu biti: 1. psihotični, 2. neurotični, 3. nezreli i 4. zreli. Neki od mehanizama obrane iz prve tri skupine su potiskivanje, poricanje, omalovažavanje, racionalizacija, kompenzacija... Od zrelih izdvajamo: altruizam, anticipacija, sublimacija, humor, supresija. Predavači su u daljnjem izlaganju svaki pojedinačno objašnjavali i navodili primjere.

Zrelost ili nezrelost se može promatrati i na području seksualnosti. Tako zdravi razvoj u odraslim fazama seksualnog razvoja znači da osobe počinju biti sve više sigurne, altruisti i integrirani. Njih krasi povjerenje, brižljivost, pažnja... Zanimljivo je primijetiti kako se naš život razvija kroz krizne točke, kada se moramo mijenjati. Osoba ponekad zbog nedostatnog seksualnog razvoja može doći u krizu tvrdeći da nije u stanju živjeti vlastitu odgovornost. Takvim osobama treba pomoći da se suoče s prijelaznom poteškoćom u emotivnom ili seksualnom razvoju. Uloga vrijednosti ima također značajno mjesto u definiranju seksualne zrelosti. Znakovi zrele seksualnosti se prepoznaju u otvorenosti prema drugima, darivanju, nadilaženju samog sebe, dok se nezrelost u ovom području može prepoznati kroz egocentrizam, zatvorenost, ljubomoru, posesivnost, nedostatak radosti.

Zrelost ili nezrelost u emotivno/afektivnom području se odnosi na afektivni razvoj sposobnosti osobe da doživi, izrazi i protumači cijeli niz emocija. Zrelost se pokazuje u odgo-

varajućoj razini kontrole emotivnog izražavanja, dok se nezrelost pokazuje u nemogućnosti da se iskusi ili izrazi odgovarajuća emocija. Dobro je pitati kako se osoba u formaciji nosi sa svojim osjećajima, je li svjesna svojih osjećaja, kako ulazi u kontakt s tim što osjeća, zna li nabrojati svoje osjećaje i kako ih izražava? U formaciji probleme ne stvaraju toliko ugodne emocije koliko one neugodne koje izazivaju tjeskobu, krivnju i stid. Način na koji osoba izražava svoje emocije može joj pomoći ili blokirati trajni razvoj.

U izlaganju je bilo riječi i o tome kako prepoznati neke ozbiljne poteškoće u strukturi osobe i suočiti se s njima. Ukoliko postoje neke ozbiljne poteškoće poput onih psihopatoloških, onda osobi treba pomoći prije nego što uđe u kuću formacije. Prije nego li kandidat nastavi s formacijom nužno trebaju biti vidljiva dugotrajna poboljšanja na njegovoj osobnosti. Odgojitelj ne smije biti psihoterapeut, nego onaj koji će osobi pomoći da raste u sposobnosti internaliziranja samonadilažećih vrijednosti te da tako raste i u preoblikovanju u Krista. Tako se odgojitelj treba usredotočiti na molitveni život, na dimenziju koje je ontološka, ne patološka. Uvijek je dobro da rezultat psihoterapije, koji nije uvijek predvidljiv, bude poznat prije pripuštanja osobe formaciji. No patologija nije nužno zapreka za svećeničko-redovnički život, postoje sveti koji su pokazivali patološka ograničenja u nekim područjima ličnosti, no ona postaje zapreka kada ozbiljno priječi življenje ili uporabu samog zvanja radi dobra duša.

Nezrelost se svakog dana prepoznaje u odabiru prividnog dobra umjesto realnog što može narušiti teocentrične vrijednosti, jer osoba bira ono što je dobro za nju samu i što joj je ugodno. Tako zbog utjecaja nesvjesne dinamike ograničava se efektivna sloboda za nadilaženje u vrijednostima, što može utjecati na poziv i apostolsku uspješnost.

Neki od minimalnih uvjeta za pripuštanje osobe u duhovni poziva (prema Kiely): određeni osjećaj za duhovno, poslušnost, prijateljstva, naravne vrijednosti, znati da li osoba raste... U zaključku predavanja navedeno je kako ne postoji prečac za rast i sazrijevanje. Svaka je osoba jedinstvena. U odgoju bi zato odgojitelji trebali imati puno strpljenja, sposobnosti empatije i mudrosti.

U radionici odgojitelji su razgovarali i o predloženim pitanjima predavača s kojim se poteškoćama susreću u odgoju i kako se s njima nose.

Na kraju je kardinal Puljić uputio završnu riječ i istaknuo da u odgoju nema recepta za sve jednako. U odgoju se susrećemo s osobom koja je original za sebe. Tu nema skokova, svaki se rast odvija postupno. Ne smijemo zaboraviti moliti za to što radimo. Osobama u formaciji trebamo nadasve pomoći da ostvare svoju nutarnju slobodu kako bi djelovali iz te slobode. Kardinal je naglasio kako je važan razgovor, kako osobni, tako i zajednički po grupama. Bogoslov bi prije svoga ređenja tre-

bao razgovarati sa svojim duhovnikom i pitati njega za mišljenje, ne kako bi duhovnik donio odluku za njega, nego izričući sebe pred duhovnikom bogoslov će sam sebe prepoznati. Svećenik nije ono što radi, nego ono što jest u odnosu na Isusa Krista. Dobar svećenik i dobar odgojitelj radosno živi svoje svećeništvo i tako najbolje odgaja rekao je Kardinal i zahvalio svima na sudjelovanju na ovom studijskom danu.

U završenoj riječi Kardinal je izrazio mogućnost da bude više ovakvih susreta, te da bi neki mogli trajati i više od jednog dana.

(kta)

Poslanica predsjednika Caritasa BiH kardinala Vinka Puljića uz Nedjelju Caritasa u BiH

Budućnost čovječanstva ovisi o obitelji!

(Treća nedjelja došašća: Dan Caritasa, 11. prosinca 2016.)

Dragi prijatelji i dobročinitelja Caritasa!

Tijekom Godine Božjeg milosrđa razmišljali smo o tjelesnim djelima milosrđa: gladna nahraniti, žedna napojiti, siromaha odjenuti, putnika primiti, bolesnika pohoditi, utamničnika osloboditi i umrloga pokopati. U središtu su bila i duhovna djela milosrđa: dvoumna savjetovati, neuka poučiti, grješnika ukoriti, žalosna utješiti, uvrjedu oprostiti, nepravdu podnositi, za žive i mrtve Boga moliti. Na sve to Isus nas posebno upućuje kada govori o Posljednjem sudu, a što nam zapisa sv. Matej (usp. Mt 25,31-46). Prije nego zakoračimo u vječnost valja nam na ta pitanja i odgovoriti.

Ovom porukom za ovogodišnji Dan Caritasa u Bosni i Hercegovini želimo i dalje ostvarivati ono što smo razmišljali u Godini Božjeg milosrđa. Na poseban način prihvaćamo Isusovu pouku upućenu učenicima kada govori o Kraljevstvu Božjem: „I tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima“ (Mt 18,5).

U želji da Caritas u našoj Crkvi izvrši svoje poslanje u svagdanjem životu kroz proživljenu kršćansku ljubav, usvajajući duh Evanđelja i stavove Isusa Krista, želimo se oduprijeti duhu koji se svakodnevno nameće i obezvrjeđuje Isusove stavove života ljubavi prema Bogu i bližnjemu kao i samom sebi.

To se obezvrjeđivanje očituje stvaranjem mentaliteta straha od života i ozakonjenje ubijanja nerođene djece. Propagira se vakcina koja sterilizira i žene i muškarce, a sve pod parolom brige za zdravlje.

Zato Caritas želi stvarati ozračje u kojem će se dati prioritet u kojem se čovjek odgaja u ljubavi i za ljubav preko obitelji. Bez zdrave obitelji nema zdravog društva. Zato papa Franjo u pobudnici Radost ljubavi poručuje: „Ljubav uvijek daje život“ (br.165). Te nastavlja: „Obitelj je mjesto u kojem se novi život ne samo rađa, nego i prihvaća kao Božji dar“ (br. 166). Prihvatiti dijete u obitelji, u konkretnoj sredini, znači prihvatiti samog Isusa.

Ako želimo svjedočiti naše opredjeljenje za Isusa, trebamo stvarati ozračje vrednovanja života, prihvaćanja života kao Božjeg dara. Time želimo razbiti negativan stav u javnosti i unijeti evanđeoski duh koji ozdravlja ovo društvo, ali i ulijeva nadu u budućnost. Papa u istoj pobudnici ističe kako „svako dijete ima svoje mjesto u Božjem srcu od vječnosti, i u trenutku u kojem je začeto obistinjuje se Stvoriteljjev vječni plan“ (br. 168).

Kao Božji suradnici u prvom redu je bračna zajednica koja je otvorena životu, te tako posreduje ostvarenju Božjeg plana s nama lju-

dima i u ovim teškim vremenima. Papa dalje nastavlja (br. 170) kako je važno „... da dijete osjeti da je željeno... Svako dijete je jedinstveno i neponovljivo... Dijete se voli jer je dijete...“. Svaki bračni par i obiteljska zajednica dio su društva. Zato je društvo odgovorno kako se postavlja pred tim gnijezdom života, pred prvom školom ljubavi, kao i pred prvom školom vjere i pred duhovnim zvanjima. Tako i Crkva mora pristupiti kroz karitativnu djelatnost da to gnijezdo života bude zaštićeno, vrednovano i da ima punu potporu društva i cijele crkvene zajednice.

Uz ovogodišnju Nedjelju Caritasa u BiH želimo podići svoj glas u obranu života, zaštitu obitelji i pozvati sve strukture odgovorne kako ne bismo zapustili pitanje stava o obitelji i za obitelj, u obranu života i zaštitu odgoja na koje u prvom redu ima obitelj, a onda društvo koje je dužno pomoći obitelji u tom programu izobrazbe i odgoja. Na tom putu stvaranja pozitivne klime, u prvom redu trebaju se zauzeti župske zajednice kroz vlastiti župski Caritas, a koju će ostvarivati kroz župska pastoralna vijeća.

Uz navjestiteljski zadatak kao i posvetiteljski u jednoj župskoj zajednici karitativni rad je ravnopravan dio pastorala. Uz ovogodišnju Nedjelju Caritasa u BiH, želimo hrabro probuditi zauzetost pa i malih koraka, ali stvarnih koraka, koji pokreću život zajednice na terenu

i ostvaruju karitativno poslanje i na taj način sudjeluju u stvaranju budućnosti.

Ne smijemo se zatrovati negativnim ozračjem, nego trebamo svaki dana unositi svjetlo i snagu Evanđelja u naše poslanje i u naš zauzeti pastoralni rad. Papa nam u istoj pobudnici poručuje kako se „... ne smijemo zaustavljati na čisto teorijskom navještaju, odvojenom od stvarnih problema osoba ... predočavati pravila, ali predlagati i vrednote...“ (br. 201).

Od ovog poslanja nije izuzeta nijedna osoba u Crkvi, bez obzira na zvanje i poslanje, zatim nijedna struktura u poslanju. Svi smo pozvani ostvarivati temeljnu zapovijed ljubavi prema Bogu i čovjeku, ali i prema samom sebi. A ljubavi nema bez spremnosti na žrtvu koja je istinski pokazatelj ljubavi.

Ovogodišnja Nedjelja Caritasa u BiH samo je mali izazov i poziv svakome na razmišljanje i premisslanje, ali i izgrađivanje naše odgovornost kako bi se što bolje spremili i kako bismo mogli što bolje odgovoriti u trenutku našeg prelaska u vječnost s jasnim pitanjem: „A jesmo li ga prepoznali u onomu koji nas treba i koga je Bog poslao u naš život?“

Neka nas u ovogodišnjem vremenu Došašća pouči lik Blažene Djevice Marije kako bismo istinski bili otvoreni Duhu Svetom, te kako treba surađivati s Bogom i kako bismo se što bolje ostvarili kao ljudi i kao vjernici u Božjem planu spasenja.

Izjava *Justitiae et pax* BK BiH povodom 10. prosinca Svjetskog dana ljudskih prava

Komisija *Justitia et pax* BK BiH već skoro dva desetljeća prati stanje ljudskih prava u BiH pa nalazi za obvezu oglasiti se ovom izjavom domaćoj i svjetskoj javnosti, povodom Svjetskog dana ljudskih prava – 10. prosinca. To čini osobito u ime svih onih koji trpe i pate zbog nemogućnosti ostvarenja temeljnih ljudskih prava i sloboda, uslijed njihova kontinuiranog i raširenog kršenja diljem cijelog teritorija BiH.

1. Komisija podsjeća na učenje Drugog vatikanskog koncila da se katolici trebaju smatrati obveznim u odanosti prema domovini i da su dužni u savjesnom ispunjavanju svojih gra-

đanskih dužnosti promicati zajedničko dobro. Neka učine valjanost svojega mišljenja tako djelotvornom da upravljanje građanske vlasti bude pravedno, kao i da zakoni budu u skladu s moralnim zapovijedima i zajedničkim dobrom. Katolici se trebaju truditi da surađuju sa svim ljudima dobre volje na promicanju svega što je istinito, pravedno, sveto i dostojno ljubavi (usp.: AA 14).

2. Također podsjeća na riječi pape Benedikta XVI. iz njegovog poziva svim zemljama svijeta, upućenog u Ujedinjenim Narodima 18. travnja 2008.: „Svaka zemlja ima odgovornost da zaštiti svoje stanovnike od

ozbiljnih i kontinuiranih kršenja ljudskih prava kao i humanitarnih kriza...; ako to zemlje nisu sposobne učiniti, međunarodna zajednica mora intervenirati – ali legalnim putem koji definira Povelja Ujedinjenih naroda i drugi međunarodni dokumenti...; poštivanje ljudskih prava najbolji je način da se eliminiraju nejednakosti među zemljama i društvenim slojevima, a tako će onda svi biti sigurniji.“

Komisija također podsjeća i na riječi pape Franje: „Samo onaj, koji služi s ljubavlju gradi mir, nadilazeći debeli pokrivač ravnodušja koji zamagljuje umove i srca.“

3. Komisija podsjeća da pape i Sveta Stolica osobito zadnjih desetljeća pomno prate i crkvena zbivanja u Bosni i Hercegovini, pravni status Katoličke Crkve u Bosni i Hercegovini, posljedice rata, (ne)poštivanje ljudskih prava, proces povratka prognanih izbjeglica i obnove župnih i biskupijskih zajednica. Također podsjeća na zabrinutost pape Ivana Pavla II.^[1] zbog neriješenog pitanja izbjeglica i prognanika s banjolučkog područja, iz Bosanske Posavine i drugih dijelova Bosne i Hercegovine, koji čekaju povratak na svoju zemlju u potpunoj sigurnosti kako bi tamo živjeli životom dostojnim čovjeka. Bosna i Hercegovina treba bez oklijevanja ići putem mira i pravde. Njoj je prijeko potrebna stvarna jednakost svih pred zakonom i stvarno poštovanje bližnjega; potrebno je stvaranje uvjeta za iskren oprost i vjerodostojnu pomirbu.

4. Komisija podsjeća da je i Bosna i Hercegovina potpisnica Opće deklaracije o ljudskim pravima čime se obvezala na djelotvornu primjenu u zaštiti ljudskih prava na području svoje jurisdikcije. Na žalost, dužni smo upozoriti da današnji zemljopisni, društveni, politički, kulturni, vjerski i sigurnosno-pravni prostor obiluje brojnim primjerima nepoštivanja, zanemarivanja i kršenja mnogih ljudskih prava. Komisija podsjeća da je članom 30. Opće deklaracije o ljudskim pravima izrijeком propisano: „Ništa se u ovoj deklaraciji ne može tumačiti tako da podrazumijeva pravo bilo koje države, grupe ili osobe da poduzmu bilo koju aktivnost ili izvrše bilo koji čin usmjeren na uništenje ovdje utvrđenog bilo kojeg prava i sloboda“.

Komisija upozorava na neke od temeljnih problema u našoj zemlji:

- nepostojanje demokratske, moderne, funkcionalne i pravne države;
 - nepostojanje dostatne volje međunarodnih i domaćih predstavnika vlasti za očitom potrebom promjene Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i stvaranjem boljih ustavnih rješenja za cijelu zemlju;
 - neprincipijelnost kod međunarodnih i domaćih političara;
 - nejednakost i neravnopravnost tri konstitutivna naroda na cijelom teritoriju BiH;
 - institucionalnu zakirutost nacionalnih manjina;
 - majorizaciju većine nad manjinom;
 - namjernu opstrukciju i nedovoljnu političku, pravnu i materijalnu potporu održivom povratku prognanih i raseljenih, osobito u entitetu RS;
 - evidentnu korupciju i kriminal;
 - veliku nezaposlenost, osobito mladih i tešku ekonomsku situaciju koja za posljedicu ima masovno napuštanje zemlje;
 - porast malodušnosti i rezignacije;
 - nepostojanje nacionalne strategije opstanaka, osobito Hrvata katolika na cijelom području BiH;
 - nemogućnost ostvarivanja konstitutivnih prava sva tri naroda, a osobito hrvatskog naroda u RS-u;
 - ponižavajući i frustrirajući položaj malobrojnih Hrvata u RS-u, koji prijete potpunom nestanku tog konstitutivnog naroda u RS-u;
 - neprihvatanje konstitutivnosti hrvatskog naroda od strane vladajući političkih elita Srba i Bošnjaka;
 - nepostojanje sustavne brige i pravnog okvira za rješavanje problema siromaštva.
5. Komisija smatra da je međunarodno priznata država Bosna i Hercegovina moguća samo kao multietnička zemlja ravnopravnih naroda i građana.

Zato, za osiguranje njezine budućnosti predlaže:

- nužno, odlučno i sustavno ispravljanje dosadašnjih nepravdi – osobito prema takozvanim „manjinskim“ etničkim zajednicama;
- sustavno i na zakonu zasnovano promicanje jednakopravnosti u praksi;
- potrebu veće i odlučnije reintegracije postojećih državnih, političkih i društvenih struktura;

- potrebu veće potpore održivom povratku svih prognanih i izbjeglica koji to žele, osobito katolika, kojima je u dosadašnjem procesu povratka pružena najmanja potpora (procjenjuje se da se vratilo tek oko 3 % od 67 % protjeranih);

- potrebnu odlučniju i veću obranu svih ljudskih prava, osobnih i kolektivnih, osobito u brojnim slučajevima gdje su ona pogažena (pravo vlasništva, pravo na rad i zaštitu od nezaposlenosti, pravo na upravljanje svojom zemljom, pravo na svoj jezik, pravo na jednak pristup javnim službama u svojoj zemlji; pravo na jednaku pravnu zaštitu bez diskrimi-

nacije, pravo na pravednu i primjerenu naknadu za rad i život dostojan čovjeka).

Komisija se zalaže za korjenitu reformu s ciljem stvaranja funkcionalne jedinstvene države, koja svima, na cijelom teritoriju, garantira sva temeljna osobna i kolektivna ljudska prava.

Sarajevo, 10. prosinca 2016.

*Mons. Franjo Komarica, biskup banjolučki
Predsjednik Komisije Justitia et Pax BK BiH*

Sjednica Zbora konzultora Vrhbosanske nadbiskupije

Redovita sjednica konzultora Vrhbosanske nadbiskupije održana je 11. listopada 2016. godine u prostorijama Ordinarijata. Započela je s radom u 15,30 sati molitvom za Sinodu te Nadbiskupovim riječima pozdrava i dobrodošlice.

Uz Nadbiskupa koji je predvodio sjednicu, nazočili su: mons. Luka Tunjić, mons. Pavo Jurišić, preč. Franjo Tomić, vlč. Mirko Šimić, fra Nikica Vujica i vlč. Mario Bernadić. Ispričali se: pomoćni biskup mons. Pero Sudar, preč. Mladen Kalfić, fra Anto Popović i vlč. Šimo Maršić.

Mons. Tunjić je pročitao Zapisnik s prošlogodišnje sjednice. Zapisnik je usvojen jednoglasno, bez komentara.

Sljedeća točka dnevnog reda: kako odgovoriti na izazove u novonastaloj društveno političkoj situaciji, a koji se neminovno odražavaju na našu Nadbiskupiju?

Nakon aktivnog sudjelovanja svakog konzultora pojedinačno, zapažanja se mogu svesti na nekoliko točaka i područja.

Jesmo li uopće dovoljno detektirali stanje u kojem živimo i djelujemo, a zadaća nam je biti svjedoci Radosne vijesti?! U zadnje vrijeme je primijećen povećan odlazak vjernika u zapadne zemlje, pogotovo mladih obitelji, pa čak i onih koji imaju posao. Odlaze zbog neizvjesnosti, a neizvjesnost rađa minimalizam. Osjeća se indiferentnost i zamor, čak i kod svećenika. Iz provedenih anketa u pripravi Sinode VN, osjeća se da treba puno više zauzetosti u pastoralnom radu. Svećenici se smiju umoriti ali ne smiju posustati. Dati puno više pozornosti nastojanjima Sinode, pogotovo se svećenici moraju više uključiti. Spomenuo se problem zapošljavanja i problem ostati na poslu pod svaku cijenu. Otvoreno govoriti o grijesima pojedinaca i društva ali oprezno da se ne produbi razdor. Često smo na teorijskoj razini a treba se spustiti u konkretni život. Otvorimo puno pitanja i puno ih domišljamo, imamo li vremena za to? Osjeća se nedovoljna institucionalna zaštićenost naših vjernika i našeg naroda što dovodi ne samo u neravnopravan položaj nego pogoduje već spomenutom odlasku vjernika. Dok s druge strane bošnjačka strana ima svoj paralelni sustav što stvara velike probleme u funkcioniranju države i društva a sve se to odražava na život i budućnost naših ljudi. Moramo se čuvati neprovjere-

nih informacija jer je puno teorija zavjere. Zašto još nemamo koordinaciju i strategiju u važnim pitanjima? Potrebno je poraditi na obnovi naših crkvenih institucija, jesu li se one spremne obnavljati u Kristu na što nas poziva geslo Sinode?! Potrebna je također duhovna obnova u prvom redu svećenika da djeluju poput župnika Arškog. Kontinuirano raditi na unutarnjem pročišćavanju jer smo na velikoj kušnji vjere, ovo je kriza vjere, kako osobne tako i na razini cijele crkve. Pitanje vjere je odlučujuće pitanje. Usprkos svemu ne smijemo gubiti nadu, djelovati koliko možemo i zadržavati nadu koja ipak postoji među vjernicima. Naše je ostati zadnji i držati se načela, ona su jasna a kritika treba biti prožeta ljubavlju i zajedništvom. Vrijeme je da postojeće institucije i projekte dobro pročešljamo, ono što je dobro da zadržimo te da budemo otvoreni i da znademo na vrijeme prepoznati potrebe vjernika i vremena u kojem živimo.

Naglašena je potreba i važnost odgajanja laika za veći angažman u crkvi te puno više raditi na osnivanju katoličkih društva, udrugama, zajednica...

Treća točka: prijedlozi za pastoralnu 2016/2017. godinu.

Komunikacija i mediji su vrlo važni i trebali bismo više razmišljati o osposobljavanju svećenika i laika u radu s medijima. Mediji u širem smislu riječi u župi skoro da ne postoje. Koliko je svećenika aktivno uključeno u rad s medijima, koliko župa izdaje župni listić, koliko ih ima medijske sekcije...?

Već je u prethodnoj točki spomenuta potreba davanja važnosti katoličkim udrugama i osposobljavanju laika. Pastoralna godina bi mogla biti vezana uz apostolat laika. Naziv bi mogao glasiti: Godina laičkog apostolata. Ove dvije teme su bile dominantne. Zaključeno je da se predlože za Svećeničko i Pastoralno vijeće pa da se čuje i njihovo mišljenje.

Četvrta točka: razno.

Predloženo je da se osnuje institucija koja će voditi pastoralnu godinu npr. pastoralni institut. Zbog KBF a i dugoročnog razmišljanja trebalo bi većinu svećenika slati na postdiplomski studij.

Sjednica je završena u 17,55 sati.

*Zapisnik vodio
Luka Tunjić*

Održana sjednica Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

U prostorijama Ordinarijata Vrhbosanske nadbiskupije 12. listopada 2016. održana je šesta redovna sjednica Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije. Sjednicom je predsjedao Vrhbosanski nadbiskup, Vinko kardinal Puljić. Nakon Kardinalovih pozdravnih riječi te molitve Srednjeg časa i čitanja kratkog zapisnika s pete redovne sjednice pristupilo razgovoru o točkama dnevnog reda koje su bile predviđene za ovu sjednicu.

Iako je prva točka dnevnog reda trebalo biti izvješće o odvijanju Sinode po dekanatima zbog obveza na KBF-u generalni tajnik Sinode prof. dr. Mario Bernadić je kasnio, pa smo radni dio susreta započeli drugom točkom dnevnog reda i osobnim osvrtom na Godinu Božjeg milosrđa koja se bližila svom zatvaranju. Svi su se složili da je ova Jubilarna godina bila pogođena i da će se njezini plodovi nastaviti i nakon svečanog završetka na svetkovinu Krista Kralja. Većina je istaknula da su Papini prijedlozi poput 24 sata za Gospodina imali jaki odjek poglavito kod mladih. Većina naših župa je organizirala to bdijenje i zadovoljni su „posjetom“. Zamijećeno je da su naša svetišta i prošteništa bila punija i pobožnija. Vrata milosrđa su poslužila da se još jednom ukaže i potakne na redovito primanje sakramenta ispovijedi. Hodočašća su postala aktivnija i pojačana (Sarajevo-Katedrala, Travnik, Podmilačje, Olovo, Maglaj, Marija Bistrica, Bobovac čak Rim i Asiz). Župnici su pokušali makar kroz trodnevnicu ili na same Patrone govoriti o temi milosrđa i angažirati misionare milosrđa u svojim župama. Ipak uz sve ove dobre stvarnosti koje nam je donijela ova Jubilarna godina primjećeno je i da nismo učinili onoliko koliko smo trebali i mogli. Izostale su pučke misije u velikoj većini župa. Župnici nisu ni pokušali organizirati. Bilo je župa gdje se nije naglašavalo Božje milosrđe gdje nije bilo ni propovijedi ni katehezu na tu temu. Još uvijek previše žurimo i mrmljamo za vrijeme svetih čina. Neki su primijetili da svećenici nisu ažurni za ispovijedi poglavito pred patronske mise. Često sjede, piju, meze i tračaju a ljudi čekaju na ispovijed. Zaključak je

bio da je ova godina najviše zaživjela od svih koje su do sad proglašavane i to i kod naroda i kod svećenika. Jedan od uzroka je i to što papa Franjo govori o konkretizaciji tj. više o vjerskoj praksi negoli o teoriji. Ova godina je dobar impuls prema opipljivoj vjeri naših vjernika. Trebalo bi istaknuti s čime nastavljamo dalje iako se godina zatvara.

Nakon iscrpnog razgovora uslijedila je kratka stanka, a nakon toga dr. Bernadić je predstavio izvješće o odvijanju pripreme za Sinodu Vrhbosanske nadbiskupije po dekanatima. Istaknuo je da su održana sva zasjedanja na kojima je bilo oko 800 sudionika i da je vidljiv pad broja vijećnika koji dolaze na zasjedanja. Poglavito su zakazali Travnički, Sarajevski i Ramski dok u Doborskom i Žepačkom dekanatu ima najviše sudionika. Generalni tajnik se zapitao što nam je činiti, kako zainteresirati one koji ne žele sudjelovati. Malo je teško reći, čak i sablažnjivo da su laici otvoreniji i više sudjeluju nego svećenici. Ljudi se žale da ne dobivaju materijale i bilten. Da se Vijeća ne sastaju niti raspravljaju o određenim temama i pitanjima. Sad je tema bila kršćanska egzistencija utemeljena na vjeri, nadi i ljubavi i svećenici se teško snalaze u tim pojmovima. Anketu smo radili na temu ostanka i opstanka ovdje i pokazala je da ljudi žele opstanak na svojim ognjištima, ali je uočena težina teme i kod vjernika i kod svećenika. Neki su predlagali da se krene u bazu tj. da se daju teme župnicima koje treba obraditi s pojedinim slojevima župe (djeca, ministranti, mladi, pjevači, bračni parovi, starci itd.) i nakon toga podnijeti izvješće i opisati stanje, planove, probleme koji su se pokazali. Drugi su spomenuli i druge teme o kojima bi se trebalo progovoriti. Danas ima više udruga za zaštitu životinja nego ljudski prava. Vjernička prava nitko ne štiti i dobro bi bilo osnovati Vijeće za vjernička prava na razini čak i BK BiH.

Zaokruživši temu pripreme Sinode VN sastanak smo priveli kraju kroz prijedloge o novoj pastoralno-liturgijskoj godini. Većina vijećnika je bila za ideju Godine laičkih udruženja jer je to put naše Crkve i bez njih ćemo

samo šepati. Svi su svjesni da je potrebno laike što više uključivati i angažirati u životu naše mjesne Crkve.

Nakon toga kratko smo preletjeli Pastoralni kalendar i dali svoje sugestije, a onda je Kardinal zahvalio za suradnju ovom sazivu

Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije kojem ističe mandat. Napomenuo je da ćemo u 2017. dobiti novi sastava Vijeća. Sjednicu smo završili molitvom i bratskim ručkom u blagovaonici Ordinarijata.

(m. k.)

Dekanska konferencija Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, 09. studenog 2016.

U srijedu 09. studenog 2015. godine s početkom u 09:30 sati u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog održana je redovna godišnja Dekanska konferencija. Na konferenciji, kojom je predsjedao uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski okupilo se 12 dekana: preč. fra Mato Topić (ramski dekan), mons. Mato Janjić (travnički dekan), preč. Boris Salapić (usorski dekan), preč. Vlatko Rosić (tuzlanski dekan), preč. Jakov Filipović (doborski dekan), preč. fra Anto Pušeljić (šamački dekan), mons. Anto Čosić (sutješki dekan), preč. fra Zdravko Anđić (žepački dekan) i preč. Marko Majstorović (sarajevski dekan), preč. fra Stipan Radić (kriševski dekan) preč. Damir Ivanović (brčanski dekan). Mons. Marko Tomić (bugojanski dekan) poslao je izvješće, ali zbog snijega koji je dan i noć prije padao nije uspio doći. Na sjednici su još nazočili: mons. Luka Tunjić, gen. vikar, mons. Ante Meštrović, fojnički arhida-kon, mons. Pavo Jurišić, gučogorski arhida-kon, preč. Franjo Tomić, ekonom VN i preč. Mladen Kalfić, kancelar.

Nakon pozdrava i uvodne molitve pristupilo se radnom dijelu. Odmah na početku je ponovljeno da je Dnevni red proširen tj. osimtočaka koje su javljene u dopisu broj 1055/2016 u drugom dijelu nakon ručka pridružiti će nam se i članovi Povjerenstva za Sinodu kako bi zajedno razmotrili budući rad pripreve za Sinodu.

Dekani su se u svojim izlaganjima, koja su trajala od 5-7 minuta, osvrnuli na tri upita:

- Hodočašće dekanata u Katedralu
- Kada su u župama dekanata održane posljednje pučke misije
- Kada je održana zajednička priprava za brak u dekanatu

Što se tiče hodočašća u Katedralu većina dekana je istaknula ili da su već bili ili da su dogovorili sa rektorom katedrale mons. Antom Meštrovićem datum prije završetka Jubilarne godine Božjeg milosrđa i zatvaranja Vrata milosrđa. Jedino Sutješki i Bugojanski dekanat nisu hodočastili niti imaju namjeru. Jedan od razloga je da nije planirano na vrijeme, a sada na kraju godine imali su i previše hodočašća, te župnici i vjernici nisu zainteresirani. Ostali koji su hodočastili iznijeli su podatke da je odaziv bio prilično slab (osim Derventskog dekanata-3 autobusa. Jedan u narodnim nošnjama) i da ljudi nisu htjeli ni kad im se besplatno ponudilo. Većina je istakla da su išli i na druga mjesta gdje su bila otvorena Vrata milosrđa, pogotovo u svom dekanatu (Travnik, Olovo, Podmilače, Tolisa, Maglaj i Komušina). Pitali su se zašto se inzistira na tom hodočašću u Katedralu kad su otvorena i Vrata milosrđa na drugim crkvama koje su bliže. Nadbiskup je rekao da se stvorila odbojnost i kod svećenika i kod vjernika prema Sarajevu, ali ne samo političkom nego i prema vjerskom Sarajevu. Ovo je naše središte i Katedrala je „majka svih crkava“ i zato se hodočasti u nju.

Na drugi upit o pučkim misijama većina je dekana rekla da u većini župa njihovih dekanata poslije rata nije bilo pučkih misija, a i prije rata nekada ranih 80-tih godina. Ove Jubilarne godine malo je župa poslušalo papu Franju koji je u buli Misericordiae vultus predložio i održavanje pučkih misija po župama kako bi se približilo Božje milosrđe svakom čovjeku, kako bi sakramenti ispovijedi, bolesničkog pomazanja i euharistije ponovo jače zaživjeli u svakodnevnoj vjerničkoj praksi. Dekani su iznijeli prigovore župnika da je to zastarjela i nadiđena metoda i nije za današnje vrijeme.

Ipak ustvrdilo se da to govore župnici koji nisu ni pokušali imati misije i učijim župama togaili nikad nije bilo ili je bilo 60-tih, 70-tih godina prošlog stoljeća. Oni koji su organizirali pučke misije poslije rata ili prije 5-10 godina su potvrdili da su one i dan danas aktualne i na dobro župe, ali da ih je potrebno najaviti i pripremiti molitvom najmanje 6 mjeseci prije.

Treći upit o zadnjem održavanju tečja priprave za brak donio je plodnu raspravu. Većina dekanata nije zadnjih godina organizirala zajednički tečaj zbog nedostatka prijavljenih parova. Problem je što u pojedinim dekanatima većina parova koji se žele na ljeto vjenčavati žive i rade u zapadnoj Europi. Dekani su željeli jasan odgovor je li priprava za brak koju nudi Ordinarijat uvjet za crkveno vjenčanje. Rečeno im je da nije kao što i oni koji sudjeluju na tome nisu prešli sve što je potrebno, već je to pomoć župnicima u njihovom radu sa parovima koji se pripremaju za brak. Rečeno je da ovi tečajevi nisu samo za one koji će te godine uploviti u bračne vode već i za one koji razmišljaju o ženidbi. Neki su smatrali da je ovakav model tečaja pomalo potrošen i da treba obnoviti i predavače. Zaključeno je da treba ozbiljnije raditi sa parovima, da se ne smije to svesti na jedan-dva susreta gdje se popune

samo formulari. U zadnje vrijeme previše je poništenja brakova upravo zbog takvih nedostataka ili zbog proceduralnih pogrešaka.

Nakon ručka i kratke pauze ponovno smo se okupili u dvorani pojačani članovima Povjerenstva za pripravu Sinode Vrhbosanske nadbiskupije. Generalni tajnik Sinode dr. vlč. Mario Bernadić je na početku istaknuo je da su održana sva zasjedanja na kojima je bilo oko 800 sudionika i da je vidljiv pad broja vijećnika koji dolaze na zasjedanja. Poglavitito su zakazali Travnički, Sarajevski i Ramski dok u Doborskom i Žepačkom dekanatu ima najviše sudionika. Ponovo je preletio što smo do sada uradili i što nam još preostaje. Upitao je dekanate što nam je činiti, kako zainteresirati one koji ne žele sudjelovati i je li potrebno krenuti drugim putem ili možda smanjiti broj susreta po dekanatima sa dva na jedanput godišnje. Većina dekana je suglasna da Sinoda treba i da se to osjeća, ali i da bi možda bilo dobro ove susrete održavati jedanput godišnje ili ostati kako je i dosada bilo

Na kraju Kardinal je zahvalio dekanima na izvješćima, na prijedlozima, na sudjelovanju u radu i svemu što kao dekani čine u svojim dekanatima. Susret smo završili molitvom.

(m. k.)

Održana sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

U prostorijama Vrhbosanskog ordinarijata u Sarajevu, 12. studenoga 2016. godine, održana je redovna sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije.

Nakon uvodne molitve, uzoriti Vinko kardinal Puljić, upoznao je nazočne s planom rada sjednice, pročitao imena članova vijeća koji su se ispričali zbog nedolaska, te pozvao na aktivno sudjelovanje u radu sjednice. Zatim je, po predviđenom programu, pročitao zapisnik sa zadnje sjednice vijeća, koji je jednoglasno usvojen.

Druga točka: Predstavljanje papine pobudnice *Amoris laetitia / Radost ljubavi*. Izlaganje je imao uzoriti Vinko kardinal Puljić. U svom izlaganju uzoriti Kardinal je nastojao što sažetije predstaviti spomenutu pobudnicu.

Istaknuo je kako je pobudnica upućena svim vjernicima. Podijeljena je na devet poglavlja s nešto više od 250 stranica teksta. Prvo poglavlje, kako sam Papa navodi, nadahnuto je Svetim pismom te pobudnici daje odgovarajući ton. Drugo poglavlje analizira današnje stanje obitelji kako bi se pobudnici dalo čvrsto utemeljenje u stvarnosti. Treće poglavlje podsjeća na neke bitne vidove crkvenog učenja o braku i obitelji čime se utire put dvama središnjim poglavljima o ljubavi u braku koja postaje plodna djecom. Četvrto poglavlje govori o bračnoj ljubavi, Papa na obiteljski život primjenjuje karakteristike koje sv. Pavao niže u svojem poznatom himnu ljubavi. Izravno se obraća mladima, govoreći im da brak nije teret ili nedostižni ideal. Peto poglavlje posvećeno

je plodnosti ljubavi i prihvaćanju života u obitelji. Šesto poglavlje sažima neke pastoralne perspektive i izazove današnjice. Sedmo je poglavlje posvećeno odgoju djece. Osmo poglavlje predstavlja poziv na milosrđe i pastoralno razlučivanje onih stanja koja ne odgovaraju posvema kršćanskom viđenju braka. Završno, deveto poglavlje sažima kratke crtice o bračnoj i obiteljskoj duhovnosti. Na kraju izlaganja Uzoriti je iznio i konkretne pothvate koji su učinjeni u našoj Nadbiskupiji: organiziranje tečaja za brak i psihološko-duhovni seminari za katoličke obitelji.

Nakon izlaganja slijedila je rasprava, u kojoj je izneseno nekoliko prijedloga kako što bolje odgovoriti na poticaje pobudnice na području naše Nadbiskupije, spomenuto je: tiskanje razno raznih brošura u kojima bi se obrađivala aktualna pitanja vjere, osnivanje centra za obitelj, potreba samokritičnosti itd.

Treća točka: *Osvrt na Godinu Božjeg Milosrđa*. Uvodnu riječ imao je uzoriti Vinko kardinal Puljić, u kojoj je istakao kako su širom Nadbiskupije otvorena vrata milosrđa, te da je vjernički puk imao češću priliku susresti se sa sakramentom milosrđa a i sami pokazati milosrđe. Zatim je tražio da svaki član Pastoralnog vijeća Nadbiskupije kaže nešto o Godini Milosrđa, odnosno da iznese svoje viđenje i iskustvo. U nastavku slijedilo je poduže iznošenje dojmova o Godini Milosrđa. Uglavnom svi se slažu da, kao nikad do sada, nije bilo tako široko prihvaćenoga poticaja, kao poticaja za Godinu Milosrđa. Svi su oduševljeno govorili kako se u Godini Milosrđa disalo plućima milosrđa i kako su i vjernici i svećenici bili prožeti duhom milosrđa. Pa navode i konkretna tjelesna djela milosrđa:

gradnja kuća siromašnim, skupljanje pomoći; kao i duhovna djela milosrđa: više se pristupalo sakramentu ispovijedi, organizirana su hodočašća. Rasprava je završena rečenicom kako se, istina, zatvaraju vrata Godine Milosrđa, a zato i dalje ostavimo otvorena svoja srca za milosrđe.

Na kraju je Uzoriti predložio da za slijedeću pastoralnu godinu tema bude: „Put Vrhbosanske crkve sa laicima“ – Sudjelovanje, odgovornost i aktivnost laika. Pastoralno je vijeće poduprla Kardinalov prijedlog.

Četvrta točka: *Osvrt na odvijanje Sinode po dekanatima*. Izlaganje je imao vlč. dr. Mario Bernadić, generalni tajnik Sinode. U svom izlaganju dr. Bernadić je podsjetio što je svrha i cilj Sinode, te ukratko iznio pregled rada po dekanatima. Općenito osjeća se stanoviti zamor a i neki strah pred novim izazovima. No, to ne smije biti prepreka za uspjeh Sinode.

Nakon izlaganja slijedila je rasprava u kojoj su se iznosili prijedlozi kako poboljšati rad baze. Istaknuto da je Sinoda onoliko uspješna koliko je zahvatila bazu, zato trebaju svi i vjernici i svećenici biti aktivno uključeni u rad Sinode.

Peta točka: *Pastoralni kalendar naše Nadbiskupije*. Uzoriti Kardinal je ukratko predstavio pregled planiranog Pastoralnog kalendara naše Nadbiskupije za slijedeću godinu, te pozvao članove vijeća da dadnu svoje sugestije. Nije bilo opaski.

Pod točkom razno nije bilo nikakvih prijedloga ni pitanja.

Sjednica je završena molitvom i Kardinalovom zahvalom na aktivnoj suradnji članova Pastoralnog vijeća naše Nadbiskupije.

fra Zdravko Anđić

Župama i institucijama Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Okružno pismo prigodom početka pastoralno-liturgijske godine Put vrhbosanske Crkve s laicima

„Idite i vi u moj vinograd“ (Mt 20, 3-4)

Datum: 24. studenog 2016.

Broj: 1385/2016

Nakon Sinode biskupa 1987. god., sada sveti papa Ivana Pavao II., ovako je započeo svoju postsinodalnu pobudnicu: „Idite i vi u moj vinograd“ (Mt 20, 3-4). Ovaj Gospodinov nije samo povijesni, nego i sadašnji i budući i tiče se cijele Crkve kao zajednice naroda Božjega, ali i svakoga kršćanina kao njezina punopravnoga člana.

Započinjući pripremu za našu nadbiskupijsku sinodu pod geslom „Sve obnoviti u Kristu“, poput evanđeoskog Vinogradara, pozivam sve radnike u vrhbosanskome Vinogradu Gospodnjem da se što svojskije odazovu i ovome pozivu: „Idite i vi u moj vinograd“, koji će poslužiti kao dodatni poticaj motu liturgijske godine 2017.: **„Put Vrhbosanske Crkve s laicima“**.

Služeći se ovim Kristovim pozivom, saborski oci pozivaju sve vjernike laike da se velikodušno uključe u poslanje i aktivnosti koje Crkva stavlja pred njih, ali i izazove koje moderni svijet sa sobom donosi. Zato i mi u Vrhbosanskoj Crkvi želimo probuditi svijest, odgovornost i zauzetost svih hrabrih i vjernih laika da se svesrdno uključe u „vinograd Gospodnji“ kako bi obnova u Kristu bila potpuna.

Kraljevsko svećeništvo

Prva Petrova ovako karakterizira vjernike: „Dok pristupate k njemu, kao Kamenu živomu, kojega su doduše ljudi odbacili, ali je zato od Boga izabran, dragocjen, ugrađujete se kao živo kamenje u duhovni Dom za sveto svećenstvo da prinosite žrtve duhovne, ugodne Bogu po Isusu Kristu“ (1 Pt 2,4-5). Čovjek, dok se god ne primakne Bogu, ne može postati prikladan, isklesani, odgovarajući kamen koji od propadljive materije postane životni i trajni ugraditelj duhovnoga čovječanstva. Kako bi dodatno potaknuo kršćansku dušu Petar nastavlja: „Vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečeni da naviještate silna djela Onoga koji vas iz tame pozva u divno svjetlo svoje“ (1 Pt 2,9). Na temelju ovih apostolovih riječi, i Koncil (usp. LG 2,9) i Sinoda (usp. Christifideles Laici, 14) vide utemeljenje kraljevskog svećenstva koji, iz krsne milosti i dostojanstva, kraljevski upravlja i svećenički opslužuje duhovni Dom, tj. Crkvu koja je navjestiteljica i ponazočiteljica Kraljevstva Božjega. Po tome vjernici laici sudjeluju u trostrukoj službi Isusa Krista: svećeničkoj, proročkoj i kraljevskoj (usp. KKC 897). Zato krivo čine oni predsjedatelji euharistijskoga slavlja kada u Drugoj euharistijskoj molitvi dodaju nakani „sveukupnim svećenstvom“ vjernike laike, redovnike i redovnice..., kao da oni nisu uključeni u sveukupno svećenstvo.

Misterij Crkve kao zajednice vjernika

U Isusovu navještanju: „Ja sam pravi trs, a moj je Otac vinogradar“ (Iv 15,1) rasvjetljuje se tajanstveno zajedništvo Oca i Sina, a u pobudnici: „Ostanite u meni i ja ću ostati u vama!“ (Iv 15 1-4) odražuje se mistično jedinstvo Gospodina i učenikâ, tj. Krista i krštenikâ, koji su poput mladice urasli u trs – Krista. Mladice bez trsa ne žive i odvojene od Izvora Života nužno odumiru. Zato Isus oporučno, na posljednjoj večeri, moli Oca: „Daj da budu jedno kao što smo mi jedno!“ (Iv 17,22b). U izgradnji zajedništva Crkve važno je da svatko u okviru svoga poslanja

bude zauzet u radu za jedno i jedincatost u „Vinogradu Gospodnjem“. Euharistija izgrađuje unutarnje zajedništvo i jedinstvo Crkve. Na euharistiji svi članovi su okupljeni oko jednoga i usmjereni na jedan stol koji ponazočuje i posadašnjuje Riječ i Jaganjca.

Zajedništvo Crkve na razini župske zajednice

U Jubilarnoj godini 2000. odobren je obnovljeni Statut Župskog pastoralnog vijeća (ŽPV) koji je službeno i objavljen u Vrhbosni (3/2000, str. 267-270). Uvidom u život župa Nadbiskupije, primjećujem da u određenim župama vijećnici nisu upoznati sa Statutom, a pogotovo s organizacijom pastoralnoga života u župi i mogućnostima koje ona strukturalno nudi. Potrebno je izgraditi povjerenje u suradnji između župnika i vijećnika, kao i vijećnika i župljana. U Biltenu Sinode br. 5 izneseni su pojedini programi kako bi vijećnici, kao članovi laikata, mogli doprinijeti svojoj župnoj zajednici: Obogatiti liturgijski program u župi; proširiti karitativnu djelatnost; produbiti katehetsku djelatnost; zauzetije brinuti oko katoličkoga tiska; razrađivati pastoral hodočašća; organizirati obiteljski pastoral, pastoral mladih, pastoral samaca, pastoral bolesnika, itd. Svojim nesebičnim zauzimanjem oko župe, vijećnici su prvi suradnici mjesnoga župnika, a njihov župnik je pastir koji predvodi i izgrađuje zajedništvo cijele župe ostvarujući tako Isusov poziv: *Idite i vi u moj vinograd*.

Kako smo svi usredotočeni na našu nadbiskupijsku Sinodu, važno je zajednički razmatrati teme oko njene pripreme i pri tom dati vlastiti doprinos u izgradnji zajedništva cijele mjesne Crkve. Na taj način izgrađujemo kršćansko javno mnijenje koje polazi iz baze života vjernika. Kada zajednicu zahvati istinska želja „Sve obnoviti u Kristu“, tada se ostvaruje program Sinode.

Udruživanja laika

Udruživanja vjernika laika iz duhovnih i apostolskih razloga ima razna ishodišta pa prema tome odgovara različitim potrebama vremena (usp. CF 29). U sekulariziranim sredinama, različiti oblici udruživanja mogu biti od velike pomoći za kršćanski životni identitet i pojedinca i zajednice. Laičkim udruženjima jača se aktivnost Crkve, koja je svojim pozivom okarakterizirana kao *semper reformanda*, tj. neprestano aktivna u potrazi i iznalaženju novih načina istog evanđeoskog navjesticiteljskog sadržaja. Udruživanje treba voditi jačem apostolatu i izgradnji kulture koja se ostvaruje iz vjere. Ta udruživanja uvijek trebaju biti uvezana i duhovno praćena od svojih pastira. Pojedina se u Crkvi i vjerskome životu osjeća sigurnije i jače ako je uključen u apostolat zajednice kroz udruživanja. Sukladno ovome ishodištu, blaženi Ivan Merz u mnogome je radio oko formacije laika kao aktivnih djelatnika Crkve i pravih svjedoka vjere. Zato i ovu godinu katoličkih laika stavljamo pod zaštitu svetog laika bl. Ivana Merza čijih 120 godina rođenja slavimo 16. prosinca 2016.

Laici u društveno-javnom djelovanju

Laici vjernici dužni su, po svome identitetu i poslanju, iz uvjerenja utjecati na izgradnju općeg dobra u društvu. Katoličkom laikatu svojstvena je društvena djelatnost, koja ima djelovati na temelju evanđeoskih i crkvenih načela. Njihova društveno-politička djelatnost je put svjedočenja, a naintenzivniji put je onaj mira i pravde. Stoga, svoja vjernička načela valja ugraditi u javne nastupe. Ne smije se dopustiti da se odlučuje o nama bez nas. Zato trebamo jedni druge hrabriti kako bismo svoja uvjerenja otvoreno svjedočili i zastupali, a da pritom ne vrijeđamo druge i drugačije, nego kroz rad i zalaganje da ostvarujemo svoja prava i slobode.

Put Vrhbosanske Crkve s laicima neka stoga bude životni poticaj svim vjernicima laicima da neumorno budno i oprezno čuvaju *svijest crkvenosti*. Neka se, zajedno sa svojim pastirima, umom i srcem još dublje ukorijene u misterij Crkve kao živoga Kristova organizma, kako bi svagdanjim životom opravdali članstvo Kristovoj Crkvi i kako bi bili dionici njegovoga otajstva zajedništva i njegove apostolske misionarske snage.

Pastirski pozivamna suradnju sve laike, na svim razinama ljudskoga djelokruga. Neka svatko poštuje svoju odgovornost, ugrađujući se u zajedništvo ove mjesne Crkve.

Ovu godinu **Put Vrhbosanske Crkve s laicima** započinjemo svetkovinom Bezgrješnog Začeca BDM koja je i suzaštitnica naše Nadbiskupije. Posvećena godina trajat će do 8. prosinca

sjedeće 2017. godine. Ovaj laički put u suradnji i zajedništvu s klerom i redovništvom stavljam pod okrilje i zagovor Marije, presvete Otkupiteljeve Majke i Majke Crkve.

Sve vas svesrdno pozdravljam zazivajući obilje Božjeg blagoslova!

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski

Ovlast za binacije i trinacije u 2017. godini

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1417/2016

Za 2017. godinu dajem ovlast za binacije i trinacije svima koji su tu ovlast imali u 2016. godini. Važno je držati se uputa objavljenih u *Vrhbosni* br. 4/98, str. 680. i *Vrhbosni* br. 4/99, str. 485, a **posebno pravila o binacijama i trinacijama Vrhbosna br. 2/2011, str. 172-173** (Izvadak iz *Direktorija za pastoral sakramenata u župnoj zajednici*, BK BiH 2008., str. 73-75) u vezi takse za binacije i trinacije. Ovim još jednom potičem na savjesno i odgovorno postupanje s misnim nakanama.

Sažeto iznosim:

Svećenik smije uzeti samo jednu stipendiju (prilog) za slavljenje Mise u jednom danu osim na Božić.

Župnik je dužan nedjeljom i svetkovinom slaviti Misu „pro populo“. Po novom Crkvenom zakonu ako nedjeljom slavi još jednu Misu smije uzeti stipendij (prilog) za slavljenje te Mise.

Ukoliko ima nedjeljom i svetkovinom trinaciju dužan je – ako primi stipendij za Misu – prijaviti u Ordinarijat i predati prilog. Ukoliko nema naručene nakane, onda slavi NA NAKANU ORDINARIJATA. Tada prijavi koliko je Misa slavio na nakanu Ordinarijata.

Ukoliko slavi radnim danom (ili blagdanom) binaciju – ako je dobio dopuštenje ili kako mu Crkva daje mogućnost radi sprovednih Misa – tada je dužan tu nakanu – binaciju predati u Ordinarijat.

Ukoliko je slavio već sv. Misu za određenu nakanu i za nju primio stipendij, te isti dan koncelebrira (iz opravdanih razloga kako Crkva dopušta ili preporuča) tada ne smije uzeti prilog za tu Misu nego je slavi na privatnu nakanu ili u „blago Crkve“.

Svaki svećenik u pastoralu dužan je ovo obdržavati. Samo oni svećenici koji žive izvan pastoralu u samostanu - oni imaju personalnog Ordinarija i dužni su se držati propisa svoga Ordinarija u skladu s propisima Opće Crkve.

Podsjećam još jednom da su zbirne mise u Vrhbosanskoj nadbiskupiji zabranjene.

Za kvadrinaciju nitko nema dopuštenje u Vrhbosanskoj nadbiskupiji.

Na sve misnike zazivam obilje Božjeg blagoslova i iskreno pozdravljam.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Prijepis matica i crkvenih računa za 2016. godinu

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1418/2016

Dužnost je svakoga župnika dostaviti u Ordinarijat prijepise matica i crkvenih računa. **Zato pozivam sve župnike da i za 2016. godinu donesu uredno prepisane i zaključene matice najkasnije do 31. siječnja 2017. godine.** Podsjećam da je potrebno dostaviti prijepise matice krštenih, vjenčanih i umrlih, te kopije knjige crkvenih računa (blagajničkog dnevnika) i knjige gradnje.

Podsjećam također da je obveza sve neizmirene račune prema Ekonomatu iz 2016. godine i sve pristigle kolekte/obveze u 2016. godini donijeti do **31. siječnja 2017. godine.** Trebalo bi zbog lakšeg funkcioniranja naših središnjih institucija barem kvartalno dostavljati redovnu dijecezansku kolektu, a prolazne (misijska, solidarnost, Caritas i dr.) što je prije moguće.

Ukoliko neka župa nije imala krštenja, vjenčanja ili umrlih u 2016. godini, onda u matici naznačiti prema Uputama u Vrhbosni br. 1/2009 str. 54 – 55.

Knjiga gradnje i Blagajnički dnevnik crkvenih računa mogu biti kopirani i ovjereni pečatom, ali vidljivi za čitanje. Također, ukoliko neka župa nije imala gradnje, dužna je dostaviti obavijest o tome.

Molim župnike da ovu obvezu shvate odgovorno i ozbiljno, te je na vrijeme izvrše. **Prijepise matica predati u kancelariju, a prijepise računa u ekonomat.**

Svima najiskrenije zahvaljujem na trudu i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova te iskreno pozdravljam.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Prve subote u mjesecu Molitveni dan za duhovna zvanja

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1419/2016

Uvjereni da je svako duhovno zvanje plod molitve nastavljamo s praksom prvih subota u mjesecu kao molitvenim danima za svećenička i redovnička zvanja.

Premda smo zadnjih godina imali, za naše uvjete i prilike, lijep broj ređenika i drugih Bogu posvećenih osoba, primjetno je smanjenje duhovnih zvanja u sjemeništima u Visokom i Travniku kao i u obadvije bogoslovije u Sarajevu. Nažalost, ništa bolja situacija nije ni u ženskim redovničkim zajednicama.

Zato u duhu gore rečenog uvjerenja potičem župnike i pastoralne djelatnike da se u svim župama i zajednicama organiziraju molitve na prvu subotu u mjesecu s posebnom nakanom za duhovna zvanja. U mnogim našim župama se već obavljaju pobožnosti prvih subota u čast Bezgrješnom srcu Marijinu, pa je to prigoda za molitveni poticaj na tu nakanu. Nažalost, u nekim župama, u nedjeljnim oglasima i na samu prvu subotu, se ni ne spomene molitva za duhovna zvanja. A imamo na čemu Gospodinu zahvaliti i trebamo izmoliti nova duhovna zvanja.

Uprave i gojenci naših Sjemeništa otvoreni su za svjedočenje, suradnju i animiranje vjernika u molitvenom lancu za nova, ali i postojeća svećenička i redovnička zvanja. Nažalost primjetan je osjetan pad broja, ne samo djece, već i župa koje aktivno sudjeluju na našim godišnjim događajima kao što su Ministrantski susret u Sarajevu i Ministrantska duhovna obnova u Travniku. Zato potičem župnike na jaču i otvoreniju suradnju sa našim odgojnim zavodima.

Zahvalni Gospodinu za sva duhovna zvanja i povezani molitvenim duhom iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Međunarodni i molitveni dan mira

Nedjelja, 1. siječnja 2017. godine

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1420/2016

Na samu Novu godinu Crkva slavi svetkovinu **Svete Marije Bogorodice**, a po odredbi Svetog Oca taj dan molimo s cijelom Crkvom za **mir u svijetu**. Ove godine je jubilarni 50. Svjetski dan mira za koji nam je papa Franjo uputio svoju poruku u kojoj ističe da mir *promiče pozitivne društvene posljedice i omogućuje ostvarivanje pravog napretka. Stoga, trebamo se zalagati i unutar svojih mogućnosti pregovarati za mir čak i kad se to čini mučnim i nepraktičnim*. Potrebno je Papinu poruku prenijeti vjernicima, a redovničke zajednice će naći načina da se njezini članovi upoznaju sa sadržajem te poruke i da se na taj način svi uključimo u vjernički lanac molitve za mir u svijetu.

Neka se i naša Nadbiskupija u svim svojim župama i redovničkim zajednicama pridruži pozivu molitve za mir. Svjesni smo koliko nemira, svađa čak i neprijateljstava ima među našim župljanima često oko malih i nebitnih stvari. Svakog dana čujemo kako i u našoj Domovini završetak rata nije donio pravedan mir. Slušamo kako na svim stranama svijeta nasilje i oružje odnose „pobjedu“ nad pravdom i mirom. Stoga papa Franjo piše da *je važno prepoznati ne pravo na silu već silinu prava*.

Neka BDM Kraljica mira prinese naše molitve svome Sinu *Knezu mironosnom* kako bismo i mi gradili mirniji i blaženiji svijet u kojem živimo.

Uz iskrene želje i molitve srdačno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Bogojavljenje

Papinsko misijsko Djelo svetog Djetinjstva

Petak, 6. siječnja 2017. godine

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1421/2016

Odlukom biskupa BK BiH, na zasjedanju u Mostaru od 17. do 18. ožujka 2004. godine, svetkovina Bogojavljenja-Tri kralja postala je Danom svetog djetinjstva u BiH ili Svjetski misijski dan djece. Materijale (brošuru, misijski kalendar i kartu) koji vam mogu pomoći u katehizaciji i upoznavanju vjernika sa ovim Djelom ste već dobili iz središnjice PMD BiH. Preporučuje se da se na sam dan na svetkovinu Bogojavljenja u homiliju ugrade misli o Papinskom misijskom Djelu svetog Djetinjstva, a u molitvu vjernika unesu zazivi za djecu diljem svijeta.

Prikupljena misijska kolekta u cijelosti se dostavlja Ekonomatu nadbiskupije najkasnije do 28. veljače 2017. godine kako bismo je predali Misijskoj središnjici koja će prikupljena sredstva prosljediti Kongregaciji.

Naši vjernici su uvijek bili solidarni s potrebnima. Posebno se to osjeti kad se dogode kakve katastrofe u svijetu i kad prikupljamo sredstva na tu nakanu. Crkva je u svojoj naravi misijska i ovo je način razvijanja misijskog duha i senzibiliziranja osjećaja za najpotrebnije.

Zahvaljujući na dosadašnjoj suradnji i pomoći iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Post i nemrs u 2017. godini

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1422/2016

Dani posta i nemrsa u 2017. godini su: Pepelnica (Čista srijeda) 01. ožujka i Veliki petak, 14. travnja.

Post i nemrs obvezuje sve one koji su punoljetni do započete šezdesete godine (usp. kan. 1249-1253 i KKC br. 1430, 1434-1439; 2043).

Nemrs je ujedno propisan u sve petke u godini, ali se izvan korizme može zamijeniti *djelima dobrotvornosti i vježbama pobožnosti* (usp. kan. 1253). Nemrs obvezuje sve koji su navršili četrnaest godina do kraja života.

Svjedoci smo da post među našim vjernicima, posebno mlađim i srednjim generacijama, gubi svoj smisao i značenje. U eri konzumizma sve se manje govori i propovijeda o višestrukim učincima posta i nemrsa. Potrebno je da pastiri duša i roditelji poučavaju o pravom smislu pokore i posta čak i maloljetne koji nisu obvezni na post i nemrs.

Potićući na post i nemrs iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Statistički podatci za 2016. godinu

Datum: 01. prosinca 2016.
Broj: 1423/2016

Šaljemo vam formular *Statistički podaci za 2016. godinu*. **Molim da ispunjene formulare dostavite Ordinarijatu najkasnije do konca siječnja 2017. godine.** Kancelarija Ordinarijata je, također, obvezna poslati Statističke podatke u Vatikan, a to se ne može poslati bez vaših podataka. Stoga vas molim da se držite postavljenog roka.

Već godinama nam se župnici koji obavljaju prvi blagoslov žale da je kod prethodnika broj župljana bio uvećan za razliku od stvarnog stanja koje su oni zatekli na terenu. Molimo vas da na to pripazite i prikazujete realno stanje tj. one koji žive većinu godine na teritoriju župe.

Ispunjene formulare možete osim poštom poslati i faxom (033/212-937) ili mailom: kaptolka@bih.net.ba (a poslije original poštom).

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Duhovne vježbe za svećenike u 2017. godini

Datum: 01. prosinca 2016.
Broj: 1424/2016

Redoviti termin duhovnih vježbi za svećenike u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu svake godine je polovicom veljače. Duhovne vježbe ove godine su od **13.-16. veljače 2017. godine**. Započinju trinaestog u 19.00 sati zajedničkom večerom i već prvim razmatranjem, a završavaju šesnaestog ručkom. Voditelj ovih duhovnih vježbi je p. Ivan Ike Mandurić, SJ. Potrebno je najaviti svoj dolazak ekonomu Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa vlč. Goranu Kosiću na tel. 033/584 067 ili na mail: ekonomat.vbs@gmail.com ili preko porte 033/584 060.

I ove godine se nudi drugi termin duhovnih vježbi u sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku od **21.-24. kolovoza 2017. godine**. Započinju dvadeset prvog večerom i prvim razmatranjem, a završavaju dvadeset četvrtog ručkom. I ovdje se potrebno najaviti ekonomu Nadbiskupskog sjemeništa *Petra Barbarić* vlč. Damjanu Soldi na tel. 063/682 310 ili na mail: dam.soldo@gmail.com ili preko porte Sjemeništa 030/518 823.

Razumljivo je da svaki svećenik treba dati svoj doprinos za troškove boravka u Bogosloviji i Sjemeništu.

Crkva obvezuje svećenike da nađu vremena za duhovne vježbe jednom godišnje. Duhovne vježbe su ozbiljna inventura duhovnog života svakog svećenika. Bez intenzivnog duhovnog života svećenik pada u osrednjost koja vodi gubljenju svećeničkog identiteta i prepoznatljivosti. Poznata nam je stara latinska izreka: *Nemo dat quod non habet*. Samo duhovan svećenik je istinski radostan svećenik spreman na ponizno služenje i svjedočenje na izgradnju sebe i svojih vjernika.

U toj nadi vas iskreno pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Kvatre u 2017. godini

Datum: 01. prosinca 2016.
Broj: 1425/2016

Kvatre su osobiti dani kada Crkva poziva vjernike na molitvu, djela pokore i ljubavi na određenu nakanu. U kvatrenu subotu slavi se misa koja će odgovarati duhovnom usmjerenju kvatri, velike nakane Crkve (v. *Red euharistijskih procesija, kvatri i prosnih dana*, str. 33-51).

Proljetne kvatre: u prvom tjednu Korizme (5. – 11. ožujka):
POKORA I OBRAĆENJE

Ljetne kvatre: u prvom tjednu po Duhovima (04. - 10. lipnja):
POSVEĆENJE LJUDSKOG RADA I UROD ZEMLJE

Jesenske kvatre: nakon blagdana Uzvišenja sv. Križa (17. - 23. rujna):
SVEĆENIČKA I REDOVNIČKA ZVANJA I DUHOVNA IZGRADNJA MLADEŽI

Zimske kvatre: iza druge nedjelje Došašća (10. - 16. prosinca):
ZAHVALA I DJELOTVORNA LJUBAV

Vjernici, redovnice, redovnici i svećenici se pozivaju da kvatrene dane posvete intenzivnijoj molitvi, djelima pokore i ljubavi na određenu nakanu uz slavljenje sv. Mise. Neka nas prati milost obraćenja i rasta u vjeri, ljubavi i nadi kroz ove milosne dane.

U tom duhu sve vas iskreno pozdravljam i zazivam obilje Božjeg milosrđa.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

18. - 25. siječnja 2017.

Datum: 01. prosinca 2016.
Broj: 1426/2016

Isusov vapaj Ocu Nebeskom „da svi budu jedno“ je trajni poziv i obveza svih kršćana radi ti na jedinstvu Crkve. Samo ponizna otvorenost Duhu Božjemu može zbližiti i povezati poki-dane niti jedinstva mističnog tijela Kristova. Taj dar možemo izmoliti samo iskrenim kajanjem i čišćenjem savjesti na što nas je pozvao sveti papa Ivan Pavao II., a nastavili pozivati papa Benedikt XVI. i papa Franjo.

Molimo za otvorenost Duhu Božjem posebno u molitvenoj osmini za jedinstvo kršćana koja će ove godine biti od srijede 18. do srijede 25. siječnja 2017. godine.

Živeći s drugim kršćanskim zajednicama u ovoj zemlji, neka nas molitva osposobi da, čuvajući svoj identitet budemo otvoreni za ekumenski dijalog i zajednički vapaj za dar jedinstva. Neka nas Duh Sveti učini ljubaznima i otvorenima prema onima koji su drugačiji od

nas i pomogne nam prevladati stavove koji isključuju druge i povrjeđuju njihovo dostojanstvo. Molitvena osmina završava blagdanom Obraćanja sv. Pavla apostola. Dok ispovijedamo vjeru u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu, želimo to svojim životom posvjedočiti. Neka Gospodin ujedini naša srca, neka bude s nama i neka nas blagoslovi.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Molitveni dan za mir u BiH

Nedjelja, 29. siječnja 2017.

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1427/2016

Svećeničko vijeće Vrhbosanske nadbiskupije je predložilo i prihvaćeno je da zadnja nedjelja u siječnju bude molitveni dan za mir u BiH.

Uočljivi su zadnjih godina veliki izljevi bijesa i mržnje prema drugima i drugačijima (na nacionalnoj, vjerskoj, regionalnoj i dr. osnovama) mladih ljudi koji su rođeni poslije domovinskog rata. Crkva ne smije zatvarati oči prema tim grešnim pojavama i kod svojih vjernika. Zbog toga je naša zadaća naviještati Krista koji je Mir naš i usađivati istinske kršćanske vrjednote koje će preko naših vjernika mijenjati bosansko-hercegovačko društvo.

Predlažemo da se uoči tog dana u subotu, 28. siječnja, organiziraju klanjanja pred Presvetim u našim crkvama te pozove vjernike, osobito djecu i mlade, na dobrovoljnu pokoru ili post za mir u srcima svih ljudi i za pravedni mir u BiH. Zbog toga u nedjelju s vjernicima zajedno molimo i razmišljajmo o miru.

Želeći mir svakom srcu, svim obiteljima kao i svim narodima ove zemlje iskreno sve pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Dan života

Nedjelja, 5. veljače 2017. godine

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1428/2016

Prema odluci Biskupa BK BiH, a na prijedlog Svetog Oca, svake godine prva nedjelja veljače posvećena je razmišljanju i molitvi za dar života. Naši biskupi pozivaju na odgajanje svijesti i savjesti da se život istinski voli, prihvaća, njeguje i poštuje.

Obično za ovaj dan, pročelnik Vijeća za obitelj BK BiH, upućuje poruku koja se treba na adekvatan način prenijeti vjernicima.

Zadaća nam je odgajati vlastite savjesti i savjesti svojih vjernika. Potrebno je stalno ponavljati

da je život Božji dar koji nema pravo nitko oduzimati i ugnjetavati. To pravo proizlazi iz Božje demokracije ljubavi i nitko nema pravo, upravo u ime demokracije, oduzimati život. Svaki egoizam, kojim se čovjek opredjeljuje za svoje uskogrudne interese, krnji i onesposobljuje čovjeka u najdubljim segmentima njegova bitka.

Zato svoje vjernike trebamo ohrabrivati i podržavati da se uvijek opredjeljuju za život bez obzira na kušnje u kojima se često nalaze i koje ih zbunjuju. U obiteljima se najviše uči ljubiti život. Opredjeljenjem za život uvijek se opredjeljujemo za Boga i ostvarujemo se u Ljubavi koja je otvorena, raspoložena u davanju drugome i za drugog.

Dan života je prigoda vratiti vjeru u život koji je priprava za život vječni.

S tom sigurnošću i molitvom iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Obnova svećeničkih obećanja i posveta ulja

Velika Srijeda, 12. travnja 2017. godine u 10.30 sati

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1429/2016

Ustaljena je praksa da svećenici naše Nadbiskupije na Veliku Srijedu slave sv. Misu posvete ulja sa svojim Ordinarijem u kojoj obnavljaju svoja svećenička obećanja. Na ovo liturgijsko zajedništvo pozivam sve svećenike u pastoralu i izvan pastoralu da se priključe ovom zajedničkom misnom slavlju. Dekane molim da nakon mise preuzmu posvećena ulja za svoje dekanate.

Ova sv. Misa u kojoj obnavljamo svoja svećenička obećanja na poseban način učvršćuje naše zajedništvo, potiče na solidarnost među svećenicima i vraća na naše početke kada je svaki osobno izrekao Onome kome sam povjerovao – „*evo me*“. Na ovaj dan je i 20. obljetnica pohoda svetog Ivana Pavla II. našoj Nadbiskupiji gdje je u poslijepodnevnim satima predvodio Večernju molitvu u sarajevskoj Katedrali i između ostalog rekao: *Svima vama, svećenici, redovnici, redovnice, bogoslovi i sjemeništarcima, želim dati dvostruku preporuku: živite međusobno u solidarnosti i budite "savršeno istoga osjećanja i istoga mišljenja" (1 Kor I, 10). Bit će to neosporiv znak djelotvorne Kristove nazočnosti. Zajedno s duhom poniznosti i poslušnosti gajite zajedništvo i djelotvornu dušobrižničku suradnju sa svojim biskupima, sukladno poticaju svetoga Ignacija Antiohijskoga: "Preklinjem vas, vodite računa da sve činite u Božjoj slozi, pod vodstvom biskupa" (Poslanica Magne_anima, 6, I).*

Na ovaj dan svećenici iskazuju i svoju solidarnost (*Dan Djela sv. Petra apostola*) dajući svoje priloge za odgoj novih svećeničkih i redovničkih zvanja diljem svijeta. Svoje priloge možete predati osobno u ekonomatu Nadbiskupije ili kod dekana.

Zahvaljujući na svećeničkom zajedništvu i razumijevanju iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Međunarodni dan bolesnika i zdravstvenih djelatnika

Subota, 11. veljače 2017. godine

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1430/2016

Ove godine slavimo 25. obljetnicu ustanovljena Međunarodnog dana bolesnika i zdravstvenih djelatnika. Ovaj dan ustanovio je sveti papa Ivan Pavao II. 1992. godine jer je želio senzibilizirati javnost za potrebe bolesnika i za što bolju skrb o njima.

Ovim pozivam svećenike i sve pastoralne djelatnike da taj dan organiziraju u svojim župama molitveni dan i animiraju vjernike i javnost za posebno vrednovanje skrbi za bolesnike. Tamo gdje postoje medicinski centri i bolnice, neka se organizira animacija i pastoralni program obilježavanja ovog molitvenog dana.

Nažalost, u mnogim župama i obiteljima sve se više zanemaruje utjeha vjere naših bolesnika. Ovaj dan je posebna prigoda odgajanja svijesti i savjesti kako bismo svi odgovornije postupali s bolesnicima, omogućujući im **primanje sakramenata**. Sakramentalni život vjerniku koji boluje daje snagu kojom će podnijeti trpljenje, ali i utjehu i novu nadu koja rađa istinskom kršćanskom radošću unatoč tegobama života. Također redoviti sakramentalni život zdravstvenim djelatnicima i svim ljudima koji pomažu bolesnima daje snagu i poticaj za radosno, savjesno služenje i darivanje.

Koristim prigodu zahvaliti svim zdravstvenim djelatnicima za njihov požrtvovni rad i potaknuti, da ih ne svlada ovaj materijalističko-korumpirani mentalitet, već da se ne umore u plemenitom poslanju.

Uz iskrene zahvale srdačno pozdravljam sve pastoralne i zdravstvene djelatnike, te bolesne i umiruće. Svi ste u mojim molitvama i neka Vam Blažena Djevica Marija Gospa Lurdska izmoli obilje Božjeg blagoslova.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Papin dan

Nedjelja, 2. srpnja 2017. godine

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1431/2016

Današnji Petrov nasljednik, papa Franjo, izabran je za Papu 13. ožujka 2013. godine. Na prijedlog apostolskog nuncija u Bosni i Hercegovini, nadbiskupa Luigia Pezzuta biskupi Biskupske konferencije BiH prihvatili su da se proslava Papinog dana proslavlja u prvu nedjelju nakon svetkovine sv. Petra i Pavla sa središnjom svečanošću sv. Mise u sarajevskoj katedrali Presvetoga Srca Isusova.

Zato ćemo Papin dan proslaviti u nedjelju, 2. srpnja 2017. godine. Prigoda je te nedjelje potaknuti sve vjernike na jedinstvo sa Svetim Ocem i moliti za Njega i Njegove nakane. Katolici

cijeloga svijeta uvijek iznova trebaju zahvaljivati Bogu za dar Svetoga Oca Crkvi. Duh Božji koji vodi Crkvu, „koju ni vrata paklena neće nadvladati“, neka vodi i Petra naših dana papu Franju. Pozivajući na molitvu za Svetoga Oca i za naš narod iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Susret animatora liturgijskog pjevanja

Subota, 25. veljače 2017. godine

Datum: 01. prosinca 2016.
Broj: 1432/2016

U subotu, 25. veljače 2017. godine, u dvorani Pavla VI. u Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji, održat će se susret animatora liturgijskog pjevanja Vrhbosanske nadbiskupije s početkom u 9.30 sati.

Drugi vatikanski sabor u Liturgijskoj konstituciji Sacrosanctum Concilium i postsaborska uputa o glazbi u svetom bogoslužju Musicam Sacram naglašavaju da je glazbena baština opće Crkve blago neprocjenjive vrijednosti, kojemu je svrha Božja slava i posvećenje vjernika (SC 112) i da liturgijski čini poprimaju plemenitiji oblik kad se svečano obavljaju pjevanjem (SC 113; MS 5). *Neka neprestano napreduju pjevački zborovi ... neka se biskupi i ostali pastiri duša brinu da sva zajednica vjernika ... može obavljati svoju djelatnu službu, koja se obavlja pjevanjem...* (SC 114).

Potičem voditelje i animatore liturgijskog pjevanja na dolazak na ovaj susret koji vas može obogatiti novim saznanjima, ali ponajviše druženjem i potenciranjem te rješavanjem zajedničkih problema s kojima se susrećete u svom radu.

Susret liturgijskih zborova Vrhbosanske nadbiskupije održat će se 29. travnja u Sarajevu, a program će biti dostavljen naknadno.

Koristim prigodu zahvaliti voditeljima liturgijskih zborova i svim pjevačima, koji i na taj način iskazuju svoju privrženost Crkvi i obogaćuju liturgiju u svojim zajednicama.

Uz zahvalu iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

XXIII. sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, srijeda 26. travnja 2017.

Datum: 01. prosinca 2016.
Broj: 1433/2016

Već je ustaljen termin susreta svih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije, redovničkih i dijecezanskih, u srijedu nakon druge uskrsne nedjelje. Praksa je da se na ovom susretu obradi novi crkveni dokument bilo da ga je izdala Sveta Stolica ili naša Mjesna crkva. Takva praksa je

nastavljena jer se naši susreti shvaćaju kao permanentno obrazovanje svih svećenika.

Dnevni red i ostale pojedinosti susreta dostavit će vam se naknadno.

Koristim prigodu i na ovaj način zahvaliti svim svećenicima naše Nadbiskupije koji hrabro i nesebično žive i naviještaju Riječ Božju.

Podsjećam svećenike koji eventualno ne mogu doći na naš godišnji susret neka svoju pisanu ispričnicu dostave kancelariji Ordinarijata.

Uz izrečene zahvale iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

XX. susret ministranata

Sarajevo, subota 06. svibnja 2017.

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1434/2016

Susret ministranata u 2017. godini održat će se 06. svibnja u Sarajevu. To će biti jubilarni XX. Susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije. Primjetno je zadnjih godina da je sve manji broj župa i ministranata koji sudjeluju na ovom skupu. Osim realne stvarnosti o manjem broju obitelji i djece, stječe se dojam i nedostatka volje i animacije od strane župnika. Potičemo vas da ubilježite ovaj datum i u pratnji svojih ministranata napravite jedan duhovni izlet u Sarajevo.

Svake godine za susret ministranata pošaljemo još jedan dopis u kojem kažemo konkretnije informacije o samom programu, dolasku, natjecanju iz vjeronauka, sporta i drugim potrebnim informacijama. Susret ima svoj uhodan program tako da bitnih promjene neće biti.

Zahvaljujući na dosadašnjem pastoralnom zalaganju iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Nedjelja solidarnosti

Nedjelja, 19. ožujka 2017.

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1435/2016

Na 65. redovitom zasjedanju Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine 4. i 5. studenog 2015. godine u Sarajevu odlučeno je da treća korizmena nedjelja bude Nedjelja solidarnosti u svim župama u Bosni i Hercegovini. Tako je prošle Korizme Nedjelja solidarnosti zaživjela na području cijele BK BiH.

Dopisom broj 101/2016 od 01. veljače 2016. godine obavijestili smo sve župe Vrhbosanske nadbiskupije da skupljenu kolektu treba predat isključivo Ekonomatu nadbiskupije. U dopisu je jasno rečeno da i župe koje su imale partnerske župe trebaju predati novac Ekonomatu, a ne

izravno partnerskoj župi kako je bila mogućnost do sada, jer će se raditi nova lista i novi način dijeljenja pomoći, te da prestaje vrijediti partnerstvo između župa Vrhbosanske nadbiskupije objavljeno u Vrhbosni, br. 1/2003, str. 32-33.

I ove godine na treću korizmenu nedjelju, Nedjelju solidarnosti, prikupljati ćemo sredstava-kolektu za trenutno potrebnije svećenike i župe. Ponavljam da se prikupljena sredstva dostavljaju isključivo ekonomatu Nadbiskupije i to najkasnije do 12. travnja 2017. godine kad je Mise posvete ulja kako bi se namjenski mogla što prije proslijediti. Ako sami ne možete doći na Misu posvete ulja i obnove svećeničkih obećanja zamolite dekana ili kojeg svećenika da dostave kolektu koju ste prikupili.

Zahvaljujući na dosadašnjoj solidarnosti, na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova i iskreno pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Susret župnika po dekanatima-arhiđakonatima u 2017. godini

Datum: 01. prosinca 2016.
Broj: 1436/2016

Poznato vam je da su se, do unazad nekoliko godina, susreti župnika po dekanatima održavali redovito u veljači u prostorijama Ordinarijata Vrhbosanske nadbiskupije. I tako trinaest susreta s trinaest dekanata. Onda smo nekoliko godina susreti održavali na „terenu“, ali na razini arhiđakonata. Ta praksa je pokazala svoje pozitivne strane, ali i svoje nedostatke.

Prošle godine nismo imali svoj susret zbog u prvom redu Sinodalnih susreta po dekanatima, ali i zbog Susreta svih svećenika koji djeluju u BiH u Tomislavgradu i hodočašća u Katedralu povodom Godine Božjeg milosrđa.

U 2017. godini nastaviti ćemo sa sinodalnim susretima na razini dekanata, tako da u 2017. godini neće biti posebnog susreta župnika po dekanatima odnosno arhiđakonatima.

Neki župnici su čekali taj susret da izmire svoje obveze prema ekonomatu i kancelariji Ordinarijata (statistički podatci, prijepisi matica i prijepisi crkvenih računa). Podsjećam da se te obveze trebaju riješiti do konca siječnja 2017. godine.

Očekujući vaše razumijevanje iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Dan posvećenog života Prikazanje Gospodinovo u hramu - Svijećnica

Četvrtak, 2. veljače 2017. godine

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1437/2016

Već je postalo uobičajeno da na blagdan Prikazanja Gospodinova slavimo Dan posvećenog života u našoj Nadbiskupiji. Također je već ustaljen program slavljenja tog dana.

Zajednička sv. Misa u Katedrali ostaje u 10.30 sati, a uhodani popodnevni program bi trebao biti prožet sadržajima koji će obogatiti osobe posvećenog života i sve nas. Detaljniji program dostavit ćemo vam naknadno.

Sveti papa Ivan Pavao II., čiju ćemo dvadesetu godišnjicu dolaska u Sarajevo obilježiti u travnju 2017. godine, na susretu s duhovnim zvanjima u sarajevskoj Katedrali 12. travnja obratio se redovnicima i redovnicama ovim riječima: *I vama također, dragi redovnici i redovnice, želim očitovati zahvalnost Crkve za dragocjeno djelo koje ste napravili i koje nastavljate raditi služeći narodu Božjem i svjedočeći Evanđelje zavjetovanjem evanđeoskih savjeta i raznovrsnim oblicima apostolata. Znajte ponovno oživjeti iskonsku karizmu koju su vam povjerali vaši utemeljitelj i utemeljiteljice, pri tom uvijek iznova otkrivajući njezino bogatstvo i živeći je uvijek sa sve većim i jačim uvjerenjem.*

Želeći što bolju pripremu Dana posvećenog života, iskreno pozdravljam i zazivam obilježavanje Božjeg blagoslova na sve, a posebno na osobe posvećena života.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Pontifikali u prvostolnici Vrhbosanskoj u 2017. godini

Datum: 01. prosinca 2016.

Broj: 1438/2016

1. N. - 1. siječnja – u 10.30 s.	– Nova Godina – Marija Bogorodica – Dan mira;
2. P. - 6. siječnja – u 10.30 s.	– Bogojavljenje;
3. Č. - 2. veljače – u 10.30 s.	– PRIKAZANJE GOSPODINOVO – Svijećnica
Dan posvećenog života;
4. N. - 9. travnja – 10.30 s.	– CVJETNICA – NEDJELJA MUKE
5. S. - 12. travnja – 10.30 s.	– Posveta ulja i obnova svećeničkih obećanja;
6. Č. - 13. travnja – u 18 s.	– Misa večere Gospodnje;
7. P. - 14. travnja – u 18 s.	– Obredi Velikog Petka;
8. S. - 15. travnja – u 21 s.	– Vazmeno bdijenje;
9. N. - 16. travnja – u 10.30 s.	– USKRS
10. N. - 4. lipnja – u 10.30 s.	– DUHOVI - PEDESETNICA (Krizma)
11. Č. - 15. lipnja – u 10.30 s.	– TIJELOVO:
12. S. - 17. lipnja – u 18:00 s.	– Blagoslov orgulja

13. N. - 25. lipnja – u 10.30 s. – PROSLAVA SRCA ISUSOVA –
Naslovnik katedrale i nadbiskupije;
14. Č. - 29. lipnja – 10.30 s. – SV. PETAR I PAVAO
Svećeničko ređenje u Katedrali
15. N. - 02. srpnja – 10:30 s. – Papin dan
16. Č. - 10. kolovoza – 18:00 s. – Misa za +Marka Jozinovića
17. S. - 1. studenoga – u 10.30 s. – SVI SVETI;
18. Č. - 2. studenoga – u 18. s. – Zadušnica za pokojne nadbiskupe, svećenike i redovnike/ce;
19. N. - 26. studenoga – u 10.30 s. – KRIST KRALJ
20. N. - 03. prosinca – u 10.30 s. – Đakonsko ređenje;
21. S. - 8. prosinca – u 10.30 s. – BEZGRJEŠNO ZAČEĆE BDM
22. N. - 24. prosinca – u 24 s. – BOŽIĆNA POLNOĆKA;
23. P. - 25. prosinca – u 10.30 s. – B O Ž I Ć;
24. N. - 31. prosinca – u 18 s. – ZAHVALNICA.

Kada je u katedrali Pontifikalna Mise onda se ne slavi na području katedralne župe u to vrijeme ni jedna sv. Misa. Iznimka je Božićna polnočka, jer tada Katedrala ne može sve primiti. **Ujedno se očekuje izraz crkvene komunitarnosti s mjesnim biskupom** tj. koncelebracija svećenika koji mogu sudjelovati s područja grada Sarajeva i dijecezanskih i redovničkih. Očekuje se sudjelovanje u prvom redu kanonika, članova ordinarijata, svećeničkog doma, Bogoslovije. Prikladno je da se uključe barem predstavnici samostan s Bistrika, Provincijalata, Bogoslovije na Neđarićima.

Ovi su predviđeni Pontifikali. Također u pojedinim izvanrednim zgodama slavljenja Pontifikalnih Misa u katedrali, naknadno će se javiti.

Uz iskreni pozdrav, neka vam je blagoslovljena 2017. godina.

Mladen Kalfić
kancelar

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Krizme 2017.

Bugojanski dekanat

1. Bistrica - 25. svibnja 17:00h - *Kardinal*
2. Bugojno - 20. svibnja - 11:00h - *Kardinal*
3. Podmilačje - 23. svibnja - Podm. 11:00h - *mons. Pero Sudar*
4. Dobretići – 23. svibnja u 17:00 - *mons. Pero Sudar*
5. Glavice - 7. svibnja 11:00h - *mons. Tomo Vukšić*
6. Skop. Gračanica - 25. svibnja 11:00h - *Kardinal*
7. Suho Polje - 29. travnja 17:00h - *mons. Pero Sudar*
8. Uskopije - 20. svibnja 17:00h - *Kardinal*
9. Kupres - 30. travnja - *Kardinal*
10. Kandija - 29. travnja 11:00h - *mons. Pero Sudar*

Kreševski dekanat

1. Banbrdo - 22. travnja 11:00h - *mons. Tomo Vukšić*
2. Brestovsko - 13. svibnja 11:00h - *Kardinal*

3. Gromiljak - 28. svibnja 11:00h - *Kardinal*
4. Fojnica - 17. lipnja 11:00h - *mons. Tomo Vukšić*
5. Kiseljak - 22. travnja 17:00h - *mons. Tomo Vukšić*
6. Kreševo - 17. lipnja 17:00h - *mons. Tomo Vukšić*
7. Busovača - Mali Uskrs - 23. travnja 11:00h - *Kardinal*

Šamački dekanat

1. Domaljevac - 17. lipnja 11:00h - *mons. Pero Sudar*
2. Orašje - 17. lipnja 17:00h - *mons. Pero Sudar*
3. Tolisa - 11. lipnja 11:00h - *mons. Pero Sudar*
4. Oštra Luka - 10. lipnja 11:00h - *mons. Pero Sudar*
5. Vidovice - 10. lipnja 17:00h - *mons. Pero Sudar*

Ramski dekanat

1. Doljani - 6. svibnja 11:00h - *mons. Tomo Vukšić*
2. Gračac - 6. svibnja 17:00h - *mons. Tomo Vukšić*
3. Rumboci - 13. svibnja 17:00h - *mons. Pero Sudar*
4. Rama - Ščit - 13. svibnja 11:00h - *mons. Pero Sudar*
5. Prozor - 21. svibnja 11:00h - *Kardinal*
6. Uzdol - 14. svibnja - *mons. Pero Sudar*

Usorski dekanat

1. Bežlja - 13. kolovoza - *Kardinal*
2. Jelah - 17. lipnja 11:00h - *Kardinal*
3. Sivša - 11. lipnja 11:00h - *mons. Tomo Vukšić*
4. Teslić - 18. lipnja 11:00h - *mons. Tomo Vukšić*
5. Ularice - 22. travnja 11:00h - *mons. Pero Sudar*
6. Žabljak - 22. travnja 17:00h - *mons. Pero Sudar*

Sutješki dekanat

1. Kakanj - 27. svibnja 17:00h - *Kardinal*
2. Ilijaš - 3. lipnja 17:00h - *Kardinal*
3. Vukanovići - 4. lipnja 17:00h - *Kardinal*

Žepački dekanat

1. Bistrica - 22. travnja 11:00h - *Kardinal*
2. Globalarica - 22. travnja 17:00h - *Kardinal*
3. Lovnica - 28. svibnja 11:00h - *mons. Tomo Vukšić*
4. Zavidovići - 23. travnja 11:00h - *mons. Tomo Vukšić*
5. Žepče - 30. travnja 11:00h - *mons. Pero Sudar*
6. Zenica Sv. Josip - Lipanj - 3. lipnja 11:00h - *Kardinal*

Sarajevski dekanat

1. Katedrala - 4. lipnja - 10:30h - *Kardinal*
2. Stup - 14. svibnja - 17:00h - *Kardinal*

Travnički dekanat

1. Vitez - 18. lipnja - 11:00h - *Kardinal*

Imenovanja i premještaji

Vlč. gosp. dr. sc. Dubravko Turalija, profesor, imenovan koordinatorom obiteljskog pastoralna i održavanja tečajeva pripreme za brak (Dekret br. 1175/2016 od 21. rujna 2016.)

Vlč. gosp. Dragan Jurić stavljen na raspolaganje biskupiji Graz-Seckau na dvije godine (Dekret br. 1244/2016 od 08. listopada 2016.).

Vlč. gosp. Marijan Lindić imenovan vicerektorom u Neokatekumenskom međunarodnom misijskom sjemeništu „Redemptoris Mater“ na mandat od pet godina (Dekret br. 1252/2016 od 12. listopada 2016.).

Preč. gosp. dr. Michaele Capasso imenovan rektorom u Neokatekumenskom međunarodnom misijskom sjemeništu „Redemptoris Mater“ na mandat od pet godina (Dekret br. 1295/2016 od 21. listopada 2016.).

Vlč. gosp. mr. Antonio Čutura imenovan pastoralnim suradnikom u katedralnoj župi Presvetog Srca Isusova (Dekret br. 1301/2016 od 24. listopada 2016.).

Preč. gosp. Marko Majstorović imenovan dekanom Sarajevskog dekanata na mandat od pet godina (Dekret br. 1336/2016 od 03. studenog 2016.).

Mons. Luka Tunjić, generalni vikar, imenovan članom Povjerenstva za pripravu Sinode Vrhbosanske nadbiskupije (Dekret br. 1348/2016 od 07. studenog 2016.).

Preč. gosp. Mladen Kalfić, kancelar,, imenovan članom Povjerenstva za pripravu Sinode Vrhbosanske nadbiskupije (Dekret br. 1349/2016 od 07. studenog 2016.).

Vlč. gosp. dr. Zdenko Spajić, župnik i profesor, imenovan članom Povjerenstva za pripravu Sinode Vrhbosanske nadbiskupije (Dekret br. 1349/2016 od 07. studenog 2016.).

Mons. dr. Pavo Jurišić, gučogorski arhiđakon, imenovan, u ime Vrhbosanske nadbiskupije, članom Radne grupe izrade strategije kulturne politike 2017.-2022. Kantona Središnja Bosna (Dekret br. 1360/2016 od 11. studenog 2016.).

Vlč. gosp. Julijan Madžar, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Mihovila arkandela u Ovčarevu (Dekret br. 1411/2016 od 28. studenog 2016.).

Vlč. gosp. Ante Vrhovac, đakon, imenovan na božićni đakonski praktikum u župi Sv. Ivana Krstitelja u Lug-Brankovići (Dekret br. 1416/2016 od 01. prosinca 2016.).

Vlč. gosp. Želimir Gogić, OFM, đakon, imenovan na đakonski praktikum u župi Uznesenja BDM-Kreševo(Dekret br. 1452/2016 od 05. prosinca 2016.).

Vlč. gosp. Emanuel Josić, OFM, đakon, imenovan na đakonski praktikum u župi Sv. Franje Asiškog-Dobrinja(Dekret br. 1453/2016 od 05. prosinca 2016.).

Vlč. gosp. Goran Barešić, OFM, đakon, imenovan na đakonski praktikum u župi Uznesenja BDM-Rama-Ščit(Dekret br. 1454/2016 od 05. prosinca 2016.).

Vlč. gosp. Darijo Džigumović, OFM, đakon, imenovan na đakonski praktikum u župi Sv. Marka Evanđeliste-Plehan(Dekret br. 1455/2016 od 05. prosinca 2016.).

Vlč. gosp. Tomislav Svetinović, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Marka Evanđeliste na Plehanu (Dekret br. 1456-1/2016 od 05. prosinca 2016.).

Dozvole

Dopis broj 1168/2016 od 20. rujna 2016.: dozvola blagoslova tabernakula i postaja Križnog puta u filijalnoj crkvi sv. Mihovila u Donjoj Zimči-župska ekspozitura Visoko

Dopis broj 1269/2016 od 27. listopada 2016.: dozvola gradnje kapelice i mrtvačnice na groblju Pavić Polje u župi Srca Marijina-Skopaljska Gračanica.

Dopis broj 1313/2016 od 31. listopada 2016.: dozvola gradnje kapelice i mrtvačnice na

novom groblju Bejići u župi Sv. Ilije Proroka-Ularice.

Dopis broj 1318/2016 od 31. listopada 2016.: dozvola sestri Emanueli Škarici za izlaganja Presvetog oltarskog sakramenta u kućnoj kapelici sestara Klanjateljica Krvi Kristove u Sarajevu.

Dopis broj 1325/2016 od 31. listopada 2016.: dozvola sestri Nadi Grgić za dijeljenje svete Pričesti u župi sv. Vida Mučenika u Vidovicama.

Kronika Vinka kardinala Puljića

od 1. rujna 2016. do 29. studenog 2016.

1. rujna 2016.

U jutarnjim satima Nadbiskup se uputio u Nadbiskupijsko sjemenište u Travniku koje je bilo domaćin susreta krizmanika travničkog dekanata. U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu pred prepunom sjemenišnom crkvom.

U 18:15h Nadbiskup je primio na razgovor fra Slavka Topića gvardijana samostana na Bistriku.

2. rujna 2016.

U 10:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Miroslava Čavara župnika župe Stup i direktora Medijskoga centra VN.

3. rujna 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Marka Mikića vicerektora u VBS-u.

U 12:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Bosiljka Rajića kanonika i gđu. Sandu Smoljo voditeljicu centra za savjetovanje VN i profesoricu na KBF-u.

U 13:00h Nadbiskup je nazočio međureligijskom programu u KŠC-u Sv. Josip u Sarajevu koje je organizirao MRV BiH.

5. rujna 2016.

U jutranjim satima Nadbiskup se uputio u Zagreb te u 11:00h nazočio sjednici Caritasa Hrvatske i Caritasa BiH. Sjednici su nazočili i ravnatelji biskupijskih Caritasa u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

U 14:15h Nadbiskup je primio na razgovor provincijalnu glavaricu sestara službenica

Milosrđa sestru Emila Barbarić.

U 14:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Tomislava Markića ravnatelja inozemne pastve.

6. rujna 2016.

U 12:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u kapelici VBS-a povodom održavanja jurisdikcijskoga seminara. Seminaru je nazočilo 39 svećenika iz Vrhbosanske metropolije.

U 14:45h Nadbiskup je dao intervju za televizijsku kuću TV1.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Josipa Jelića župnika župe Sv. Leopolda u Maglaju.

U 16:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom stalnoga vijeća BK BiH.

7. rujna 2016.

U 8:00h Nadbiskup je nazočio primopredaji u centrali PMD BiH.

U 11:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u kapelici VBS-a povodom završetka seminara za jurisdikciju.

U poslijepodnevnom satima Nadbiskup se uputio u mjesto Dobrinj na otok Krk.

8. rujna 2016.

U 10:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župi Male Gospe u Dobrinju. Svetoj misi je nazočio velik broj vjernika, 17 svećenika i umirovljeni krčki biskup mons. Valter Župan. Nakon Mise Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

9. rujna 2016.

U 8:30h Nadbiskup je primio na razgovor

dr. sc. vlč. Antu Ledića župnika župe Presvetoga Trojstva u Novome Travniku i župnoga vikara vlč. Andreja Lukanovića.

U 9:00h Nadbiskup je nazočio sjednici upravnog vijeća MRV-a.

U 11:30h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Tomu Mlakića pročelnika Katehetskog ureda VN.

10. rujna 2016.

U 7:30h Nadbiskup je glasovao u Sarajevu za parlamentarne izbore u RH.

U 16:00h Nadbiskup je na poziv sestara misionarki ljubavi predslavio Svetu misu u banjalučkoj katedrali povodom kanonizacije Majke Terezije. Svetoj misi nazočio je veliki broj svećenika i vjernika te banjolučki ordinarij mons. Franjo Komarica i mons. Marko Semren pomoćni biskup. Nakon mise Nadbiskup je otputovao u Skoplje.

11. rujna 2016.

U 11:00h Nadbiskup je kao delegat Svetoga Oca pape Franje predslavio Svetu misu u Skoplju povodom kanonizacije svete Majke Terezije. Svetoj misi je nazočio veliki broj vjernika, svećenika i biskupa te državni vrh. Nakon Svete mise Nadbiskup je posjetio kuću sestra misionarki ljubavi u Skoplju.

12. rujna 2016.

U prijepodnevnim satima Nadbiskup se susreo sa predsjednikom republike Makedonije i premijerom republike Makedonije u Skoplju.

U poslijepodnevnim satima Nadbiskup je otputovao u Zagreb gdje se susreo sa vlč. Antom Bakovićem.

U večernjim satima Nadbiskup je došao u Sarajevo.

13. rujna 2016.

U 17:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u crkvi Sv. Ćirila i Metoda u VBS-u povodom susreta pastoralnih teologa srednje i istočne Europe koji se održavao u Sarajevu.

14. rujna 2016.

U jutarnjim satima Nadbiskup se uputio na Čiovo u mjesto Okrug Gornji župa Sv. Karla Boromejskoga. U 10:00h Nadbiskup je predvodio procesiju povodom proslave drugotnoga patrona te župe blagdana Uzvišenja Sv. Križa. Nakon procesije Nadbiskup je predslavio Sv. Misu u prepunoj župnoj crkvi. Nakon Sv. Mise Nadbiskup se uputio u Sarajevo.

U 17:15h Nadbiskup se na Kupresu susreo sa mons. Markom Tomićem župnikom.

15. rujna 2016.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor sestru Liberiju Filipović SMI koja djeluje kao misionarka na Haitiju.

U 10:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Vedrana Lešić.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. don Antu Pavlovića profesora katehetike na KBF-u i ravnatelja Teološkog instituta u Mostaru.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u crkvi Kraljice Krunice na Banjskome brijegu povodom početka zasjedanja predstavnika biskupskih konferencija Europe.

16. rujna 2016.

Od 9-12h Nadbiskup je nazočio zasijedanju predstavnika biskupskih konferencija Europe u svećeničkom domu VN.

U 16:00h Nadbiskup je u pratnji dr. sc. vlč. Šime Maršića otputovao u Limburg na ređenje novoga limburškoga biskupa.

19. rujna 2016.

U kasnim večernjim satima Nadbiskup se vratio iz Limburga.

20. rujna 2016.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor apostolskog nuncija u BiH mons. Luigi Pezzuta.

U 11:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Dragan Jurića svećenika VN koji se nalazi u Austriji.

21. rujna 2016.

U 9:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda povodom godišnjega susreta dijecezanskih svećenika. Susretu je nazočilo oko 100 svećenika VN. Nakon Svete mise u dvorani svećeničkoga doma upriličeno je predstavljanje papine pobudnice Amoris Letitia koju je predstavio dr. sc. vlč. Ivan Lovrić ravnatelj KŠC-a sv. Pavao u Zenici. Nakon predavanja razgovaralo se na druge teme vezano za život u biskupiji.

U poslijepodnevnim satima Nadbiskup se uputio u Zagreb.

22. rujna 2016.

U jutarnjim satima Nadbiskup je iz zračne luke u Zagrebu uputio se u Rwandu u misiju Kivumu kojom upravlja fra Ivica Perić svećenik franjevačke provincije BS. Nadbiskup je stigao u Rwandu u 20:30h.

23. rujna 2016.

Nadbiskup je u pratnji fra Ivica Perića obišao škole te misije i susreo se sa učenicima, te pohodio grob fra Vijeke Ćurića.

U poslijepodnevnim satima Nadbiskup je u pratnji fra Ivica Perića obišao filijalnu crkvu te misije i susreo se sa vjernicima.

U 19:00h Nadbiskup se susreo sa mjesnim biskupom mons. Smaragdom Mbonnyintenge te nazočio svečanoj večeri u prostorijama ordinarijata. Nadbiskup je mjesnome biskupu uručio prigodan dar tim povodom.

24. rujna 2016.

U 11:00h Nadbiskup je suslavio Svetu misu u župnoj crkvi misije Kivumu a predsjedao je mjesni biskup. Svetoj misi nazočili su učenici koji pohađaju škole te misije.

U 13:30h Nadbiskup je svečano otvorio i blagoslovio novoizgrađenu školu u mjestu Musengo. Nakon blagoslova škole upriličen je prigodni program gdje su učenici izvodili tradicionalne predstave i plesove. Na toj akademiji Nadbiskup je održao prigodni govor u kojem je pozvao mlade da znaju cijeniti i vrednovati tu milost da se mogu školovati te pozvao mlade da stjecanjem znanja budu oni koji će graditi bolje sutra u svojoj domovini. Nadbiskup je također istaknuo da je jako važna solidarnost među katolicima te napomenuo da je hrvatski narod ponosan što može pomoći njima. Nakon akademije upriličen je domjenak.

U 16:00h Nadbiskup je zajedno sa mjesnim biskupom i fra Ivicom imao susret sa lokalnim političarima.

25. rujna 2016.

U 7:30h Nadbiskup je suslavio Svetu misu u župnoj crkvi a predslavio je mjesni župnik. Mjesni župnik se zahvalio Nadbiskupu za nazočnost. Na kraju Svete mise Nadbiskup je održao kratki govor u kojem je zahvalio za gostoprimstvo i sve što su mu kao zajednica upriličili. Nakon govora Nadbiskup je pohađio grob pokojnoga fra Vijeke Ćurića i izmolio opijelo.

U poslijepodnevnim satima Nadbiskup je posjetio mjesto gdje je ubijen fra Vijeko Ćurić.

26. rujna 2016.

U večernjim satima učitelji koji djeluju u školama misije Kivumu upriličili su prigodni program povodom Nadbiskupova boravka u toj misiji. Program se sastojao od tradicionalnih pjesama i plesova. Programu je nazočio i mjesni biskup koji je tom prigodom Nadbiskupu darovao štap plemenskoga vođe i duborez Krista Dobroga Pastira.

27. rujna 2016.

U 7:30h Nadbiskup je posjetio školu koja se nalazi uz sjedištu misije. Nadbiskup se susreo sa učenicima i uputio im poruku u kojoj ih je pozvao da znaju Bogu zahvaljivati za milost školovanja te ih pozvao da u svome životu nasljeđuju Krista koji je jedini ispravni putokaz. Nakon govora uslijedilo je zajedničko fotografiranje.

U 9:30h Nadbiskup je posjetio novoootvorenu školu u Musengu te se susreo sa učenicima.

U 16:30h profesori škola došli su na ispraćaj Nadbiskupa u sjedište misije. Ne skrivajući svoje oduševljenje posjetom Nadbiskupu u znak zahvalnosti otpjevali su nekoliko pjesama nakon čega je uslijedilo zajedničko fotografiranje. U 17:00h Nadbiskup se uputio u zračnu luku u Kivumu. Nadbiskupa je na ovome putovanju pratio osobni tajnik. Cijelo vrijeme i kroz susrete taj narod nije krio svoju oduševljenost Nadbiskupovom nazočnošću. Tom prigodom došli su i brojni svećenici te tri časne sestre hrvaticice koje djeluju u misijama dvije u Kongu a jedna u Rwandi. Djeca su oduševljena fotografiranjem i susretom, pozdravima i smiješku. U svakome kontaktu sa ljudima oni su izražavali veliko poštovanje prema gostima prožeto srdačnošću i oduševljenjem.

28. rujna 2016.

Nadbiskup se vratio u Sarajevo.

29. rujna 2016.

U 11:00h Nadbiskup je održao press konferenciju u Centru za mlade povodom početka akcije *72 sata bez kompromisa*.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor preč. Josipa Kneževića rektora VBS-a i bogoslova gospodina Juru Juroša.

U 15:45h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. don Michele Capassa rektora sjemeništa Redemptoris Mater i vicerektora vlč. Marijana Lindića.

30. rujna 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor don Milana Ivančevića ravnatelja KŠC-a „Don Bosco“ u Žepču.

U 15:00h Nadbiskup je nazočio sjednicu upravnoga odbora Centra za mlade „Ivan Pavao II.“.

1. listopada 2016.

U 9:00h Nadbiskup je na Trebeviću nazočio početku seminara za bogoslove koji vodi dr. sc. gđa. Sanda Smoljo.

U 10:30h Nadbiskup je u katedrali predslavio Svetu misu povodom hodočašća Prijatelja Maloga Isusa iz BiH i Hrvatske te 135. godišnjici biskupskoga posvećenja S. B. Josipa Stadlera prvog vrhbosanskoga nadbiskupa. Svetoj misi nazočio je veliki broj hodočasnika iz svih krajeva gdje djeluju sestre SMI, a nazočna je bila i sestra Radoslava Radek vrhovna glavarica sestara SMI. Susret je organizirala sestra Ana – Marija Kesten. Nakon Mise Nadbiskup je nazočio svečanome ručku u dječijem domu Egipat.

2. listopada 2016.

U 7:30h Nadbiskup je izišao na lokalne izbore u Sarajevu.

U 9:15h Nadbiskup je predslavio Svetu misu bogoslovima na Trebeviću i ostatak dana nazočio seminaru koji je bio priređen za bogoslove VBS-a.

3. listopada 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor fra Jozu Marinčića provincijala FPBS i fra Damira Pavića tajnika provincije.

U 12:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu zaziva Duha Svetoga na KBF-u povodom početka nove akademske godine.

U 17:40h Nadbiskup je primio na razgovor bogoslova gospodina Ivana Matijevića.

4. listopada 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč Zdenka Spajića profesora na KBF-u u Sarajevu i župnika župe u Ilijašu.

U 19:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u Samostanu Sv. Franje u Splitu povodom slavlja nebeskoga zaštitnika toga samostana. Svetoj misi nazočilo je 12 svećenika koncelebranata na čelu sa gvardijanom samostana i župnikom fra Žarkom Relotom, te veliki broj vjernika.

5. listopada 2016.

U 9:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom upravnog vijeća Caritasa BiH.

U 15:00h Nadbiskup je primio grupu talijana iz organizacije „Prijatelji Bosne“.

U 16:30h Nadbiskup je otišao na liječnički pregled.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u VBS-u povodom početka nove godine formacije za bogoslove.

6. listopada 2016.

U 9:30h Nadbiskup je predsjedao sjednicom povjerenstva za Sinodu VN.

U 11:45h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Josipa Vajdnara glavnog urednika Katoličkog tjednika i župnika na Briješću.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom Ordinarijata.

U 17:00h Nadbiskup je nazočio svečanom prijemu u provincijalatu BS povodom spomendana sv. Franje Asiškoga.

7. listopada 2016.

U 8:45h Nadbiskup je dao intervju za HRT.

U 10:30h Nadbiskup je u prostorijama Svećeničkog doma primio na razgovor molitvenu grupu Maranata na čelu sa mons. Leonardom umirovljenim nadbiskupom Bruxellesa koji je i primas Belgije. Nadbiskup je zajednici iznio činjenice sadašnjih prilika u BiH te osobno posvjedočio o nemilim događajima rata.

U 13:45h Nadbiskup se uputio u Mariju Bistricu.

8. listopada 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor profesora Vinka Pranjića.

U 9:30h Nadbiskup je primio grupu ministara tehničke vlade RH.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu slavlje na 11. hodočašću vjernika vrhbosanske nadbiskupije i banjolučke biskupije u hrvatsko nacionalno svetište u Mariji Bistrici. Pored Nadbiskupa nazočio je i mons. Franjo Komarica banjolučki biskup te oko 90 svećenika koncelebranata i između 15-25 000 vjernika.

U 13:00h Nadbiskup se uputio u Tovarnik.

U 17:30h Nadbiskup je u prartnji mons. Đure Hranića đakovačkoga nadbiskupa obišao grob pokojnoga vlč. Ivana Burika i na grobu se pomolio.

U 18:00h Nadbiskup je nazočio svečanom prijemu njemu u čast u zgradi općine Tovarnik.

U 19:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župnoj crkvi u Tovarniku gdje je ubijen vlč. Ivan Burik i tom prigodom uputio prigodnu homiliju u kojoj je pozvao na oprostjenje temeljeno na istini, te na obnovu ljudskih srdaca koja iz mržnje trebaju prijeći u stanje ljubavi i oprostjenja.

U 20:00h Nadbiskup je dao intervju za Vinkovačku televiziju te se uputio u Sarajevo.

9. listopada 2016.

Danas se u Sarajevu u sklopu filmskoga festivala MESS treba održati predstava Olivera Frljića pod nazivom „Naše nasilje – Vaše nasilje“ koja je doživjela vrlo neugodne

kritike iz Poljske i Austrije gdje je predstavljena. Prema kritičarima predstava duboko vrijeđa kršćane posebno katolike. U tome duhu Nadbiskup je poslao pismo državnom tužitelju, premijeru kantona Sarajevo i gradonačelniku grada da se takva predstava ne prikazuje jer se njome krši zakon o vjerskim slobodama i radi se o povredi vjerskih osjećaja. Danas je ta tužba dospjela u medije i podigla je veliku prašinu. Mediji su zvali tražeći komentar zbog čega se tako postupilo i koji je sadržaj te tužbe. Nadbiskup nije želio davati bilo kakve komentare jer je to naše demokratsko pravo. Mediji su prenijeli da će predstava biti izvedena samo pred žirijem radi kontinuiteta samoga festivala. Naime organizatori su zaprimili prijetnje koje su za sigurnosne agencije veoma ozbiljne. Međutim nitko u medijima nije spomenuo tko je uistinu prijetio, s koje strane su stigle ozbiljne prijetnje. Prema našim informacijama udruga Zelenih beretki je zaprijetila međutim mediji nisu to smjeli prenijeti pa su na sve načine pokušali prikazati da smo mi glavni krivci zbog toga, bolje rečeno da je krivac Nadbiskup koji se protivi slobodi i zastupa cenzuru. Nadbiskup nije htio ništa komentirati i to s pravom. U ovom slučaju Nadbiskup je nastupio kao pastir vrhbosanske nadbiskupije i pokazao i prokazao prljave poteze pojedinaca koji očekuju da se sve što je katoličko smije do beskraja izrugivati i ismijavati, te katolike time ponižavati i vrijeđati. Nadbiskup je uvidio što se sprema tom predstavom te je prvi i samostalno reagirao i tražio zaštitu katolika. Nakon Nadbiskupove reakcije i traženja zaštite reagiralo je još i HKD Napredak.

10. listopada 2016.

U 9:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom odgojitelja u VBS-u.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Huseina i gospođu Vesnu Smajić iz Bugojna.

U 15:45h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor tajnika apostolske nuncijature u BiH mons. Giuseppe Trentadue.

11. listopada 2016.

U 8:15h Nadbiskup je otišao na liječnički pregled.

U 9:15h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Dubravka Turaliju profesora Svetoga pisma SZ na KBF-u u Sarajevu i gospodina Davora Pejčinovića bogoslova na pauzi.

U 13:00h Nadbiskup je u župi Sv. Josipa u Zenici na mjesnome groblju predslavio Svetu misu za pokojnog Zdenka Majstorovića oca svećenika vlč. Marka Majstorovića katedralnoga župnika. Nakon Mise Nadbiskup je nazočio ukopnim obredima.

U 15:30h Nadbiskup je predsjedao sjednicom vijeća konzultora.

12. listopada 2016.

U 9:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom svećeničkoga vijeća VN.

13. listopada 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor preč. Josipa Kneževića rektora VBS-a.

U 11:15h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. Zoricu Maros profesoricu moralne teologije na KBF-u u Sarajevu.

U 18:00h Nadbiskup je u VBS-u predslavio Svetu misu za početak duhovnih vježbi bogoslovima.

14. listopada 2016.

U 9:00h Nadbiskup se uputio u karmel Sv. Ilije na Zidine – Buško jezero.

U 15:00h Nadbiskup je započeo duhovne vježbe djelatnicima Caritasa. Organizator duhovnih vježbi je ravnatelj Caritasa BiH. Sudjelovali su djelatnici Caritasa BiH, Caritas VN, Caritas MO i Caritas BL. Od ravnatelja dijecezanskih Caritas nazočili su dr. sc. vlč. Mirko Šimić ravnatelj vrhbosanskoga Caritas i dr. sc. don Ante Komadina ravnatelj mostarskoga Caritas te mons. mr. sc. Tomo Knežević ravnatelj Caritas BiH.

15. listopada 2016.

Nadbiskup je održavao duhovne nagovore i predvodio pobožnosti.

16. listopada 2016.

U 10:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u samostanskoj crkvi na kojoj su nazočili djelatnici Caritas i drugi vjernici.

U 15:30h Nadbiskup je predvodio duhovnu obnovu u VBS-u za časne sestre koje djeluju na području grada Sarajeva.

U 17:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu povodom završetka duhovne obnove.

17. listopada 2016.

U 8:45h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 11:15h nadbiskup je primio na razgovor bogoslove gospodina Davora Madžarevića i gospodina Antu Vrhovca.

18. listopada 2016.

U 8:45h Nadbiskup je dao intervju za radio postaju *Mir Međugorije*.

U 10:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda povodom blagdana Sv. Luke zaštitnika KBF-a.

U 13:00h nadbiskup je iz zračne luke u Sarajevu oputovao u Rim.

21. listopada 2016.

U večernjim satima Nadbiskup je iz Rima stigao u Sarajevo.

22. listopada 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu na zidinama kraljevskoga grada Bobovca i predvodio molitvu za domovinu. Pod Svetom misom propovijedao je mons. Tomo Vukšić vojni ordinarij u BiH a koncelebrirao je mons. Jure Bogdan vojni ordinarij u RH te oko 30 svećenika raznih služba. Svetoj misi su nazočili i predstavnici civilnih i političkih vlasti na čelu sa članom predsjedništva BiH iz hrvatskoga naroda dr. Draganom Čovićem. Ovo je 13 redovno hodočašće na Bobovac kojega je pokrenula vrhbosanska nadbiskupija. U posljednjih nekoliko godina javlja se žestoki otpor i protivljenje ovome hodočašću od strane Bošnjačkih struja koji imaju za cilj dokazati da bosanski kraljevi nisu bili katolici i hrvati te tako pokušavaju stvoriti i opravdati tezu da je na ovim prostorima živio narod Bosanci koji se danas zove Bošnjački narod.

24. listopada 2016.

U 9:30h nadbiskup je primio na razgovor gospodina Mijata Tuku.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor sestru Julijanu Djaković provincijalnu glavaricu sestara milosrdnica sarajevske provincije i sestru Moniku Martić tajnicu i ekonomu provincije.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom upravnog vijeća Caritasa VN.

25. listopada 2016.

U 12:15h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

26. listopada 2016.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Marka Majstorovića župnika župe Presvetog Srca Isusova Katedrala.

U 19:15h Nadbiskup je primio na razgovor

mons. Franju Komaricu biskupa banjolučkog.

27. listopada 2016.

U 7:30h nadbiskup je predslavio Svetu misu u Svećeničkom domu VN zajedno sa umirovljenicima. Poslije Mise i doručka nadbiskup je obišao gradilište rezidencije.

U 9:00h Nadbiskup je u pratnji dr. Darka Tomaševića dekana KBF-a u Sarajevu nazočio i potpisao ugovor između Kantona Sarajevo i KBF-a za primanje KBF-a u punopravnu članicu Univerziteta u Sarajevu. Nakon svečanog potpisivanja ugovora Nadbiskup je dao izjavu za medije.

U 10:45h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Giuseppe Trentadue tajnika apostolske nuncijature u BiH.

U 11:30h Nadbiskup je primio na razgovor patra Krešimira Djakovića župnika župe Sv. Ignacija Loyolskog na Grbavici.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom Ordinarijata.

U 19:00h Nadbiskup je nazočio proslavi 30 godina Duha Asiza u crkvi Sv. Ante na Bistriku. Tom prigodom nadbiskup je održao kratki govor.

28. listopada 2016.

U 8:45h nadbiskup je primio na razgovor mons. Tomu Kneževića ravnatelja Caritasa BiH i profesora liturgike na KBF-u u Sarajevu.

U 9:45h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Jozu Pavkovića novinara.

U 10:45h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 12:30h Nadbiskup je primio delegaciju Hrvatske vlade na čelu sa premijerom gospodinom Andrejem Plenkovićem.

U 16:30h Nadbiskup je otišao na liječnički pregled.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u sjemeništu Redemptoris Mater u Vogošći povodom godišnjice osnutka toga sjemeništa.

29. listopada 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu na brdu Kondžilu u biskupijskom svetištu Majke Božje Kondžilske i pod Misom posvetio novi vanjski oltar u tome Svetištu. Oltar su darovali Hrvatska dominikanska provincija i gospodin Gordan Bule. Na Misi je

nazočilo oko 1500 vjernika iz vrhbosanske nadbiskupije te 27 svećenika koncelebranata. Liturgijsko pjevanje animirao je župni zbor župe Sv. Ante Padovanskoga iz Žepča.

30. listopada 2016.

U 10:00h nadbiskup je primio na razgovor katoličkog profesora i doktora Franka Chervanek a iz SAD-a, profesora Asima Kurijaka te gospodina Taiba Delića direktora poliklinike Sunce.

U 16:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u samostanu sestara Klarisa povodom proglašenja toga samostana samostalnim od strane Rimske kongregacije. Svetoj misi nazočio je i provincijal fra Jozo Marinčić, tajnik provincije fra Damir Pavić, župnik župe Brestovsko fra Ilija Jurić te fra Gabrijel Tomić. Nakon Svete mise upriličeno je prigodno druženje.

31. listopada 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Fabijana Stanušića ravnatelja Sećeničkog doma VN.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Tadiju Ivoša župnika župe u Skopaljskoj Gračanici.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Antonija Čuturu pastoralnog suradnika u župi Presvetoga Srca Isusova – Katedrala.

1. studeni 2016.

U 10:30h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u katedrali Presvetoga Srca Isusova u Sarajevu povodom svetkovine Svih Svetih.

U 15:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu na groblju Sv. Josip za pokojne koji počivaju na tome groblju. Svetoj misi je nazočilo nekoliko stotina vjernika.

2. studeni 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Antona Lovrenovića.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu na groblju Bare. Svetoj misi nazočilo je nekoliko desetaka vjernika, te oko 15 svećenika. Nakon Svete mise nadbiskup se uputio do svećeničke grobnice gdje je izmolio opjelo za pokojne svećenike koji su sahranjeni na tome groblju.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu za sve pokojne nadbiskupe i biskupe, svećenike, redovnike i redovnice u Sarajevskoj katedrali Presvetog Srca Isusova.

3. studeni 2016.

U 10:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom BK BiH.

U 18:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u katedrali Presvetog Srca Isusova a propovijedao je vladika Nikola Kekić križevački biskup. Na svetoj misi nazočili su biskupi BK BiH te svećenici različitih službi.

4. studeni 2016.

U 7:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u kapelici VBS-a zajedno sa biskupima nazočnicima na zasjedanju BK BiH a pod misom je propovijedao mons. Ratko Perić mostarski biskup.

U 9:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom BK BiH.

U 12:00h Nadbiskup je nazočio press konferenciji za novinare povodom završetka sjednice BK BiH.

U 16:30h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. vlč. Matu Drlju svećenika VN koji je djelovao u hrvatskoj katoličkoj misiji u Freiburgu.

5. studeni 2016.

U 9:00h Nadbiskup je nazočio seminaru za odgojitelje koji je organiziran na razini BK BiH. Seminaru su nazočili odgojitelji iz odgojnih institucija u nadbiskupiji te promotori duhovnih zvanja iz svih biskupija i provincija.

6. studeni 2016.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor sestru Miroslavu Ljevar.

7. studeni 2016.

U 9:15h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Dervu Sejdića predstavnika Roma u BiH.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Marinka Antolovića svećenika VN koji radi u diplomaciji Svete Stolice i na službi je u Bjelorusiji.

8. studeni 2016.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Tarika Đođić direktora Al jazera TV.

U 15:00h Nadbiskup je dao intervju za TV1.

U 20:00h Nadbiskup je nazočio premijeri filma "Sve je bio dobar san" u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu.

9. studeni 2016.

U 9:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom dekana nadbiskupije.

U 16:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Josipa Vajdnera glavnog urednika Katoličkog tjednika i župnika župe Sv. Leopolda Mandića na Brijesću.

10. studeni 2016.

U 8:00h Nadbiskup je otišao na liječnički pregled.

U 11:00h Nadbiskup je otišao na liječnički pregled.

U 14:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Nikolu Lausa kancelara Temišvarske biskupije.

U 15:15h nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

11. studeni 2016.

U 9:00h Nadbiskup je održao uvodnu riječ povodom početka simpozija na temu *Milosrđe i pravednost* kojega organizira KBF u Sarajevu.

U 10:30h Nadbiskup se susreo u Zenici sa vlč. Vladom Pranjić župnikom župe Sv. Josip.

U 11:00h Nadbiskup je u pratnji mons. Ive Tomaševića susreo se sa direktorom KPZ Zenica.

U 11:15h Nadbiskup se u zatvoru susreo sa petoricom hrvatskih branitelja iz Orašja koji se nalaze u istražnom zatvoru u Zenici među kojima je i general Đuro Matuzović. Branitelji su jako potreseni nepravdom koja ih je zadesila. Susret je bio vrlo emotivan. Svakom ponaosob Nadbiskup je poklonio kronicu pape Franje.

U 13:45h Nadbiskup je posjetio zatvor u Busovači i susreo se sa četvoricom zatvorenika iz Posavine koji se nalaze u tome pritvoru. Svakome ponaosob Nadbiskup je poklonio papinu kronicu.

U 19:30h Nadbiskup je nazočio svečanoj večeri u Apostolskoj nuncijaturi.

12. studeni 2016.

U 9:30h Nadbiskup je predsjedao sjednicom pastoralnoga vijeća VN.

U 15:15h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Dražena Kusturu župnog vikara župe Stup.

U 17:00h Nadbiskup je primio grupu sinjskih alkara koji su došli u pratnji dr. Šime Maršića, vlč. Miroslava Čavara i vlč. Ilije Orkića.

U 18:30h Nadbiskup je nazočio svečanoj večeri na Palama povodom posjeta rektora papinskoga sveučilišta Lateran.

13. studeni 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u Olovu povodom završetka godine milosrđa gdje je obavio i obred zatvaranja svetih vrata milosrđa. Svetoj misi nazočilo je oko 50 vjernika. Nakon mise Nadbiskup se kratko zadržao u druženju sa vjernicima.

14. studeni 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu na Kovačićima u franjevačkom kulturnom centru povodom spomendana Sv. Nikole

Tavelića zaštitnika toga centra.

U 15:15h Nadbiskup je dao intervju za HRT.

U 16:30h Nadbiskup je primio na razgovor mr. sc. Vikicu Vujicu profesoricu na KBF-u u Sarajevu.

15. studeni 2016.

U 9:00h Nadbiskup je primio na razgovor odgojitelje u VBS-u na čelu sa preč. Josipom Kneževićem rektorom.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK BiH.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor patra Krešimira Djakovića DI župnika na Grbavici.

U 15:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. Ivicu Božinovića.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor mons. dr. sc. Franju Topića predsjednika HKD "Napredak" i profesora na KBF-u u Sarajevu.

16. studeni 2016.

U 10:30h Nadbiskup je predsjedao sjednicom odgojitelja i župnika bogoslova koji se odgajaju u VBS-u.

U 12:15h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u kapelici VBS-a zajedno sa odgojiteljima i župnicima bogoslova.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor dr. sc. gđu. Sandu Smoljo profesoricu psihologije na KBF-u u Sarajevu i voditeljicu *Centra za savjetovanja VN*.

17. studeni 2016.

U 12:15h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u Centru za mlade povodom završetka duhovnih vježbi koje je predvodio pater Vinko Maslač DI.

U 14:15h Nadbiskup je posjetio gradilište župne crkve Sv. Ignacija na Grbavici.

U 15:15h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Marka Mikića vicerektora u VBS-u.

18. studeni 2016.

U 13:00h nadbiskup je otputovao u Rim na konzistorij novih kardinala.

19. studeni 2016.

U 10:00h Nadbiskup je nazočio svečanom konzistoriju novih kardinala u bazilici Sv. Petra.

U 16:00h nadbiskup se u dvorani Pavla VI. susreo sa novim kardinalima i izrazio im svoju čestitku.

U 20:00h Nadbiskup se susreo sa svećenicima VN koji se nalaze na postdiplomskom studiju u Rimu a žive u zavodu Sv. Jeronima.

20. studeni 2016.

U 10:00h Nadbiskup je koncelebrirao na Misi sa Svetim Ocem na trgu Sv. Petra.

U 17:00h Nadbiskup je primio na razgovor novinara gospodina Perettia.

21. studeni 2016.

U 10:00h Nadbiskup je održao kratko predavanje u zavodu "Anima" u Rimu.

U 15:00h Nadbiskup je u zavodu Sv. Jeronima primio na razgovor ambasadoricu BiH pri Svetoj Stolici.

U 22:00h Nadbiskup se vratio iz Rima u Sarajevo.

22. studeni 2016.

U 11:00h Nadbiskup je započeo duhovne vježbe dvojici kandidata za đakonat VN gosp. Anti Vrhovcu i gospodinu Davoru Madžaroviću. Duhovne vježbe se za kandidate se održavaju u župi Sv. Ane u Radunicama.

23. studeni 2016.

U 8:00h Nadbiskup je slavio Sv. Misu u župnoj crkvi u Radunicama.

U 16:30h Nadbiskup se u Caritasu VN susreo sa gospodinom Zvonkom Milas voditeljem ureda za hrvate izvan BiH.

U 19:00h Nadbiskup je nazočio predstavljanju monografije o žrtvama na Macelju. Predstavljanje je upriličeno u zgradi KŠC-a Sv. Josip u Sarajevu.

24. studeni 2016.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio Svetu misu u župnoj crkvi u Radunicama pod kojom je bogoslov Ante Vrhovac ispovjedio vjeru i potpisao iuramentum.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao sjednicom ekonomskog vijeća VN.

U 16:45h Nadbiskup je primio na razgovor preč. Josipa Kneževića rektora u VBS-u.

U 18:00h Nadbiskup je predslavo Svetu misu u katedrali zajedno sa katedralnim zborom povodom Sv. Cecilije zaštitnice pjevača. Nakon Mise upriličena je svečana večera u prostorijama Ordinarijata.

25. studeni 2016.

U 9:00h Nadbiskup je otišao na liječnički pregled.

U 18:30h Nadbiskup je nazočio četvrtom susretu vjeroučitelja svih konfesija te održao uvodni govor tim povodom u Gazi huser begovoj biblioteci u Sarajevu.

26. studeni 2016.

U 8:45h Nadbiskup je primio na razgovor

gospodina Vedrana Đidu.

U 9:30h Nadbiskup je primio na razgovor sestru Katu Karadža provincijalnu glavaricu sestara franjevkki Bosansko-hrvatske provincije.

U 10:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospođu Marinu Buha.

U 15:15h Nadbiskup je primio na razgovor 5 franjevačkih kandidata za đakonat i jednoga kandidata za prezbiterat.

27. studeni 2016.

U 10:30h Nadbiskup je predslavio pontifikalnu Svetu misu u sarajevskoj katedrali i pod Svetom misom za đakone zaredio 6 kandidata, za nadbiskupiju vlč. Antu Vrhovca a za provinciju Bosnu Srebrenu fra Emanuela Josića, fra Gorana Barešića, fra Darija Džigumovića, fra Želimira Gogića i fra Juru Šekeriju. Pod Svetom misom za prezbitera je zaređen fra Julijan Madžar. Koncelebriralo je oko 50 svećenika, a nazočio je veliki broj vjernika.

U 18:00h Nadbiskup je u sarajevskoj katedrali predslavio Svetu misu na poziv katedralnog župnika i sarajevskog dekana preč. Marka Majstorovića. Povod posebne svečanosti bile su izložene moći troje svetaca sv. Ivana Pavla II., sv. Faustine Kowaleske i bl. Mihaela Sofočka. Svetoj misi nazočio je veliki broj vjernika grada Sarajeva.

28. studeni 2016.

U 9:15h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Antu Vrhovca i jednoga đakona iz Slovenije.

U 10:30h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. Vladu Vrebca župnika župe u Bijelom Brdu kod Dervente.

U 11:00h Nadbiskup je primio na razgovor vlč. dr. sc. Mirka Šimića ravnatelja Caritasa VN i profesora moralne teologije na KBF-u u Sarajevu.

U 15:45h Nadbiskup je primio na razgovor preč. Josipa Kneževića rektora u VBS-a.

U 16:00h Nadbiskup je primio na razgovor gospodina Ivana Anđelića ravnatelja Hrvatskog leksikografskog zavoda u Mostaru.

29. studeni 2016.

U poslijepodnevnom satima Nadbiskup je otputovao u Zagreb.

Povelja

o posveti novog oltara

*U ime Presvetog Trojstva,
Oca, Sina i Duha Svetoga,
i na čast Gospe Kondžilske.*

*U vrijeme pontifikata pape Franje,
vrhbosanskog nadbiskupa Vinka kardinala Puljića,
župnika i čuvara svetišta preč. Borisa Salapića
dana 29. listopada 2016. godine na radost i ponos Komušanaca
i mnogobrojnih hodočasnika, Marijinih štovatelja,
uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski,*

posveti

*novi oltar i u njega ugradi relikvije sv. Irvana Pavla II., pape,
na zavjetnom brdu Kondžilu
u marijanskom svetištu Vrhbosanske nadbiskupije u Komušini
na kojem se od davnina štuje i časti čudotvorni lik Gospe Kondžilske.*

Oltar su darovali Hrvatska dominikanska provincija Najčestjenja Blažene Djevice Marije, koja je također kum oltara, i obitelj Gordana Bule iz Zagreba. Izrađen je prema projektu arh. Jure Branjića i mr. arh. Ane Bosankić, čiji motivi simboliziraju Gospodina Isusa Krista u središtu, oko Njega dvanaest apostola, narode koji su prihvatili radosnu vijest spasenja i otvorenost prema svim tražiteljima Spasitelja. Svetište se zaslugom dobročinitelja i hodočasnika temeljito obnavlja od 2010. godine.

Vinko kardinal Puljić
Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Fr. dr. Anto Gavrić, OP
Fr. dr. Anto Gavrić, OP
kumstvo u ime HDP-a

preč. Boris Salapić
preč. Boris Salapić
župnik i čuvar svetišta

Propovijed na Sv. Misi za pokojnog nadbiskupa Marka Jozinovića

(Sarajevo - 10. kolovoza 2016.)

Draga braćo misnici, draga braćo i sestre, vi u katedrali, kao i vi koji nas pratite preko radio valova radio Marije Bosne i Hercegovine.

Danas Crkva slavi đakona svetog Lovru, mučenika koji je za vrijeme rimskih progona prvo bio služitelj pape Siksta II. Kada je car Valerije odlučio progoniti kršćane, tada je papa Siksto II povjerio đakonu Lovri, koji je bio i arhiđakon, dakle onaj koji je upravljao crkvenom imovinom u to doba, da ono što ima dobra Crkve podjeli siromasima. Međutim, car je htio prigrabiti to bogatstvo i tražio je da Lovro dođe pred njega i donese to crkveno bogatstvo. Lovro dovodi svu onu sirotinju koju je hranio, i one kljaste, stare i nemoćne pred cara, i kaže: „ovo je bogatstvo Crkve“. Car se tako naljutio i odmah ga osudio na smrt i razne muke koje je podnio. Tradicija govori da je zadnja muka bila pečenje na rešetkama. Ispod toga ložila se vatra, a on je bio na tome mučen. Onda je jednom zgodom, kako tradicija veli caru rekao: „a sad me okreni na drugu stranu, dovoljno sam pečen na ovoj“. I tako je umro, a na poseban način Rimljani su ga posebno častili kao velikog zagovornika i gradili su mu brojne crkve. I ostao je posebno čašćen kroz svu povijest kao onaj, jedan vrli đakon koji je izvršavao svoju dužnost.

Na poseban način danas, rekao sam na početku mise, da ovu misu prikazujemo za našeg pokojnog nadbiskupa Marka Jozinovića, koji je pod stare dane odstupio od službe, umirovljen i narušena zdravlja. Za vrijeme rata smo ga izmjestili u Dubrovnik, da bi u Dubrovniku imao mir. Dole je i umro na današnji dan. A onda smo ga doveli, kroz teške muke, u ratno doba ovdje u Sarajevo, jer sam mu obećao, da ćemo ga sahraniti ovdje u katedrali. I to smo izvršili. Unatoč svih miniranih puteva, dovezli smo ga u katedralu i sahranili ga ovdje u grobnicu, koju je sam prigodom obnavljanja katedrale pripremio. To činim na poseban način, prvo iz zahvalnosti. To je jedan sluga Božji, koji je kroz svoj život služio ovoj Crkvi. Prvo, kao svećenik iskusio je i nemili zatvor. On je zareden 1944 godine i odmah nakon svršetka Drugog svjetskog rata iskusio

je zatvor. Nakon zatvora i osobno je nosio poteškoće jada u pastoralu, koje su zadesile sve svećenike u to doba. Onda je studirao u Rimu, postao je profesor, a onda je imenovan nadbiskupom a nakon svoje nadbiskupske službe zadužio nas je. I to je naša zahvalnost. Želimo iz zahvanosti moliti za njegovu dušu. Ono što Isus Reče: „onaj koji mi želi služiti, njega će Bog Otac počastiti“. To molimo, da on, koji je služio Isusu, služio Crkvi, da ga Otac nebeski počasti vječnom svjetlošću, vječnim mirom i božanskim zagrljajem. Odnosno, uz tu zahvalnost, želim na poseban način i zaraditi da jednog dana, kad kraj njega legnem u taj grob, da se neko i za mene pomoli kao za nadbiskupa koji je služio ovoj mjesnoj Crkvi.

A sada, svi mi, moleći za pokojne i slušajući o herojskom mučeništvu svetog Lovre, i mi se zapravo trebamo ojačati u vjeri. Kako nas uči prvo čitanje koje smo slušali, znati da je život dar i da to valja zaraditi Bogu, izgarajući svoj život iz ljubavi prema Bogu. To što Isus u današnjem evanđelju nas poučava, da valja svoj život tako živjeti da istinski bude jedna vrijednost življenja. Pa i ovaj spomen na pokojne nas potiče da i mi postajemo svjesni svog kratkog života, da tako živimo da naš koračaj u vječnost bude jedno ostvarenje onoga što je Isus obećao: „tko mene blaguje, živjet će u vijeke“.

Upravo, živeći i blagujući Krista, s Kristom živeći, tko njemu služi, počastit će ga Otac nebeski. Evo, želimo doživjeti tu vječnu radost, jer i to je pravi smisao života. Na ovoj zemlji čovjek može imati brojne želje, ali sve to ostaje. Tome se papa, jednom zgodom malo i narugao. Kaže: „nisam vidio ni na jednom pokrovu na sanduku džepove u koje se trpaju bogatstva ovog svijeta“. Dakle, ništa ponijeti nećemo, osim ono što smo živjeli iz ljubavi. To je sigurna, neuništiva banka, gdje niti moljac može nagristi, niti se može doživjeti inflacija.

Zato želimo, spominjući se mučenika hrabriti svoju vjeru, i spominjući se pokojnika sami se ohrabriti da ovaj život tako proživljavamo, da se i sami spremimo, svjesno živeći s Bogom, kako bi s Bogom u vječnost zakoračili. Amen.

Propovijed u Mariji Bistrici na blagdan Preobraženja Gospodinova

Draga braćo misnici, draga braćo i sestre, dragi hodočasnici i štovatelji Marijini!

Možda ću malo neobično govoriti, vi ćete to uzeti srcu, jer vam čovjek govori ne iz vašeg miljea života, nego govorim iz onoga što me život učio pameti. Počet ću najjednostavnije. Svi vi ujutro kad se umivate i češljate prvo pogledate u ogledalo, da malo prepoznate, da vidite je li sve na svome mjestu. Da sebe prepoznate, da prepoznate svoje lice. Danas smo došli ovdje pogledati jedno drugo lice, Božje lice. To je ono ogledalo u kojem se mi kao vjernici trebamo ogledati. Što ćemo u tom ogledalu prepoznati? To, da smo djeca Božja? Da nas stvarno Bog voli? Danas smo došli to prepoznati. Da smo mi voljena bića. Nema u životu težeg osjećaja kao što je osjećaj da si odbačen, da nikom ne trebaš, da si suvišan. Nema tog, goreg osjećaja. Ovdje smo danas došli, upravo to doživjeti, gledajući to Božje lice, koje je Isus pokazao na brdu preobraženja. Zasjeo je kao sunce. I u tom licu mi želimo prepoznati ono što Bog progovori; „ovo je moj ljubljani Sin, izabranik. Slušajte Ga“. Upravo želimo osposobiti sebe, da prepoznamo sebe u tom Božjem licu. Da nas Bog voli, da je svoga Sina darovao. Jer ovo preobraženje je, zapravo trebalo spremati apostole da se ne prepadnu onoga što će se dogoditi na Veliki Petak, kad bude raspet. A tko se nebi prepao te strašne smrti na križu? Pogotovo apostoli koji su rasli s Isusom i rasli uz njega i trudili se da ga čuju, slušaju. Sigurno je da je taj križ zbunjujući. Zato ih Isus pripravlja ovim preobraženjem, da pokaže: vi vidite ljudsko lice. Ali, iza toga ljudskog lica, utjelovljenog Boga, stoji jedno drugo, božansko lice koje zasja kao sunce a haljine mu bijaše kao snijeg bijele. Dakle, taj izraz kojega apsotoli pokušavaju napisati, to je samo dokaz da božansko ne možemo strpati u ljudske izraze. Petar, Ivan i Jakov, jesu svjedoci tog preobraženja. To je divno jedno brdo. Na to brdo se Isus popeo da moli. Na tom brdu su napravili divnu Crkvu da sačuvaju spomen gdje se to dogodilo. Mi Hrvati imamo jednu radost da su hrastovi iz naše zemlje, iz slavonskih ravnica ugrađeni u tu crkvu. Evo,

ta crkva čuva spomen na to preobraženje.

Međutim jedno se mora s nama dogoditi danas. I mi se trebamo preobraziti. Prvo nas mora preobraziti ta molitva i povesti nas na brdo ljubavi. Mi smo došli, činili pokoru, ispovjedili se, vjerujem većina koj su se mogli ispovjediti, neki se još ispovjedaju, pristupit će misi, čuju nas tamo. Dakle, prvo osloboditi se onoga tereta što čovjeka opterećuje. Ma nema ljepšeg preobraženja nego kajanje, kad se čovjek oslobodi onog zla koje tišti, koje na neki način truje čovjeka. Grijeh je otrov, on truje čovjeka i on nije sposoban doživjeti Božju ljubav. Kad se oslobodi, tad se već počinje događati preobraženje, jer je milost Božja zahvatila ljudsko srce. A onda, nakon toga jako je važno preobraziti se, početi usvajati Isusovu riječ. Nije slučajno Bog Otac progovorio: „Ovo je moj Sin. Slušajte ga,!“ Čuti Božju riječ. Koliko puta mi čujemo to Božje evanđelje koje bi trebalo zapravo prožeti naše srce, da mi počnemo misliti Isusovim mislima. Međutim, teško prodire u naše srce božanska misao, evanđeoska misao. Mi se teško mijenjamo. I zato danas, na ovo lice Božje, koje želimo prepoznati, na ovaj dan želimo usvojiti Isusovu riječ, i barem obećati da ćemo pokušati usvajati Isusovu riječ. Da počnemo malo evanđeoski misliti. Nemojte se čuditi! I mi godinama studiramo teologiju da bi postali svećenici, i da primimo Duha Svetog koji nas opečati. Teško usvajamo Božju riječ. Godinama obavljamo duhovne vježbe i opet razmišljamo po ljudsku a božanska teško prodire u naše srce, u naše misli, u naš mentalitet.

Zato je prevažno danas odlučiti da više riječ Božja prodre u moje srce, u moju misao. Da ja počnem misliti kriterijima evanđelja, kriterijima Isusa Krista. Mi se hvalimo, i to s pravom kao hrvatski narod. Četrnaest stoljeća kršćanstva, kako je hrvatski narod pokršten, kako je ušla krsna milost u našu dušu, u naš narod. Ali pogledajte, koliko ljudi živi kao da Boga nema. Kao da se nije nikad Isus utjelovio, kao da nas nije otkupio, kao da nije za nas umro. Zaboravili smo da nam je toliko puta Bog oprostio. Zašto kažem, zaboravili smo?

Zato što mi jedni drugima teško praštamo. Koliko puta mržnja truje ljudsko srce, nagrizava iznutra ljudsku dušu? Mržnja je najgori otrov. Zaboravili smo da je Bog nama oprostio. Evo, vi koji ste se ispovjedili, jeste li svjesni koji je to dar, da tebe Bog grli, grli kao svoje dijete, da se tebi raduje što se kaješ za svoje grijeh. Da te Bog zapravo želi obasuti svojim milostima. Prvo pitanje, koliko sam toga svjestan? To će pokazati koliko se znam zahvaliti za to oprostjenje. Hvala ti što si mi oprostio moje grijeh. Hvala ti što si me zagrlio kao svoje dijete. Hvala ti što si me ispunio svojom ljubavlju da i ja budem sposoban ljubiti. Znae, tko nije iskusio što je ljubav, taj ne zna ljubiti. Zato moramo shvatiti što to znači kad te Bog zagrlji svojom božanskom ljubavlju. I zato kaem, živimo kao da nas milosrdni otac nije zagrlio. Mi se ne smijemo vratiti kući da to zaboravimo. Moramo ponijeti taj osjećaj. Bog me grli, Bog me voli, Bog mi je oprostio i ja želim tu ljubav Bođu živjeti. Zato je potrebno da odsjeva to Bođe lice u nama. Bođe lice koje zrači ljubavlju. Znae, na licu se odmah odražava što čovjek u srcu nosi. To vi najbolje znate koju živite u obitelji, pa čim dijete ujutro ustane, vidiš na njemu se nešto dogodilo. Pogotovo majka to najbolje prepoznaje. Ili, isto muž i žena. Ništa nije progovorila, a muž pita: ženo, što je s tobom? Na licu se vidi da se narogušila, nešto se naljutila. Dakle, naše lice odražava ono što u srcu nosimo. I zato je prevažno da naše srce bude ispunjeno ljubavlju, onda ćemo mi zračiti dobrotom, plemenitošću. Znae, ugodno je živjeti s ljudima koji zrače dobrotom. Kažu da je Regan, američki predsjednik, kad je susreo blaženicu a uskoro svetu majku Tereziju rekao je: „pored ove žene čovjek ne može biti pokvaren“. Jer tako zrači da čovjek jednostavno osjeća potrebu biti bolji. Što mislite, evo vidite koliko vas je ovdje, da se vi danas vratite kući i da svojim ukućanima donesete to ozračje dobrote, a vaši ukućani osjete želju biti bolji jer su vas susreli, koji ste bili ovdje kod Gospe, koji ste doživjeli božansko milosrđe.

Ovdje bih na poseban način nekoliko stvari naglasio, napose potrebu preobraženja. Blaženi Alojzije Stepinac, ovdje u Mariji Bistrici, 38. godine jest spomenuo: „ako hoćemo da se ljudsko društvo uistinu obnovi, valja da se čovjek vrati Bogu“. Nema obnove ljud-

skog društva dok se čovjek ne vrati Bogu. To je ovdje rekao kao oporuku nama svima. Mi kukamo ne valja društvo. Ta mi ga činimo. Zato ne možemo više živjeti kao da se Isus nije utjelovio, kao da nam nije oprostio. Mi više ne možemo tako živjeti. Također, pred kraj rata, blaženi Alojzije Stepinac je rekao, posebno mladima: „svi danas mrmljaju, padaju u bjesnilo, da nas je Bog pogodio ovakvim teškim jadima“. Jasno, kako neće biti teški jadi u drugom svjetskom ratu. Kaže, padamo u pesimizam, a zaboravljamo da u tim teškim prilikama Bog daje mogućnost da pokažemo što u sebi nosimo. Kao da danas treba to isto reći. Kukamo, ne valja ovaj svijet, pokvaren ovaj svijet, pa država kakva je, političari kakvi su. Valja nešto mijenjat. Počet ću mijenjati svijet, mijenjajući sebe. Tad ćete sigurno početi svijet mijenjati. Ne mogu propustiti da ne spomenem blage uspomene i kardinala Kuharića, koji je, eto, ovdje na Veliku Gospu isto spomenuo 91 godine. Kaže, a upravo spominjem radi toga što smo jučer slavili dan pobjede, dan slobode, dan branitelja. Tada je on na Veliku Gospu ovdje rekao: „I naše rodoljublje ne smije biti otrovano ni kapljicom mržnje ili želje za osvetom. Obrana slobode i mira je pravo i dužnost, ali uvijek u zakonitostima pravne države. Zato se ne smije ništa učiniti protiv ljudske osobe, ni protiv njene imovine, što bi bilo izvan zakonite obrane i što bi bilo samo izraz mržnje i osvete. Stoga, naše rodoljublje ne smije biti ni rasističko, ni imperijalističko ni šovinističko. Naše rodoljublje je kršćansko. Stoga, ponavljam ono što sam kazao nedavno u Petrinji“, što kardinal Kuharić spominje ovdje u Bistrici na Veliku Gospu, citira sebe iz Petrinje: „ako je moj protivnik spalio moju kuću, ja neću zapaliti njegovu. Ako je razorio moju crkvu, ja neću ni dirnuti njegovu, dapače, čuvat ću je. Ako je napustio svoj dom, ja neću ni igle uzeti iz njegove. Ako je ubio mog oca, brata i sestru, ja neću vratiti istom mjerom, nego ću poštivati život njegova oca, brata, sina i sestre.“ To je evanđelje. Možda je teško razumljivo, pogaženom i poniženom čovjeku, pogaženom i poniženom narodu, ali to je evanđelje zaloga pobjede. To moraju biti načela, to moraju biti naši postupci, jer u protivnom, mi bismo bili žrtve Sotone. Tako je blage uspomene kardinal Kuharić govorio. Nama to preobraženje treba.

Radujem se, kad vidim da narod voli svoj rodni kraj, svoj zavičaj, svoju grud, svoju domovinu. Ali, ja ću sada reći svoje jedno iskustvo. Jučer, putujući u Mariju Bisticu, državni je praznik, i jedva sam svega izbrojio, a dosta sam kilometara prošao kroz Hrvatsku, svega deset hrvatskih zastava na kućama. Drugi nitko nije izvisio. Da to rade austrijanci, slovinci, amerikanci, ma na svakom ćošku bi bila zastava. Zastava je samo simbol. Ali je ona i pokazatelj da li ja to volim, to je simbol moga identiteta. Isto tako, proljevamo krokodilske suze. Nema djece u školama. Mora se dogoditi preobraženje. Jasno da nema djece ako se neće rađati. Ja znam da će se škole zatvarati. Mora biti jedna kultura života. Preobraziti valja mentalitet, da mi volimo život. Onaj koji voli život, taj gradi budućnost i Crkve i naroda. Ili, mi ovih dana posebno kukamo o mladosti. Tko im je oprao pamet da bježe sa svoje rodne grude. Oni koji ne razvijaju strategiju razvoja zemlje. Oni su im oprali pamet. Ali nisu samo oni. I obitelj koja je naučila djete da samo uživa. A život nje uživanje, kaže blaženi Ivan Merz, život je žrtva. I zato, preobraženje mora biti da se mi spremimo za žrtvu. Da mi izgrađujemo tu zemlju. Ljudi koji su ginuli i krv lili za tu grud, sad je preziru. Nešto se mora preobraziti u nama, da znamo voliti svoje korijenje, grobove svojih predaka, svoju grud, svoj jezik, svoju kulturu, svoju

vjeru! To se mora preobraziti u nama kako bi mjenjali ovaj svijet, ne samo vikali oni ne valjaju. Nažalost mi vičemo ne valjaju a svejedno ih biramo. To znači da negdje nešto ne štima. Moramo istinski učiniti da ta djeca koja su nikla, rastu, vole i izgrađuju budućnost ove zemlje. Zato, danas preobraženi, želimo prepoznati to lice Božje. Božje lice koje će u nas utkati hrabrost za žrtvu. Nema ljubavi bez žrtve! Slobodan sam još jednom citirati misao koju sam već jednom rekao. Kad me jedna djevojka, kad sam bio župnik došla pitati savjet: „župniče, kako ću ja znati da me mladić istinski voli. Vrijeme je udaje. Znaš, dijete drago, ako te taj mladić poštuje i spreman je za tebe se žrtvovati, on te voli. Ako te želi iskoristiti, ostavi ga, jer postat ćeš roba a ne žena. Zato je potrebno znati da nema ljubavi bez žrtve. Isus nije rekao, počite za mnom pa uživajte, nego, uzmi svoj križ i slijedi me. To vrijedi svima nama. Zato Gospe, tvoja smo djeca, smijemo se tebi nekako ispričati, ražaliti, svoje jade iznjeti. Isprosi nam onu svoju vjernost kojom si Božju volju slušala i vršila i ispunila na zemlji, da i mi pođemo poput Petra kući i kažemo: Gospodine, dobro nam je ovdje biti. Zašto nam je dobro? Jer smo očistili duše, jer smo se prepoznali u tvome licu, jer smo svjesni da smo voljena bića. Dobro nam je ovdje. Tu do brotu ponesimo u svoj svagdanji život. Amen!

Propovijed kard. Puljića na ređenju za svećenika i đakone

(Katedrala, ređenje 27. studenoga 2016.)

Dragi apsoltski nuncij, draga braćo svećenici, dragi kandidati za prezbiterat i đakonat, dragi bogoslovi, časne sestre, draga rodbino naših kandidata za ređenje, draga braćo i sestre prisutni ovdje u katedrali kao i oni koju nas prate preko radio valova radio Marije.

U meni su brojne misli koje nije lako složiti u ovom trenutku. Prvo radujem se što započinjemo vrijeme došašća, a vrijeme došašća je vrijeme nade. Čuli smo prvo čitanje, Izaija. On će nekako biti prisutan cijelo došašće. On govori u vrijeme kada su Asirci posebno počeli tlačiti izraelski narod, Božji narod. Izaija

dolazi da donese nadu. Tako i vrijeme došašća. Mi danas vidimo kako se sve zbiva, u ovom svijetu, počevši od političkog, gospodarskog, medijskog. Jedna agresivna liberalna politika, bilo kroz medije, bilo kroz politiku, bilo kroz gospodarstvo, zapravo sve čini da čovjeku oduzme nadu, da sruši obitelj. Agresivno nameću nemoral. Nije jednostavno naviještati nadu u ovom vremenu. Zato treba hrabrih vjernika. I u tom duhu želim hrabriti naše ređenike. A dok njima govorim, govorim i svima nama. Idete u taj narod, u to ozračje sekularizma, liberalizma, utilitarizma, kon-

zumizma donijeti nadu. Kako dnijeti nadu, kad nam ukradoše Božić i ovo došašće radi profita oni koji su protiv vjerskih stvari. Ali kad je u pitanju profit može tu itakako doći i došašće i Božić. Zato trebamo shvatiti da smo propustili mi kršćani. Propustili i prepustili da nam jednostavno otmu Božić, otmu nam došašće i nametnu javno mijenje, vrjednute koje su protiv kršćanstva. Zato treba vama dragi mladi kandidati za ređenje hrabre, junacke vjere suprotstaviti se takvom duhu.

Zato danas dok vas gledam i redim iskreno Bogu zahvaljujem. Zahvaljujem Bogu a i onima koju su vas donjeli na ovaj svijet, znači roditeljima. Zahvaljujem Bogu i onima koji su vas odgajali, počevši od župske zajednice do odgojnih ustanova koje ste prošli. A vama zahvaljujem koji ste surađivali, pa ste došli do ovog dana. Također, posebno zahvaljujem svima koji su molili za radnike u njivi gospodnoj. Vi ste izmoljeni. Vi ste danas dar ovoj Crkvi. I zato zahvaljujem svim moliteljima koji su molili i izmolili. I hrabrim ih nemojte posustati u toj molitvi. A i vama koji ulazite u tu vatru, koja guta. Slušam ovih dana strašne stvari, kako vatre gutaju svetu zemlju, a cijela zemlja je sveta zemlja, jer se Bog utjelovio na toj zemlji i tu zemlju posvetio. I ne znamo je jer nam je Bog dao da s njom upravljamo. Upravo tu vatru valja gasiti, ali kao što evanđelje kaže; valja ući u arku, Noinu. Ovdje valja ući u Kristovu arku, lađu Crkve koja nosi blago riječi Božje, blago Crkve, i ući u tu barku i iz nje naviještati. Možda bih još direktnije rekao, budite vi ta barka ta lađa iz koje će Krist progovoriti. Neka ljudi isitinski prepoznaju da ono što govorite, kako smo jučer razgovarali, da to i želite. Tada ćete biti vjerodostojni.

Mi u našoj biskupiji od Bezgriješnog začeca BDM pokrećemo novu pastoralnu godinu katoličkog laikata. Želio bih da laici nađu svoje mjesto u Crkvi, ali bih htio da se ne dogodi ono što se u Europi dogodilo, da su se laici nametnuli kao klerici. Mi to kod nas ne želimo. Mi želimo da svatko ima svoje mjesto u Crkvi, dostojanstveno, odgovorno. Zato će biti važno da vi svjedočite kao posvećen službenici oltara i okupljate zajednicu. To je možda najveći zadatak, da riječ Božja izgrađuje zajednicu, jer danas vdim da su sve raspršili. To je ta liberalistička politika koja ubija korijenje čovječanstava a to je obitelj. Prvo je

protiv života i rađanja i prirodnog umiranja. I to se zove demokracija. Krokodilske suze liju nad fašizmom i Hitlerom a slobodu daju nad nerođenim djetetom. I to smatraju dobrim. I mi u Crkvi ne smijemo šutjeti. Moramo braniti život. To je Božji dar. Zato je prevažno da iz te Crkve bude jasan glas evanđeoskog duha. Da bi to mogli, dragi ređenici držite se skuta Isusuovih. Vi ste njegovi. U vašim dokumentima, doduše, to neće pisati, kao što piše da ste sin tih i tih roditelja, ali od danas, ređenjem, vi ste Kristovi. I to nek vam uvijek bude u duši, pa ćete itekako shvatiti: ja moram iz dana u dan obnavljati svijest i taj izvor crpiti da istinski mogu Krista svjedočiti. Zato ćete moći naviještati nadu jer Kristova trajno živi. Svi ovi zemaljski bogovi koji se nameću bilo novcem, bilo silom, bilo ne znam kojim ideologijama prolaze, Božja ostaje. Držite se nje kroz molitvu, kroz sakramente, kroz čitanje usvajanje riječi Božje. To će biti vaša snaga.

Vi draga braćo misnici, prihvatite ovu mlađu braću, kao svoju braću. Budimo svi otvoreni jedni prema drugima. Prihvatimo ih kao braću ali pokušajmo u našim sredinama ono što nam je nametnuo ovaj duh vremena: nemoral, trka za užitkom, materijalizam čistiti. To je došašće. Eto to smo malo prije čuli kod svetog Pavla u poslanici. Čistimo to, da budemo vjerodostojni u ovom vremenu. Nadalje i vama dragi roditelji i rodbino naših ređenika. Danas ste ih pratili ovdje na ređenju. Pratite ih dokle god budete na ovoj zemlji. Oni trebaju vašu molitvu, vašu podršku, vašu žrtvu. A tko to od nas ne treba? Tko nije osjetio svu krhkost i slabost ljudsku. A pogledajte ovo, što davao točno zna gdje smo slabi, pa s te strane navaljuje. Zato je potrebno da kao zajednica budemo podrška jedni drugima. Učinimo da u ovom vremenu, koje zovemo došašće ne budu samo četiri nedjelje, nego da to bude naš životni hod u susret Gospodinu. Naš životni stav: živjeti s Gospodinom, i jasan cilj, umrijeti u Gospodinu i zaživjeti vječnost u Gospodinu. Zato slaviti ovo otajstvo došašća znači živjeti u Gospodinu. Želim da ovaj dan u svima nama probudi tu hrabru vjeru. Da se ne bojimo te prljave politike kroz medije, kroz interese. A kako neću spomenuti dolazi držati predavanje kako je ta ravnopravnost istospolnih zajednica važnija od zaposlenja u ovoj zemlji. I to veleposlanstvo. To je uvreda nas ljudi.

Pamet nam pere, jer ima moć. Zato moramo stati, biti hrabri svjedočiti ono što je Božje. Ne bojati se istinu reći. Ne vrijeđati, ali ne bojati se istinu reći, ne bojati se braniti život. Ne bojati se braniti ono što je Božje jer to Božje čovjeka čuva. Braneći Božje čuvamo čovjeka.

Gospa koja je na poseban način prisutna u ovom došašću nek bude uz nas. Treba nam majka, majka milosrđa, majka dobrote i toplote, da se ne smrznemo u toj sebičnosti i oholosti.

Gospa izmoli nam onakvo srce kakvo je imao tvoj sin Isus Krist. Amen.

Propovijed biskupa mons. Pere Sudara na završetku Godine Božjeg milosrđa

(U nedjelju, 20. studenog 2016., na svetkovinu Krista Kralja, u katedrali Srca Isusova u Sarajevu Svečano Euharistijsko slavlje, kojim je zaključena Sveta godina Izvanrednog jubileja Božjeg milosrđa, predvodio je pomoćni biskup vrhbosanski mons. Pero Sudar.)

Draga braćo i sestre,

Danas crkva slavi svetkovinu Krista Kralja svega stvorenoga. Time, zapravo, kulminira i završava liturgijska godina. Dakle, Crkva u ovoj svetkovini vidi kulminaciju kršćanskog hoda kroz jednu liturgijsku godinu koja može biti oznaka za jedno određeno vrijeme, za život jednog čovjeka, ali može simbolizirati i povijest cijelog čovječanstva. Ali Crkva, kako smo to čuli prije ove Svete mise, na čelu sa papom Franjom željela je da i Godina milosrđa, ne samo završi, nego kulminira svetkovinom Krista Kralja.

Našim ušima danas, čovječanstvu danas, sam pojam „kralja“ ne zvuči baš najugodnije iako, otkad čovječanstvo pozna svoju povijest, ljudi, društva i države težile su imati nekoga vladara, kralja, cara... koji je trebao biti znak njihove sigurnosti i snage i koji je trebao simbolizirati sve ono što im jamči ugodnost i sigurnost života. Zato i u današnjem prvom misnom čitanju nalazimo trag te težnje u narodima koja se u jednom određenom trenutku javila i u izabranom narodu. Kako znamo, Bog nije bio baš naklon da svome narodu dadne nekoga tko će mu biti kralj jer je On želio biti kralj svoga naroda. Ali na inzistiranje ipak je dopustio. Međutim, znamo, i upravo zato nam to nelagodno zvuči, da kraljevi većinom nisu služili onome što je narod želio. Umjesto da budu jamstvo njihove sigurnosti, oni su uglavnom koristili narod za svoju sigurnost.

Kad bi se to dalo provjeriti, statistički utvrditi, možda su upravo carevi, kraljevi i vladari učinili najveće zločine protiv čovjeka, protiv čovječanstva, vrlo često i protiv vlastitog naroda. Koliko su oni držali do sebe, koliko im je važna bila vlastita veličina simbolizira i ona poznata rečenica jednog od kraljeva koji je, kad se našao u životnoj pogibelji, uzviknuo „Kraljevstvo za konja!“. Dajte mi konja da se izvučem iz ove pogibelji, dat' ću kraljevstvo.

Međutim, današnja svetkovina, kojom kulminira liturgijska godina u kojoj svoj vrhunac dostiže Godina milosrđa, slavi jednog drugačijeg kralja. Zapravo, slavi kralja koji ispunja sve ono za čim ljudi doista teže otkad znaju za sebe. A to jest kralja koji će biti sluga; kralja koji će svoj život založiti za život onih kojima kraljuje. U drugom misnom čitanju čuli smo poruku da Bog daje svoga Sina jedinca kao otkupninu, kao iskupljenje, kao zalog pomirenja, kao zalog ostvarenja ljudskog spasenja. Ova svetkovina ustanovljena je tek 1925. upravo nakon negativnog iskustva naroda i Crkve sa ovozemaljskim kraljevima, s ljudima koji su se postavljali gotovo na Božje mjesto. Crkva stavlja kao jamca, kao garanta, čovjeka i čovječanstva samog Sina Božjega. I On će u jednom trenutku svog propovijedanja, kada ga je narod, nakon što mu je umnožio kruh, želio postaviti za svoga kralja, umaći i otkloniti to. Ali, kada su ga pribili na križ, kada su ga osudili, On tu i tada objavljuje narav, bit svoga kraljevstva. I zato to ne može stati, to ne može pojmiti ljudska misao. S tim se čovjek ne može i neće da pomiri, da se Božja svemoć očitovala u njegovoj nemoći, da je njegova snaga, njegova pravda zasjala u njemu kao žrtvi nepravde. Kako je to veličanstveno da smo mi od svih nepravdi, od nepravde one najgore koje nano-

simo sami sebi, a to jest grijeha, oslobođeni nepravdom koju podnosi sam Bog.

I zato na križu, kada mu se rugaju i izruguju, kada stavljaju na provjeru njegovu božansku, otkupiteljsku, mesijansku snagu pozivajući ga da spasi samoga sebe, On odgovara patnjom i šutnjom. Ali kada se raskajani razbojnik ispovijeda i moli za oprostjenje, On velikodušno uzvraća: „Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raj!“ (Lk 23,43). A to je kraljevstvo, kako ćemo pjevati u predslavlju, kraljevstvo istine, kraljevstvo milosrđa, kraljevstvo pravde, mira i pomirenja. Kralj što ga danas slavimo jest Onaj koji nije htio biti spašen na račun svoga kraljevstva, nego je htio najprije spasiti podanike, a onda, spašavajući podanike, i On doživljava slavu uskrsnuća.

Kako je lijepo završiti Godinu milosrđa gdje Božje milosrđe ne prestaje, nego se očituje na blagdan Krista Kralja koji je kralj upravo zato jer je milosrdan, jer voli. Njegova snaga nije mač. Njegova snaga je križ. Njegova snaga nije osveta, nije kazna; njegova snaga je vlastita žrtva i oprostjenje. Kako je ohrabrujuće za nas grešne i lomne ljude, za nas svjedoke i žrtve ljudske moći, kako je lijepo moći vjerovati u svemoć Božje nemoći, Kristove nemoći, gdje se očituje punina Božje ljubavi i gdje se očituje snaga otkupljenja. Papa Franjo, kad su

ga u zadnjem intervjuu pitali što misli da je najvažnije što se postiglo Godinom milosrđa, odgovara otprilike ovako: Nadam se i želim da su mnogi ljudi u ovoj Godini milosrđa iskusili da ih Isus voli.

Kralj na križu, okrunjen trnovom krunom, ponižen kako čovjek može samo biti ponižen, jest ispovijest, svjedočanstvo njegove ljubavi prema čovjeka. I to ne nekom apstraktnom, dalekom, neodređenom čovjeku nego svakome od nas. Kako je lijepo moći vjerovati da nas ovakve kakvi jesmo, a znamo kakvi smo, da nas Bog voli i da njegove raširene ruke na križu ostavljaju otvorenima Božje kraljevstvo. A to jest ostavljaju mogućnost da sve čežnje, sva stremljenja ljudskoga srca, ljudske povijesti budu ispunjena; da sve nepravde, sva zla, sve patnje na neki čudesan božanski način, sličan čudesnosti križa, budu ispravljene i doveđene u neku božansku ravnotežu. Takvog Kralja mi kršćani danas slavimo; u takvog Kralja mi želimo vjerovati; za takvim Kraljem mi želimo ići. Takvom kralju mi imamo pravo, ali i obvezu izručiti svoje živote, izručiti živote ove zemlje, ovog čovječanstva i tako postajemo suradnici njegova izvora milosti. Zato danas pustimo da nas ovaj Kralj dotakne svojom milosrdnom božanskom rukom koja liječi, oprašta, ali i snaži. Amen!

Popis sjemeništaraca u Travniku šk. god. 2016-2017

R.	BR	IME	PREZIME	ŽUPA	NAD/BISKUPIJA
I.	1.	Zvonimir	Bešker	Rama-Šćit	SA
	2.	Tomislav	Čarapina	Potoci	MO
	3.	Stjepan	Puljić	Rotimlja	MO
II.	1.	Mate	Galić	Vinjani	MO
	2.	Marin	Petrović	Prozor	SA
III.	1.	Ilija	Bilanović	Glamoč	BL
	2.	Andrej	Džajić	Humac	MO
	3.	Antonio	Jurić	Kupres	SA
	4.	Toni	Kolakušić	Uzdol	SA
	5.	Marko	Ljubić	Uzdol	SA
	6.	Leo	Vidović	Glamoč	BL
IV.	1.	Ivan	Andrić	Vukanovići	SA
	2.	Mato	Babić	Prozor	SA
	3.	Dragan	Brekalo	Derventa	SA
	4.	Ivan	Rajić	Uzdol	SA
	5.	Zvonimir	Šuker	Lištani	BL
	6.	Ivan	Vlajčić	Prozor	SA

Akademska godina 2016./2017.
Nadbiskupijsko misijsko međunarodno sjemenište „Redemptoris mater“

Sarajevo, 08.12.2016.

Popis bogoslova Sjemeništa *Redemptoris Mater*

Tečaj prvi (1) (Prva godina na KBF-u)

1. KIRINČIĆ Daniel (VB)
2. TUNJIĆ Marko (VB)

Tečaj drugi (2) (Druga godina na KBF-u)

3. ANDRADE IBARRA Nilson (VB)
4. CARRENO SUAREZ Nelson (VB)
5. BOTICA Mislav Anton (VB)
6. OZRETIĆ Petar (VB)
7. DI CRESCENZO Graziano (VB)

Studira na VTŠ u HR

Tečaj treći (3) (Treća godina na KBF-u)

8. ARELLANO Juan Ignacio (VB)
9. GAZQUEZ Jesus Antonio (VB)

Tečaj četvrti (4) (Četvrta godina na KBF-u)

10. MUSTAFI Dino (VB)
11. ZANINOVIĆ Hrvoje (VB)

Studira na VTŠ u HR

Tečaj peti (5) (Peta godina na KBF-u)

12. DOS SANTOS Paulo Henrique (VB)
13. PETRAŠIĆ Matej (VB)

Apsolvent na KBF-u

14. LJULJ Ante (VB)
Ove godine vrši itineranciju – misijsku praksu
15. ŠTEDUL Fabijan (VB)
Ove godine vrši itineranciju – misijsku praksu

Diplomirao na KBF-u dana 16. lipnja 2016.
(ocjena 10,00)

16. MARKOVIĆ Štefan (VB)
Ove godine vrši itineranciju – misijsku praksu

*dr. sc. don Michele Capasso
rektor*

Popis bogoslova Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa

ak. 2016/2017. godine

Tečaj prvi (1)

- Čališ Ante (VB)
Ćosić Valentin (VB)
Grubeša Ante (VB)
Jurčević Matej (VB)
Jurić Ilija (VB)
Papak Josip (VB)
Pejčinović Davor (VB)
Popović Ivan (VB)
Puljić Mato (MO - DU)
Skender Sven (MO - DU)

Tečaj drugi (2)

- Bevanda Branimir (MO - DU)

- Kosić Zvonimir (VB)
Marković Josip (VB)
Matijević Domagoj (VB)
Matijević Ivan (VB)
Mijać Ivan (VB)
Nenadić Vinko (MO - DU)
Rajić Tomislav (MO - DU)
Samardžić Mato (MO - DU)

Tečaj treći (3)

- Antukić Josip (VB)
Babić Marin (VB)
Blažević Ivica (VB)
Ćosić Vedran (VB)

Dedić Josip (VB)
Jurešić Sandro (VB)
Krišto Kristijan (VB)
Kurt Jadranko (VB)
Tunjić Marcel (VB)

Tečaj četvrti (4)

Čeliković Filip (SU)
Dominović Leon (VB)
Dragičević Ivan (VB)
Skenderović Dražen (SU)
Stipić Nebojša (SU)

Tečaj peti (5)

Grbavac Mario (BL)
Injić Ivan (VB)

Jašarević Adnan Petar Mihael (VB)
Juroš Juro (VB)
Lešić Stipica (VB)
Pasković Željko (KO)

Tečaj šesti (6)

Madžarević Davor (VB)
Vrhovac Ante (VB)

Sarajevo, 06. 11. 2016. godine
Vlč. Marko Mikić, vicerektor VBS-a

PRILOZI

Simpozij profesora pastoralne teologije na temu: *Pastoral mladih u aktualnoj situaciji u Europi*

U organizaciji Konferencije pastoralnih teologinja i teologa njemačkog govornog područja i PostNetzwerk-a Udruženja pastoralnih teologinja i teologa Srednje i Istočne Europe u suradnji s Katoličkim bogoslovnim fakultetom Sveučilišta u Sarajevu, 12. rujna 2016. započeo je Internacionalni Simpozij na temu Aktualne situacije mladih u Europi, njihove religioznosti, te pastoralnih izazova. Na početku Simpozija koji je okupio 60 profesora pastoralne teologije iz 11 europskih zemalja okupljene je u ime Katoličkog bogoslovnog fakulteta pozdravio Dekan prof. dr. Darko Tomašević, izrazivši radost da se ovaj Simpozij događa upravo na KBF, te da je tema aktualna i za pastoralno promišljanje u našoj zemlji. Sudionike su nakon toga pozdravili predsjednici Udruženja koje su organizatori Prof. dr. Rihard Hartmann i prof. dr. Pero Aračić pozivajući sudionike Simpozija da zajednički promišljanju i razmijene iskustva obzirom na aktualnu situaciju mladih kako bi dali svoj doprinos stvaranju modela u pastoralu mladih koji će odgovoriti na izazove aktualnog trenutka.

Prof. dr. Pavo Jurišić i dr. Šimo Maršić su u uvodnom predavanju predstavili aktualnu situaciju mladih u Bosni i Hercegovini, te pastoralne odgovore Katoličke crkve. Naglasili su veliki problem nezaposlenosti, odlaska mladih ljudi, ovisnosti o internetu, ali u isto vrijeme visok postotak prakticiranja religioznosti kod mladih ljudi i povjerenje koje mladih ljudi u Bosni i Hercegovini imaju u vjerske vođe.

Na poseban je način predstavljena aktualna situacija mladih katolika u Vrhbosanskoj nadbiskupiji i različitih pastoralnih odgovora kojima Crkva pokazuje svoju brigu i povjerenje u mlade. Na poseban je način istaknut Nadbiskupijski centar za pastoral mladih Ivan Pavao II. u Sarajevu kao model za pastoral mladih.

Nakon uvodnog predavanja Vincent – Immanuel Herr i Martin Speer iz Berlina su

prezentirali vlastito istraživanje o aktualnom stanju mladih u Europi naglašavajući da je problem nezaposlenosti mladih prisutan u velikom broju europskih zemalja, no u isto vrijeme da su veoma kreativni i spremni na izazove.

Prvi dan je završio s večernjom molitvom sudionika u bogoslovskoj kapelici.

Drugi dan je započeo s predstavljanjem različitih istraživanja mladih u različitim zemljama. Tako je dr. Gergely Rosta iz Münstera naglasio da je religioznost mladih u odnosu na religioznost odrasle generacije u opadanju i to na poseban način u onim zemljama u kojima su i odrasli manje religiozni. Zanimljiva je bilo prezentiranje pastoralnih modela u radu s mladima u Nizozemskoj i Češkoj, gdje jako mali broj mladih uopće religiozan. U Poljskoj se osjeća lagani trend opadanja religioznosti premda su mladi u velikom broju prisutni u Crkvi naglasio je prof. dr. Kazimierz Swies iz Lublina.

Prof. dr. Joachim Theis iz Trieria rekao je da mladi često stvaraju sliku Boga koji odgovara njima i koji često nije u skladu s određenom tradicijom. Nadalje, mladi se često žele objasniti svoj život kroz svoju vjeru što ih dovodi do promišljanja o vlastitom životu i vjeru, što je zasigurno važno za rad s mladima.

Pater Rudolf Osanger, salezijanac iz Beča je govorio o pastoralnom radu s mladima kojeg osobno vodi u Beču, naglašavajući da kroz pastoralne projekte za mlade Salezijanci žele pokazati svoju blizinu mladima, na poseban način onima koji su na rubu društva.

Kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski je poslije podne predstavio Svetu misu u Bogoslovskoj crkvi sv. Ćirila i Metoda i potaknuo sudionike da inspiraciju za svoj rad nalaze u iskustvu Božje ljubavi, te da mladi izvor nade za vlastiti život pronalaze tek kada osjete da su ljubljeni.

Navečer su sudionici posjetili sarajevsku katedralu Srca Isusova i Stari Grad.

(kta)

Kardinal Puljić u Ruandi otvorio školu posvećenu ubijenom misionaru fra Vjeki Ćuriću

BILJEŽINMO

Nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, 24. rujna 2016. pohodio je misiju Kivumu u biskupiji Kabgay u središnjem dijelu afričke države Ruande gdje je blagoslovio Centar za odgoj mladih „Otac Vjeko“, posvećen ubijenom članu Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Vjeki Ćuriću.

U jutarnjim satima suslavio je Svetu misu u župnoj crkvi zajedno sa mjesnim biskupom mons. Smaragdom Nedeineibogye uz koncelebraciju oko 10 svećenika te sudjelovanje učenika mjesne škole koja djeluje u župi. Sudjelovale su i sestre Mirabilis Višić i Samuela Šimunović, franjevke splitske provincije koje djeluju u Kongu te s. Agnezija Bilić, službenica milosrđa koja djeluje u Rwandi.

Nakon Svete mise i veličanstvenog tradicionalnoga pjevanja učenika spomenute škole, kardinal Puljić uputio se u pratnji fra Ivica Perića, gvardijana samostana u misiji Kivumu i člana Franjevačke provincije Bosne srebrene, i mjesnoga biskupa u novoizgrađenu školu „Otac Vjeko“ u Musengu koju je kardinal Puljić, zajedno sa biskupom, svečano otvorio i blagoslovio prostorije. Potom je upriličena svečana akademija na kojoj su izvedene prigodne točke iz ruandske plemenske i ratničke tradicije. U svome obraćanju nazočnima biskup Smaragd zahvalio se za nesebičnu i višegodišnju pomoć njegovom narodu i zemlji te napomenuo da je tu „prolivena krv fra Vjeka koja je poveznica te zemlje sa Hrvatskim narodom te se ta veza nastavlja preko fra Ivica“.

U svome obraćanju nazočnima kardinal Puljić napomenuo je da je solidarnost jedna od bitnih poveznica u životu te se prisjetio i posvjedočio koliko je solidarnost pomogla hrvatskome narodu nakon rata u BiH. Kardinal Puljić je izrazio svoju zahvalnost mjesnome biskupu kao i fra Ivici za poziv. U svome obraćanju mladima napomenuo je da su oni budućnost Crkve i društva te da nova škola za cilj ima odgajati mlade koji će biti

spremni stvarati bolje i pravednije društvo na dobrobit cijele zemlje i cijeloga svijeta. Kardinal Puljić osvrnuo se u svome govoru na rat u BiH te u kratkim crtama opisao što se dogodilo Crkvi u tome ratu te napomenuo da mržnja ostavlja teške posljedice. Kardinal Puljić je pozvao sve nazočne na bratsku ljubav i solidarnost te zaželio svako dobro svima koji su nazočili.

Projektantica zdanja je Hrvatica a škola je u cijelosti izgrađena od sredstava prikupljenih od Hrvata iz Hrvatske, BiH i iz dijaspore. U okviru centra nalazi se Strukovna i Srednja tehnička škola koju sačinjavaju 18 učionica, uredi, knjižnica, čitaonica i druge popratne prostorije, a pohađat će je više od tisuću učenika. Izgradnju su, pored fra Ivica, vodili i Juvenal iz Ruande, Innocent, župni vikar iz Ruande, Mathias, župnik iz Ugande i Fredrick iz Kenije.

Misija u Kivumu broji oko 35 000 vjernika. Na teritoriju misije nalaze se četiri osnovne škole, jedna zanatska sa šest smjerova te jedna tehničko obrtnička sa četiri smjera. Fra Ivica je također i direktor škola koji svojim nesebičnim zalaganjem nastoji svima pomoći a posebno mladima da bi se osposobili i spremni zaplovili morem života. Fra Ivica je zasigurno dostojni nasljednik fra Vjeka koji je udario dobre temelje ovoj misiji te je podigao tu misiju u kojoj se djela milosrđa ostvaruju na slavu Božju i kada ljubav prema čovjeku patniku vlada kao jedini kriterij. Vozeći se po selima misije Kivumu u starome džipu marke Mercedes u kojem je zvjerski ubijen fra Vjeko i na čijim vratima još stoji rupa od metka, te gledajući djecu, mlade i starce mogu se čuti glasovi od najmlađih pa do onih starijih koji uzvikuju „Ivica“, koji mašući iskazuju svoju ljubav i zahvalnost onome koji ih istinski voli. Neka bude sve na veću slavu Božju!

(kta)

Proslavljen Dan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu

Svečanim Euharistijskim slavljem u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda u Sarajevu i Svečanom akademijom u dvorani Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije, 18. listopada 2016. obilježen je Dan Katoličkog bogoslovnog fakulteta (KBF) u Sarajevu koji za svog zaštitnika ima sv. Luku evanđelistu.

Svetu misu slavio je kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski i veliki kancelar Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu, u zajedništvu s vojnim biskupom u BiH mons. Tomom Vukšićem i uz koncelebraciju profesora KBF-a i odgojitelja i drugih svećenika te sudjelovanje bogoslova i drugih studenata i studentica na KBF-u, časnih sestara i drugih vjernika.

Dekan KBF-a preč. dr. sc. Darko Tomašević na početku je pozdravio sve nazočne, osobito kardinala Puljića te mu zahvalio na spremnosti da predvodi ovu Euharistiju. Pozdravio je i sve nazočne uz poticaj da „Sveta misna žrtva bude Misa zahvale za sve milosti i blagoslove koje od Gospodina primamo“.

Na početku prigodne propovijedi kardinal Puljić pozdravio je biskupa Vukšića kao i braću misnike svih služba, odgojitelje, profesore Fakulteta, zatim studente kao i druge vjernike. Istaknuo je da je u godini Božjeg milosrđa važno upoznati sv. Luku evanđelistu i usvajati njegov put upoznavanja, prihvaćanja, naviještanja i svjedočenja Isusa Krista. „To je uloga Fakulteta i prosvjetnih djelatnika i učenika, studenata“, kazao je kardinal Puljić.

Potom je potaknuo na izgradnju vlastitog, ali duhovnog identiteta pojasnivši da se tu radi o složenoj, multidimenzionalnoj pojavi. Pritom je upozorio na opasnost poistovjećivanja s raznim društvenim ideologijama, koje su osobito danas prisutne poput 'gender' ideologije koja se, kako je kazao, u posljednje vrijeme nameće u javnosti te želi izbrisati identitet muškarca ili žene nastao od Božjeg stvaranja i davanja. Primijetio je i da danas ljudi previše brinu o psiho-socijalnom identitetu u društvu što se pokazuje na način da se shvaćaju i prihvaćaju na osnovu svog položaja u društvu. Upozorio je i na brigu o psiho-afektivnom identit-

etu te prekomjerno korištenje sredstava društvene komunikacije obrazloživši da se ljudi nerijetko tako više udaljuju jedni od drugih.

Govoreći pak o nacionalnom identitetu, kardinal Puljić je kazao da ljudi kroz migraciju i asimilaciju gube svoje korijenje, kao i svijest pripadnosti kulturi i svojem narodu. „Sveti Luka nam naviješta Krista u kojem izgrađujemo svoj duhovni identitet. Taj je proces vrlo dinamičan u ovom raskršćanjenom javnom mnijenju. Identitet jednostavno znači odgovor na pitanje, tko sam ja? U konfuznom javnom mnijenju, koje se nameće agresivnim liberalizmom, sekularizmom, hedonizmom i relativizmom, nije lako definirati identitet duhovne dimenzije. Duhovni identitet možemo odrediti kao shvaćanje samog sebe u odnosu prema Bogu. To je taj studij teologije – čovjekov odnos prema Bogu jer se Bog objavio“, ustvrdio je kardinal Puljić.

Podsjećajući da, nakon istočnog grijeha, čovjek spoznaje da nije više ono kakvim ga je zamislio Stvoritelj, kardinal Puljić je kazao da se u čovjeku javlja ponizna čežnja za spasenjem. „Pritišću nas neuspjesi, nedostaci, grijesi... Ishod toga je poniznost u kojoj je svijest da sebi ne možemo oprostiti grijeha, bez Spasitelja. Zato imamo divan sakrament ispovijedi. To nas upućuje na skrušenost, na kajanje, na odricanje grijeha i traženje Boga“, rekao je kardinal Puljić dodajući da je dio procesa duhovnog identiteta također i mistični identitet koji se temelji na spoznaji da nas Bog voli unatoč svim našim grijesima i slabostima. Istaknuo je da stoga osoba, koja biva zahvaćena Kristovim likom iz evanđelja, uvijek ima polet i živi iz nade željne uvijek iznova pronicati u tajnu „Boga objavljenog, darovanog, utjelovljenog, trajno prisutnog s nama i među nama, Boga koji s nama računa“ te da se studij teologije ne može učiti samo iz knjiga već i iz molitve kao i iz relacije s Bogom i s ljudima.

Tijekom Mise pjevao je Zbor bogoslova „Stjepan Hadrović“ pod ravnanjem vlč. Marka Stanušića.

Nakon Mise uslijedilo je svečani akademski čin. Pozdrav svim nazočnima i uvodnu riječ

uputio je dekan Tomašević koji je poimence pozdravio: prof dr. Rifata Škrijelja, novog rektora Univerziteta u Sarajevu; izv. prof dr. Grgu Grbešića, prodekana za financije i organizaciju poslovanja KBF-a u Đakovu ističući da su redoviti dolasci predstavnika KBF-a iz Đakova znak bliskih veza dvaju fakulteta; dr. fra Danimira Pezera, dekana Franjevačke teologije; prof. dr. Almiru Hadžović - Džuvo, dekanesu Medicinskog fakulteta u Sarajevu; preč. Josipa Kneževića, rektora Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa kao i sve ostale odgovornike VBS-a kojima je zahvalio na dobroj dosadašnjoj suradnji; dr. sc. Tatjanu Petrić, glavnu ravnateljicu Nacionalne i sveučilišne knjižnice iz Zagreba i ravnatelja Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje iz Zagreba dr. Željka Jožića te profesoricu na zadarskom sveučilištu, dr. Vandu Babić; sve ravnatelje, direktore i djelatnike Katoličkih školskih centara u BiH; sve redovnike i redovnice, svećenike svih službi, predstavnike civilnih vlasti, sredstava društvenih priopćavanja, i sve prisutne kolege profesore i profesorice, a posebno studentice i studente kao i magistre teologije.

Dekan Tomašević je spomenuo da je u protekloj akademskoj godini na KBF-u u Sarajevu bilo upisano 86 studenata u svim godinama studija te se osvrnuo na učinjeno tijekom prošle akademske godine.

Također je kazao da je KBF u 2015. godini organizirao tri važna znanstvena skupa: Međunarodni simpozij na temu: „Odnos primata i sinoda/nosti u strukturi Crkve“, 13. studenoga 2015.; Međunarodni simpozij „Pravda u bh-društvu. Izazov temeljne ljudskosti“, održan 26.-27. rujna 2016. na kojem je sudjelovalo deset eminentnih profesora među kojima od koji su tri bila iz BiH, a ostali iz USA (dva), Njemačke, Hrvatske, Švedske, Slovačke i Irske; Simpozij pastoralnih teologinja i teologa održan od 12. do 15. rujna 2016. na temu: „Mladi Europe: Religioznost mladih u kontekstu iseljavanja, kulture događaja i migracije“ na kojem je bilo 60-tak sudionika iz 11 zemalja Europe. Podsjetio je da je, uz znanstvene skupove, na KBF-u upriličeno i 6 teoloških tribina, a koje su se održavale prvog ponedjeljka u mjesecu. Spomenuo je i nekoliko važnih izdavačkih pothvata te istaknuo kako se u protekloj akademskoj godini aktivno radilo na izradi novog Statuta KBF-a „koji je nužan za nesme-

tan rad i pravno funkcioniranje“. Također je naveo da je uz potporu raznih organizacija ostvareno i nekoliko važnih projekata. Spomenuo je nove djelatnike KBF-a te zahvalio kolegama profesorima koji su do prošle akademske godine bili angažirani na KBF-u. Uputio je i riječi zahvale dobročiniteljima i svima koji ih prate svojim molitvama.

Usljedile su čestitke predstavnika Univerziteta i drugih fakulteta. U svojoj čestitci rektor Škrijelja izrazio je radost što je KBF zajedno s Fakultetom islamskih nauka uključeni u Univerzitet u Sarajevu te podsjetio na početke KBF-a u Travniku odnosno u Sarajevu prije više od 120 godina te nazvao ova dva fakulteta biserima njihovog Univerziteta. Prodekan Grbešić je u svojoj čestitci istaknuo odličnu suradnju između KBF-a u Đakovu i KBF-a u Sarajevu, a prigodnu čestitku u ime Franjevačke teologije uputio je i dekan Pezer. Dekanesa Hadžović – Džuvo u svojoj je čestici istaknula potrebu što bolje suradnje između onih koji liječe tijelo i onih koji liječe dušu.

Prigodno predavanje održala je dr. sc. Sanda Smoljo-Dobrovoljski pod naslovom: „Antropologija katoličkog identiteta“.

Usljedio je svečani čin uručivanja diploma studentima koji su stekli stručni naziv magistri teologije. Tijekom prošle akademske godine, u dva termina (studen 2015. i lipanj 2016.) devetoro studenata KBF-a završilo je integrirani filozofsko-teološki studij i postiglo zvanje magistar teologije: Ivan Ivančević, Jelena Jovanović, Zvonimir Jurišić, Dražen Kustura, Štefan Marković, Anto Pranjkić, Marko Sliško-ović, Ivan Zlatunić i Anto Zubak. Zbog opravdanih razloga (bolest, put, nastavak formacije) samo pet njih, koji su završili sav propisani integrirani petogodišnji studij, položili sve ispite i udovoljili svim odredbama Statuta Katoličkog bogoslovnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, primili su svoje diplome iz ruku dekana Tomaševića.

Potom su dodijeljene nagrade najboljim studentima u akademskoj 2015./2016. godini, a primili su ih: Dražen Kustura kao najbolji magistrant (prosječna ocjena 9,52), Maja Herman (prosječna ocjena 9,88), Dario Martić (prosječna ocjena 9,63) i Davor Madžarević, apsolutno najbolji (prosječna ocjena 9,58).

Nakon završnog obraćanja dekana Tomaševića i čestitke diplomantima, akademija je

završena pjevanjem pjesme na latinskom jeziku koja je proglašena za studentsku himnu „De Brevitate Vitae“ (o kratkoći života) koju je napisao bolonjski biskup Strada 1267. godine, a poznata je po početnom stihu: Gaudeamus igitur.

Na akademiji su nastupili Bogoslovski zbor „Koralisti“ i bogoslovski zbor „Stjepan Hadrović“ pod ravnanjem prof. Marka Stanušića.

(kta)

Proslavljen XV. Molitveni dan za Domovinu i XIII. Hodočašće Oružanih i redarstvenih snaga BiH

Petnaesti Molitveni dan za domovinu Vrhbosanske nadbiskupije i Trinaesto Hodočašće na Bobovac katolika pripadnika Ministarstva obrane, Oružanih snaga BiH i redarstvenih snaga proslavljeni su u subotu, 22. listopada 2016. na ostacima kraljevskog grada Bobovca pored crkve sv. Mihovila arkandela, u kojoj se nalaze posmrtni ostaci nekoliko bosanskih kraljeva, nedaleko od poznatog franjevačkog samostana i župe Kraljeva Sutjeska.

Vjernici iz raznih župa Vrhbosanske i drugih biskupija pridružili su se časnicima, vojnicima i redarstvenicima katolicima koji su okupili kod rijeke Bukovice podno Bobovca te su u molitvenoj procesiji, predvođeni počasno-zaštitnim bojnama BiH i HR sa stjegovima, došli do Bobovca gdje su sudjelovali na Misnom slavlju. Među vjernicima su bile i časne sestre te bogoslovi iz Sarajeva i sjemeništarci iz Travnika. Misno slavlje uživo je prenosio Hrvatski radio Bobovac, a preuzimali su Radio Marija i Radio Herceg-Bosna.

Svečano Euharistijsko slavlje na Bobovcu predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s vojnim biskupom u BiH mons. Tomom Vukšićem i vojnim biskupom u RH mons. Jurom Bogdanom. Koncelebrirali su vojni kapelani iz Bosne i Hercegovine, a pridružila su im se četvorica kolega iz Republike Hrvatske te vojni kapelan fra Vito Muhić iz Slovenskog vojnog vikarijata kao i svećenici drugih službi iz raznih dijelova Bosne i Hercegovine.

Na Svetoj misi sudjelovali su i brojni katolici predstavnici raznih razina vlasti na čelu se članom Predsjedništva BiH Draganom Čovićem, ministricom obrane Marinom Pendeš, načelnikom Zajedničkoga stožera OS BiH generalom Antom Jelečem, predsjednikom Federacije Marinkom Čavarom, zamjenicom

predsjedatelja Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Borjanom Krišto i drugima. Pridružilo im se i nekoliko časnika OS RH predvođenih brigadirom Božom Vukasovićem te pukovnik Žarko Henigman iz Slovenije. I ovaj put na Bobovac je došla povijesna Hajdučka družina Mijata Tomića iz Tomislavagrađa kao i hodočasnici koje je organizirala Zajednica žena Kraljica Katarina Kosača, Udruga Troplet i druge udruge.

U svom pozdravu kardinal Puljić je izrazio radost što su se ponovno okupili na molitvu na povijesnom mjestu te prenio blagoslov Svetog Oca pape Franje svim stanovnicima Bosne i Hercegovine. Napominjući da se sa Svetim Ocem kratko susreo dan ranije, 21. listopada u Vatikanu, kazao je da se papa Franjo s radošću sjeća svog posjeta Sarajevu i Bosni i Hercegovini, 6. lipnja 2015. te izražava zahvalnost na gostoprimstvu svima, a osobito Organizacijskom odboru na čelu s predsjednikom Čovićem.

Čitanje i molitvu vjernika čitali su pripadnici Oružanih snaga i policije.

Prigodnu propovijed uputio je biskup Vukšić koji je podsjetio da su se okupili „na ovom povijesnom mjestu i ujedinjeni u molitvi za sreću i blagostanje svoje zemaljske domovine i svih ljudi koji u njoj žive“. „I dok molimo sreću, slogu i uspjeh, kao vjernici znademo da Bog svoj blagoslov šalje na zemlju u mjeri u kojoj se oni, koji mu se obraćaju u molitvi, sami svojim djelima i životima trude, da doprinesu društvenoj slozi, napretku, miru, povjerenju i radosti“, kazao je biskup Vukšić te podsjetio na riječi sv. Pavla apostola da je naša prava „domovina na nebesima, odakle iščekujemo Spasitelja, Gospodina našega Isusa Krista“ (Fil 3,20). „No jednako znademo i vjerujemo, da put svakoga čovjeka u nebesku domovinu prolazi kroz njegovu zemaljsku

postojbinu i da se prolaz osigurava jedino odgovornim činjenjem dobra ljudima koje susreće, društvu u kojemu živi i stvorenjima koja ga okružuju. To je jedina ulaznica u Nebesa“, riječi su biskupa Vukšića. Napominjući da je u tijeku Godina milosrđa za cijelu Katoličku Crkvu, biskup Vukšić je istaknuo da se prije svakoga pojedinoga djela milosrđa nalazi i mora stajati aktivan stav osobne odgovornosti, iz kojega treba proizaći svako plemenito djelo. „Danas, kad smo okupljeni u molitvi za domovinu, najveće naše djelo milosrđa koje uopće možemo izvršiti za nju, zove se odgovornost: za svakoga čovjeka, za napredak, za savjesno vršenje službe koju obnašamo, za dostojanstvo, za prava i dužnosti, za izgradnju društvene sloge, međusobnoga razumijevanja i uvažavanja“, kazao je biskup Vukšić. Istaknuvši da je kršćanstvo religija radosti, ne samo zbog sadržaja, koji je objavljen, i vječnoga života, kojemu se nadaju, nego također zbog uvijek mogućega novog početka, biskup Vukšić je kazao da ova „Godina odgovornosti“ poziva sve na novi početak, a time na nemir popravka i obraćenja, koji su nužna pretpostavka i početak pravoga mira i napretka: u duši, u savjesti, ali i u društvu. „Mi kršćani smo pozvani da to učinimo prije svih drugih i odmah. To je naša obveza! Pri tomu, kao realisti znademo da nećemo uspjeti u svemu i da sreća društva ne ovisi samo o nama. No istovremeno, dok znademo da postoje i oni, koji ovakav kršćanski govor ne prihvaćaju, pa i da ima onih koji bi najradije da se mi ovdje ne okupljamo, kao kršćani vjerujemo da je naša zadaća, naša čast i čak naša definicija biti ‘sol zemlje’ (Mt 5,13), ‘svjetlost svijeta’ (Mt 5,14) i kvasac (usp. Mt 13,33) za tijesto, koje se zove ovaj svijet, da bi taj isti svijet, po kvascu našega djelovanja i primjera, prerastao u kruh kraljevstva Božjega. To ćemo i činiti, jer vjerujemo da milosrđe dobiva svoje konačno osmišljenje kad prerasta u djelatnu ljubav“, rekao je biskup Vukšić. Svoju propovijed biskup Vukšić završio je sljedećom molitvom: Bože, svevišnji vladaru svakoga vremena, svih naroda i država, Tebe ponizno molimo, pogledaj milostivim okom na našu domovinu, svakoga čovjeka i sve narode koji u njoj žive. I kao što si Ti dobar, i jedan u trojstvu osoba, daj da se svi ljudi, iako mnogi, slože u vršenju dobrote. Daj našoj domovini

sreću, umnoži u njoj dobrotu, blagoslovi sve plemenite stanovnike. Obdari sve očeve i majke brojnim i zdravim potomstvom. Učini da se obrate grešni i da napredujemo u svakom dobru. Čuvaj nas, Bože, od neprijatelja i rata, od raznih bolesti i gladi, od korupcije i pokvarenosti, od mržnje i nesloge, od neodgovornosti i lijenosti u obnašanju javnih služba, od nepravednih zakona i njihove primjene, od svađe i nemira. Sve nas, dobri Bože, nadahni duhom istine i ljubavi da budemo milosrdni, da služimo jedni drugima i međusobno se bratski poštujemo, da izgrađujemo domovinu, da umnažamo dobrotu, da volimo ljude i svako Tvoje stvorenje te tako slavimo Tebe, svevišnjega vladara, sada u zemaljskoj domovini u prolazu i poslije u nebeskoj do vijeka“.

Generalni vikar i glavni vojni kapelan mons. Željko Čturić uputio je riječi zahvalnosti svima, a osobito pripadnicima Druge bojne pete pješачke brigade iz vojarne Mato Lučić Maturica-Kiseljak koji su pripravili sve što je potrebno za Misno slavlje kao i za blagovanje vojničkog graha po završetku molitvenog pohoda.

Član Predsjedništva Čović uručio je na kraju Svete mise vojnom biskupu Bogdanu sliku – rad pripadnika 3. bojne iz Orašja. Potom je fra Mate Logara u znak zahvalnosti uručio sliku ministrici Pendeš, a zamjenik Kazneno-popravnog doma Zenica Ivica Dujmović darovao je kardinalu Puljiću sliku Posljednje večere. Kao znak zahvalnosti Franjevačkom samostanu u Kraljevoj Sutjesci biskup Vukšić uručio je gvardijanu fra Željku Brkiću sliku zagrebačkog slikara Domenica Gonzija.

Nakon molitve za Sinodu Vrhbosanske nadbiskupije, svi zajedno su izmolili Molitvu za domovinu.

Liturgijsko pjevanje animirao je zbor Katoličkog školskog centra „Petar Barbarić“ iz Travnika.

Kardinal Puljić odredio je i da se 25. listopada, na smrtni dan kraljice Katarine Kosača, u svim župama slavi Misa za Domovinu te da se za zbornu molitvu uzme obrazac iz Rimskog misala na str. 722, a ostalo iz obrasca Za napredak naroda.

(kta)

Proslavljen Dan Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

Nadbiskupijski centar za pastoral mladih Ivan Pavao II. u Sarajevu proslavio je, 22. listopada 2016. svoj dan kao i spomendan sv. Ivana Pavla II., zaštitnika centra. Sv. misno slavlje, u tom povodu, predslavio je pomoćni biskup vrhbosanski mons. Pero Sudar u koncelebraciji 20-ak svećenika. Nakon euharistije upriličen je prigodni program-defile u kojemu su nastupile mažoretkinje i glumačka družina učenika KŠC-a Sv. Pavao iz Zenice s predstavom Pruži ruku. Proslava je završila podjelom zahvalnica za župe, institucije i pojedince koji su sudjelovali u volonterskoj akciji 72 sata bez kompromisa.

Program proslave započeo je u 14 sati dolaskom 350 mladih iz svih krajeva Bosne i Hercegovine ispred katedrale Presvetog Srca Isusova, koje je pozdravio rektor katedrale mons. Ante Meštrović, koji je s mladima podijelio nekoliko značajnih povijesnih činjenica o samoj katedrali o važnosti Godine milosrđa, ali i "svetim vratima" kroz koja su mladi imali priliku proći prilikom posjete sarajevskoj katedrali. Susret u katedrali završen je prilikom za ispovijed koju je veliki broj mladih iskoristio nakon čega su se odmorili te posjetili znamenitosti glavnog grada Sarajeva i već u 17 sati uputili se prema Centru za mlade "Ivan Pavao II."

Cjelovečernja svečanost započela je okupljanjem u sportskoj dvorani Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih gdje je mons. Sudar predslavio euharistiju. Nazočne je najprije pozdravio dr. Šimo Maršić, ravnatelj centra, te zahvalio Bogu na svemu urađenom u protekloj godini, mladima, a posebice volonterima koji su na Misu doputovali iz različitih krajeva BiH. U prigodnoj propovijedi, namijenjenoj prvotno mladima koji su skoro do kraja ispunili sportsku dvoranu centra, dr. Sudar je govorio o životnom putu sv. Ivana Pavla II. Posebno je naglasio pouzdanje koje je u Krista imao ovaj sveti Papa još iz vremena mladosti,

svećeništva, a i biskupstva. Istaknuo je svetčevu spremnost opraštati svim ljudima pa čak i svome atentatoru koji ga je skoro ubio. "Isuse, ja mu opraštam, ali te molim za tvoju Crkvu", citirao je mons. Sudar riječi pape Wojtyła nakon atentata, i progovorio o ljubavi toga svetca za BiH pogođenu ratom. Naglasivši kako je većina vjernika na Misi premlada da bi se sjetila ratnih događanja i nastojanja Ivana Pavla II., govorio je o njegovoj brizi za svakog čovjeka. Potom se biskup osvrnuo na sveprisutnu pošast odlaska mladih iz BiH. "Mladi kao da bježe od svoje budućnosti odlazeći negdje daleko misleći da će tako moći pobjeći od svih svojih problema", istaknuo je biskup Sudar i rekao mladima kako život brzo prolazi i da ga ne bi smjeli potrošiti na nevažne stvari, nego je poželio da žive okrenuti ka Isusu kojeg nije moguće upoznati bez punine Božje milosti koja se prima kao dar u ustrajnoj molitvi.

Nakon Mise uslijedio je prigodan program za oko 500 mladih te gostiju i prijatelja centra, koji je otvorila svojim plesnim nastupom skupina mažoretkinja KŠC-a Sv. Pavao iz Zenice.

Scenski prikaz pod nazivom Pruži ruku izvela je dramska sekcija Osnovne škole i Gimnazije također iz zeničkog KŠC-a. U performansu glumci nisu ništa govorili, nego su pokretima uz glazbu sugerirali snažne scene iz života. Scenski prikaz s glumcima osmislila je i uvježbala suradnica KŠC-a glumica Ermina Kurevija uz podršku s. Nade Abramović.

Na kraju su biskup Sudar, dr. Maršić i djelatnica centra Ivana Klačar, dosadašnja koordinatorica akcije, podijelili zahvalnice za 24 institucije, župe, Frame i pojedince koji su dali svoj doprinos u realizaciji četvrte po redu volonterske akcije 72 sata bez kompromisa. Poslije zajedničkog fotografiranja uslijedilo je druženje.

(kta/m.k)

Kardinal Puljić zaredio jednog svećenika i šestoricu đakona

Nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, na prvu nedjelju Došašća 27. studenog 2016. zaredio je člana Franjevačke provincije Bosne Srebrene đakona fra Julijana Madžara za svećenika, a za đakone zaredio je svećeničkog kandidata Vrhbosanske nadbiskupije Antu Vrhovca te svećeničke kandidate Bosne Srebrene fra Gorana Barešića, fra Darija Džigumovića, fra Želimira Gogića, fra Emanuela Josića i fra Juru Šekeriju.

Svečano Euharistijsko slavlje predvodio je kardinal Puljić u zajedništvu s apostolskim nuncijem mons. Luigijem Pezzutom te uz koncelebraciju više od 50 svećenika među kojima je bio i franjevački provincijal fra Jozo Marinčić. Na Svetu misu došli su bogoslovi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa, Franjevačke teologije i Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa „Redemptoris Mater“ u Sarajevu predvođeni svojim poglavarima. Koncelebrirali su i župnici iz župa ređenika, profesori i drugi misnici. Sudjelovale su brojne redovnice, roditelji i rodbina ređenika i drugi vjernici koji su ispunili sarajevsku prvostolnicu. Svetu misu izravno je prenosila Radio Marija, a katolički mediji popratili su Misu ređenja.

Euharistijsko slavlje započelo je svečanom procesijom kroz glavni ulaz u katedralu. Nakon naviještene Božje riječi, rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Josip Knežević i meštar na Franjevačkoj teologiji fra Danijel Nikolić predstavili su kandidate za ređenje te zamolili kardinala Puljića da ih zaredi za službu đakonata i svećeništva jamčeći „da ih kršćanski puk, koji je pitan, i odgovorne osobe, koje su izrazile svoje mišljenje, smatraju dostojnima“.

Nakon što su kandidati za ređenje izabrani za red đakonata i prezbiterata, a kršćanski puk izrazio zahvalnost Bogu za taj čin, kardinal Puljić uputio je prigodnu homiliju. Najprije je izrazio radost zbog početka vremena Došašća ističući da je to vrijeme nade. Osvrćući se na prvo misno čitanje iz Knjige proroka Izaije koji u teškom vremenu donosi nadu izraelskom narodu, kazao je da na sličan

način kršćani gledaju vrijeme Došašća danas kada na političkom, gospodarskom i medijskom planu sve više prevladava agresivna politika. „Čovjeku oduzimaju nadu, ruše obitelj, agresivno nameću nemoral. Nije jednostavno naviještati nadu u ovom vremenu. Za to je potrebna hrabra vjera i u tom duhu želim ohrabriti naše ređenike i sve nas“, kazao je kardinal Puljić potičući nove đakone i novog svećenika da hrabro nose nadu u vremenu utilitarizma i konzumizma. „Kako donijeti nadu kad nam ukradoše Božić i Došašće radi profita. Iako se najvećim dijelom protive prisutnosti vjerskog u svakodnevnoj stvarnosti, ipak za profit koriste i Došašće i Božić. Mi kršćani propustili smo i prepustili da nam otmu Božić i Došašće te u javnom mnijenju nametnu vrjednote protivne kršćanstvu. Zato vam je, dragi kandidati za ređenje, potrebna hrabra i junačka vjera da i se suprotstavili takvom duhu“, poručio je kardinal Puljić. „Zahvaljujem Bogu i zahvaljujem vašim roditeljima koji su vas donijeli na svijet. Zahvaljujem i onima koji su vas odgajali, počevši od župnih zajednica do odgojnih ustanova u kojima ste rasli. Zahvaljujem i vama što ste surađivali pa ste došli do ovog dana. Posebno zahvaljujem svima onima koji su molili za radnike u njivi Gospodnjoj. Vi ste izmoljeni, vi ste dar ovoj Crkvi. Zato zahvaljujem svim moliteljima i hrabrim ih da ne posustanu u molitvi“; rekao je kardinal Puljić koji je ređenima poručio da je potrebno ući u Kristovu lađu Crkvu koja nosi blago riječi Božje i sakramenata te iz te Kristove barke naviještati. „Budite vi ta barka iz koje će Krist progovoriti. Neka istinski ljudi prepoznaju da živite ono što govorite. Tada ćete biti vjerodostojni“; poručio je kardinal Puljić.

Napominjući da će u Vrhbosanskoj nadbiskupiji na svetkovinu Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije započeti Godina katoličkog laika, kardinal Puljić izrazio je želju da laici nadu svoje mjesto u Crkvi. „Ipak, ne bih htio da se dogodi ono što se dogodilo u brojnim europskim zemljama da su se svećenici velikim dijelom laicizirali, a nemali broj laika nametnuo se

kao klerici. Mi to kod nas ne želimo. Mi želimo da svatko ima svoje mjesto sa svim dostojanstvom i odgovornošću. Zato će biti važno da vi, dragi ređenici, svjedočite kao posvećeni službenici oltara i okupljate i izgrađujete zajednicu riječju Božjom što je posebno važan zadatak. Vidimo da su brojne zajednice danas raspršene. Liberalistička politika ubija korijen kršćanstva, a to je obitelj. Ta se politika najprije protivi životu, i rađanju i prirodnom umiranju. I to se zove demokracija“, rekao je kardinal Puljić ističući da današnja demokracija daje slobodu ubijati nerođenu djecu na što se ne smije šutjeti. „Moramo braniti život, taj Božji dar. Prevažno je da iz Crkve dolazi jasan glas u evanđeoskom duhu. Da bi to mogli, dragi ređenici, držite se Isusa. Vi ste njegovi. Današnjim ređenjem vi ste Kristovi“, kazao je kardinal Puljić pozivajući ređenike da iz dana u dan obnavljaju tu svijest da bi istinski mogli Krista svjedočiti. „Prolaze ovi zemaljski bogovi koji se nameću novcem, silom i ideologijom, a ono što je Božje ostaje“, istaknuo je kardinal Puljić. Potaknuo je svećenike da prihvate svoju mlađu braću, a roditelje i rodbinu da ih prate molitvom i potporom.

Nakon homilije kandidati za ređenje izrazili su svoju spremnost prihvatiti posvećeno beženstvo, obdržavati bogoslužje časova te poštovanje i poslušnost dijecezanskom biskupu i zakonitom redovničkom poglavaru. Dok je cijela zajednica pjevajući molila litanije Svih svetih, kandidati za ređenje ležali su prostrti na tlo. Potom je kardinal Puljić polaganjem ruku i posvetnom molitvom kandidatima za đakonat podijelio sakrament svetoga reda đakonata. Potom su novozaređeni đakoni, uz pomoć svojih župnika, obukli službenu liturgijsku odjeću: štolu, koja je znak dostojanstva i vlasti, i dalmatiku, simbol spasenja, radosti i pravednosti. Na kraju obreda, đakoni su primili evanđelistar iz nadbiskupovih ruku te s njim izmijenili cjelov mira, a potom su pristupili služenju kod oltara. Kardinal Puljić je đakonu fra Julijanu pomazao ruke sv. uljem, darovao mu pliticu i kalež te položio ruke na njegovu glavu, a okupljeni svećenici su molili za nove đakone i prezbitera te su polaganjem ruku izrazili zajedništvo s njim, pružajući im na taj način ohrabrenje i podršku u važnoj zadaći koja je za njega tim danom započela. Novozaređenom svećeniku obukli su misnicu pa se pridružio ostalim prezbiteri-

ma u koncelebraciji.

Nakon ređenja vjerna zajednica ispovjeditela je svoju vjeru te sudjelovala na Euharistijskom slavlju. Svetu pričest dijelili su novozaređeni svećenik i đakoni. Prije nego što je kardinal Puljić blagoslovio sve nazočne, fra Julijan je podijelio svoj mladomisnički blagoslov.

Tijekom Mise pjevao je zbor bogoslova Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa „Stjepan Hadrović“ pod ravnanjem vlč. Marka Stanušića.

Po završetku Euharistijskog slavlja nastavljeno je druženje oko obiteljskog stola u dvjema Bogoslovijama.

Za svećenika je zaređen **fra Julijan Mađžar** koji je rođen 1. veljače 1991. u Zenici, iz župe Kiseljak. Roditelji su mu Pero i Marica r. Lekić. Osnovnu školu završio je u Kiseljaku. U Franjevačko sjemenište i gimnaziju u Visokom upisao se 2005. godine. Ispit zrelosti položio je 2009. Franjevački habit obukao je 12. srpnja 2009. u Tolisi. Godinu Novicijata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla u Livnu. Prve redovničke zavjete položio je 4. srpnja 2010. Iste godine upisao se na Franjevačku teologiju u Sarajevu. Primio je službe lektorata i akolitata. Svećane zavjete položio je 19. listopada 2014. u Kiseljaku. Diplomirao je na Franjevačkoj teologiji u ožujku 2016. godine. Sveti red đakonata podijelio mu je mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki, 19. lipnja 2016. u Brestovskom. Đakonski praktikum obavio je u župi Sv. Mihovila u Ovčarevu .

Za Franjevačku provinciju Bosnu Srebrenu zaređeni su sljedeći đakoni:

Fra Darijo Džigumović rođen 23. ožujka 1992. u Brčkom, iz župe Dubrave. Roditelji su mu Anto i Mira r. Tikvić. Osnovnu školu završio je u Bijeloj. U Franjevačko sjemenište i gimnaziju u Visokom upisao se 2006. godine. Ispit zrelosti položio je 2010. Franjevački habit obukao je 10. srpnja 2010. u Šikari. Godinu Novicijata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla u Livnu. Prve redovničke zavjete položio je 3. srpnja 2011. Iste godine upisao se na Franjevačku teologiju u Sarajevu. Primio je službe lektorata i akolitata. Svećane zavjete položio je 11. listopada 2015. u Bugojnu. Završio je pet godina filozofsko-teološkog studija.

Fra Želimir Gogić Fra Želimir je rođen 25. kolovoza 1992. godine u Varešu, iz župe Vijaka. Roditelji su mu Jozep i Helena r. Franjković. Osnovnu školu završio je u Varešu. U Franjevačko sjemenište i gimnaziju u Visokom upisao se 2006. godine. Ispit zrelosti položio je 2010. Franjevački habit obukao je 10. srpnja 2010. u Šikari. Godinu Novicijata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla u Livnu. Prve redovničke zavjete položio je 3. srpnja 2011. Iste godine upisao se na Franjevačku teologiju u Sarajevu. Primio je službe lektorata i akolitata. Svečane zavjete položio 11. listopada 2015. u Bugojnu. Završio je pet godina filozofsko-teološkog studija. Jedan je od najboljih studenata naše Teologije.

Fra Goran Barešić rođen 27. ožujka 1980. u Zenici, iz župe Vitez. Roditelji su mu pokojni Ivo i pokojna Ljubica r. Blaž. U Vitezu je završio osnovnu i Srednju strojarsku školu. Godine 1998. upisao se na Ekonomski fakultet u Mostaru. Na istom fakultetu je diplomirao 2002. i magistrirao ekonomiju 2004. godine. Radio je u *Economicu* u Vitezu kao voditelj i koordinator maloprodaje sve do odlaska u franjevačku Postulaturu u Visoko 2009. godine. Franjevački habit obukao je 10. srpnja 2010. u Šikari. Godinu Novicijata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla u Livnu. Prve redovničke zavjete položio je 3. srpnja 2011. Iste godine upisao se na Franjevačku teologiju u Sarajevu. Primio je službe lektorata i akolitata. Svečane zavjete položio 11. listopada 2015. u Bugojnu. Završio je pet godina filozofsko-teološkog studija. Jedan je od najboljih studenata naše Teologije.

Fra Emanuel Josić rođen 13. lipnja 1990. u Tuzli, iz župe Šikara. Roditelji su mu Milko i Spomenka r. Todić. Osnovnu školu završio je u Lipnici. Osnovnu i Srednju muzičku školu završio je u Tuzli, odsjek za solo pjevanje. Kao maturant 2009. bio je učenik generacije. Poslije mature otišao je u Postulaturu u Visoko. Franjevački habit obukao je 10. srpnja 2010. u Šikari. Godinu Novicijata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla u Livnu, gdje je položio i prve redovničke zavjete je 3. srpnja 2011. Na Franjevačku teologiju upisao se u rujnu 2011., a na Muzičku akademiju u Sarajevu 2012., odsjek za solo pjevanje, a ove godine i na odsjek dirigiranje. Na tri međunarodna takmi-

čenju u solo pjevanju osvojio je tri prestižne prve nagrade. Fra Emanuel već godinama dragovoljno i nesebično vodi vrlo uspješno bogoslovski zbor *Fra Nenad Dujić*, jedan od najboljih muških zborova u gradu i biskupiji. Primio je službe lektorata i akolitata. Svečane zavjete položio 11. listopada 2015. u Bugojnu. Završio je pet godina filozofsko-teološkog studija.

Fra Jure Šekerija rođen je 20. listopada 1991. u Travniku, iz župe Uskoplje. Roditelji su mu Slavko i Ivka r. Čuljak. Ima još jednog brata. U Uskoplju je završio osnovnu školu i 5 razreda škole glazbe, odsjek klavir. U Franjevačko sjemenište i gimnaziju u Visokom upisao se 2006. godine. Ispit zrelosti položio je 2010. Franjevački habit obukao je 10. srpnja 2010. u Šikari. Godinu Novicijata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla u Livnu. Prve redovničke zavjete položio je 3. srpnja 2011. Iste godine upisao se na Franjevačku teologiju u Sarajevu. Primio je službe lektorata i akolitata. Svečane zavjete položio 11. listopada 2015. u Bugojnu. Završio je pet godina filozofsko-teološkog studija.

Za đakona Vrhbosanske nadbiskupije zaređen je **Ante Vrhovac**, sin Mate i Spomenke r. Gazibarić, rođen 6. veljače 1993. u Novom Travniku. Dolazi iz župe Uzašašća Gospodinova – Novi Travnik. Kršten je u župi Bezgrješnog začeca BDM u Posušju 3. kolovoza 1993. Krizman je u župi Uzašašća Gospodinova – Novi Travnik 25. svibnja 2006. Osnovnu školu završio je u Novom Travniku, a potom je primljen u Nadbiskupijsko sjemenište „Petar Barbarić“ u Travniku. Nakon mature (2011. godine) nastavlja svoj put prema svećeništvu u VBS-u studirajući na KBF-u u Sarajevu. Nakon treće godine studija na KBF-u odlukom Vrhbosanskog Ordinarija 2014. godine nastavlja svoju formaciju u zavodu „Germanicum et Hungaricum“ studirajući na Papisnom sveučilištu „Gregoriana“ gdje je i diplomirao 17. lipnja 2016. godine. Među kandidate za đakonat i prezbiterat primljen je 25. ožujka 2014. U službu čitača je postavljen 22. studenog 2015., a u službu akolite 05. srpnja 2016. Sve službe su mu podijeljene u nazočnosti poglavara i zajednice VBS-a, odnosno zajednice zavoda „Germanicum et Hungaricum“.

(kta)

Sahranjen vlč. Marko Barišić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije

U četvrtak, 29. rujna 2016. god. iznenada je preminuo vlč. Marko Barišić (1952.-2016.), svećenik Vrhbosanske nadbiskupije. Vlč. Marko Barišić rođen je 14. lipnja 1952. god. od roditelja Joze i Ive r. Glavaš u mjestu Gradina, župa Cer u Derventskom dekanatu. Pučku školu pohađao je u Lupljanici, gimnaziju kod salezijanaca u Rijeci, a teologiju u Sarajevu gdje je zaređen za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije 29. lipnja 1980. god. Kroz pet godina bio je kapelan u nekoliko župa Vrhbosanske nadbiskupije: Stup, Crkvica, Bežlja i Morančani. Od 1985. god. pa do umirovljenja krajem 2015. god. djelovao je u Riječkoj nadbiskupiji u župama: Prezid, Lokve, Crni Lug, Razlog i Lič, a opsluživao je povremeno i župu Mrze Vodice.

Vlč. Marko Barišić sahranjen je na 3. listopada 2016. god. u obiteljskoj grobnici na mjesnom groblju Peščenica kod Lekenika u Sisačkoj biskupiji. Sprovodne obrede vodio je izaslanik vrhbosanskog nadbiskupa i pokojnikov kolega mons. Tomo Knežević. Misa zadušnica slavljena je nakon ukopa u novoizgrađenoj župnoj crkvi u Lekeniku u kojoj sa svojim obiteljima, nakon progonstva iz Derventskog kraja početkom minuloga rata, žive dvojica braće i dvije sestre pokojnika i brojni bosanskohercegovački prognanici. Misnom slavljom, uz suslavlje tridesetak svećenika iz Vrhbosanske i Riječke nadbiskupije, predsjedao je generalni vikar Riječke nadbiskupije mons. Emil Svazić. Nazočnost velikog broja svećenika Riječke nadbiskupije najbolji je pokazatelj koliko je vlč. Marko bio prihvaćen kroz svoje svećeničko djelovanje u Riječkoj nadbiskupiji. Predsjedatelj je u svojoj propovijedi izrekao zahvalnost pokojnom vlč. Marku u ime Riječke nadbiskupije, posebno kolega svećenika, za njegov nesebični svećenički rad i pokazanu svećeničku širinu prema vjernicima u svim župama Riječke nadbiskupije u kojima je djelovao do svoga umirovljenja krajem prošle godine.

Nakon Popričesne molitve pročitane su poruke vrhbosanskog i riječkog nadbiskupa uz obraćanje trojice kolega svećenika.

Vrhbosanski nadbiskup metropolit Vinko kardinal Puljić, u svojoj sućuti rodbini i svećenicima, kazao je: „Povodom smrti vlč. Marka Barišića i njegove sahrane ... na groblju Peščenica-Lekenik upućujem najiskrenije izraze kršćanske sućuti u prvom redu užoj i daljnjoj rodbini, a onda i svim vjernicima kojima je pokojni Marko služio kao pastir. Skoro sav svoj svećenički život ugradio je u pastoral Riječke nadbiskupije. A u ime njegove rodne nadbiskupije sjedinjujem se u molitvi sa svima vama za dušu pokojnog svećenika Marka. Neka ga Gospodin primi u vječnu svjetlost i zagrljaj svoje Božanske ljubavi...”

U svojoj poruci riječki nadbiskup mons. Ivan Devčić napisao je: „... Vlč. Marko bio je svećenik Vrhbosanske nadbiskupije, ali je svoju svećeničku službu dugi niz godina vjerno vršio u župama Riječke nadbiskupije: Prezidu, Lokvama, Crnom Lugu, Razlogama i Liču. Kao vjernici znamo da krjepostan život ne može ostati bez ploda ni ovdje ni u vječnosti. Zato i mi želimo ovog trenutka zahvaliti našem bratu Marku za svo dobro što je činio tijekom svoga zemaljskog života u vjeri da će mu Gospodin, koji ga je pozvao u svoju službu, sada obilno uzvratiti. Na osobit način želimo mu zahvaliti za njegov nesebični pastoralni i duhovni angažman u navedenim župama Delničkog dekanata gdje je službovao kao župnik. Nadamo se i vjerujemo da se sada naš brat Marko raduje s Kristom i u Kristu.”

U ime generacije svećenika Vrhbosanske nadbiskupije, koji su s vlč. Markom zajedno duhovno i intelektualno rasli pod krovom Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu i koju je vrhbosanski nadbiskup mons. dr. sc. Marko Jozinović zaređio za svećenike 1980. god., riječi oprostaja izrekao je pokojnikov kolega i prijatelj mons. Tomo Knežević. Zahvalio mu je za ljudsku i svećeničku širinu, ali i radost života koju je oko sebe širio bilo u Bogosloviji u Sarajevu bilo na župama njegova svećeničkoga djelovanja, a koju je sa sobom donio iz svoje obitelji, svoje rodne župe Cer i svoga Derventskog kraja. Napomenuo je kako su to bila vremena kada

su započeli svoju duhovnu i intelektualnu izobrazbu u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u tek otkupljenoj zgradi 1973. god., koju je bezbožni komunistički sustav uz sve druge brojne krađe i pljačke oteo Vrhbosanskoj nadbiskupiji nakon II. svjetskog rata. Tu akademsku godinu započelo je preko stotinu bogoslova iz svih bosanskohercegovačkih nad/biskupija i to u prostorima i sobama bez poda, stakla, grijanja i... Međutim, to ni u najmanjoj mjeri nije umanjivalo našu radost jer smo ponovno svoji na svome u svojoj kući i na svome crkvenom ognjištu. Dalje je kazao kako oštrica partijskog komunističkog sustava nije zaobišla ni vlč. Marka za vrijeme njegove kapelanske službe u župi Bežlja kod Teslića. Kroz nekoliko mjeseci kao osumnjičeni pritvorenik i osuđeni zatvorenik, uz druge kolege svećenike, osjetio je što su kazamatski zidovi zloglasnog komunističkog dobojskog zatvora. Nakon tih zatvorskih dana, kazao je u povjerenju kolegama iz generacije, kako kani „privremeno“ otići iz Bosne u neku drugu sigurniju biskupiju Crkve u Hrvata. U dobojskom zatvoru dobio je zvanje za Riječku nadbiskupiju.

Riječi zahvale u svoje ime i vjernika župa u kojima je vlč. Marko živio i pastoralno djelovao na prostoru Riječke nadbiskupije zahvalu su izrekli župnik župe Lokve vlč. Zlatko Čibarić i župnik župe Prezid vlč. Mato Berišić. Njihova razmišljanja pretočena su u prilog na web stranici Riječke nadbiskupije u obavijesti o smrti vlč. Marka.

Bila su to razmišljanja svećenika i vjernika. Saznavši za smrt vlč. Barišića koji je osim župnika bio i svima prijatelj, odmah je, po običajima župe Lič, zvonima oglašena njegova smrt. Zvonilo se i na dan ukopa. Od 2005. do 2009. god. bio je župnik župe sv. Jurja, viteza i mučenika u Liču gdje je ostao u lijepoj uspomeni. Za njegova župnikovanja župom Lič župa je materijalno i duhovno uzdignuta.

Suradivao je sa župnim pastoralnim i župnim ekonomskim vijećem, crkvenim ocima i tadašnjim tajnikom župe gosp. Jurjom Starčevićem na mnogobrojnim aktivnostima kojima je u materijalnom i duhovnom smislu zadužio ovu župu. Podržavao je inicijative vjernika u svakom pogledu, te suradivao s mjesnim vlastima, udrugama, društvima i organizacijama.

U njegovo vrijeme obnovljeni su pokrajni oltari, izmijenjena cjelokupna stolarija na žup-

noj crkvi i kapeli Sv. Križa, provedena hidroizolacija župne crkve, te u potpunosti obnovljena sakristija. Nabavljen je veliki dio novog inventara za župnu crkvu: sakristijski namještaj, tepisi u prezbiteriju, podnica pjevališta na koru, te liturgijska i druga oprema. Obnovljen je zid, izgrađene nove staze, te podignut novi središnji križ na župnom groblju. Od mjesnog trga do župne crkve i groblja napravljene su nove pristupne stepenice.

U pastoralnom radu, vlč. Marko svake nedjelje susretao se sa župnim pjevačkim zborom, ministrantima i čitačima. Nakon svake nedjeljne ili blagdanske mise bila je prilika za razgovor o obavljenim radovima, te planiranim aktivnostima koje je uvijek podržavao. U njegovo vrijeme završeni su radovi postavljanja postaja križnog puta na stazi Ivana Pavla II. na brdu Sv. Ivana iza Svetišta u obliku križeva. Izgrađena je prva kapela sv. Ivana Pavla II. u Hrvatskoj koju je blagoslovio u studenom 2007. god.

U suradnji sa župnim pastoralnim vijećem radio je i na duhovnom polju. Godine 2007. prvi put nakon 1946. organizirano je čuvanje Božjeg groba od strane djece i mladeži na Veliki četvrtak. Iste godine, prvi put nakon II. svjetskog rata, organiziran je križni put na Veliki petak na brdo Sv. Ivana. Ponovno je uvedeno slavljenje blagdana sv. Marka, zaštitnika polja, te procesija i blagoslov polja. Uoči blagdana Majke Božje Snježne uveden je također križni put i procesija na brdo sv. Ivana. Početak školske godine počeo se obilježavati za školsku djecu iz Liča misom zaziva Duha Svetoga u župnoj crkvi u Liču, a uvedena je misa i blagoslov plodova na prvu nedjelju u listopadu povodom Dana zahvale za plodove zemlje. Uz suradnju vjernika laika, organiziran je župni vjeronauk uz obvezu sve školske djece za sudjelovanje. Na inicijativu vjernika obnovio je tradiciju Tijelovske euharistijske procesije, a uz proslavu 400 godina Svetišta BDM Snježne izdan je 2009. god. prigodni plakat i letak o povijesti Svetišta.

No, materijalno je prolazno, a uspomena na svećenika, čovjeka i prijatelja ostaje. Ličani će sa zahvalnošću pamtiti da je pokojnik radosna srca uz svoje tri župe Lokve, Razloge i Crni lug preuzeo pastoralnu skrb i o župi Lič. Nije bilo nedjelje ili blagdana kada nije, prije ili poslije mise, bilo družio s vjernicima, župnim pjevačkim zborom, župnim odbornicima i

ministrantima. Župljani, vjernici Liča kao i svi mještani pamtit će pokojnika po otvorenosti, srdačnosti, susretljivosti i iskrenosti koja se očitovala osobito kod blagoslova kuća za Tri kralja kada je u svakoj kući popričao s ukućanima, saslušao njihove teškoće i probleme, te dao lijepu riječ i savjet. Rado je dolazio u Lič misiti kod Majke Božje Snježne u Ličkom polju kada je njegovom potporom blagdan

dignut na jednu višu razinu.

Vlč. Marko, hvala ti za tvoj svećenički život i rad u nadbiskupijama Vrhbosanskoj i Riječkoj, a dobri Bog neka sve to nagradi.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine! I svjetlost vječna svijetlila mu! Počivao u miru Božjem!

Tomo Knežević

DODATAK

IMENDANSKI KALENDAR 2017.

SIJEČANJ 2017.

DODATAK

1	N	MARIJA BOGORODICA,	Nova godina Svjetski dan mira
2	P	Bazilije Veliki, Grgur Nazijanski, Grgo	
3	U	Ime Isusovo, Genoveva, Danijel, Florencije	
4	S	Anđela Folinjska, Emanuel, Borislava	
5	Č	Eduard, Emilijana, Miljenka, Radoslav	
6	P	BOGOJAVLJENJE–TRI KRALJA	Dan Sv. Djetinstva
7	S	Rajmund Penjafortski, Rajko, Lucijan, Zorislav	Prva subota – Molitva za duhovna zvanja
8	N	KRŠTENJE GOSPODINOVO	Stadlerov dan + Anto Ćosić 2016.
9	P	Julijan, Alix de Clere, Hadrijan, Honorat, Živko	
10	U	Agaton, Dobroslav, Grgur X., papa	+ Alojzije Žagar 1971.
11	S	Teodozije, Paulin, Higin papa	
12	Č	Ernest, Tatjana Rimska, Bernard	+ Franjo Momčinović 1957.
13	P	Hilarije, Remigije, Radovan, Veronika	+ Ivan Kulier 1937.
14	S	Feliks iz Nole, Srećko, Rajko, Makrina	+ Andrija Kordić 1995.
15	N	DAN GOSPODNJI; 2. KROZ GODINU	+ Ljubomir Ivan Roje 1945.
16	P	Honorat, Časlav; Marcel, papa, Oton, Mislav	+ Jakov Kovačević Stijepić 1991.
17	U	Antun opat, Antun, Ante, Lucije, Lavoslav	+ Petar Krajina 1997.
			Patron: Gorice
18	S	Margareta Ugarska, Biserka, Priska	Molitvena osmina za jedinstvo kršćana + Stjepan Ilić 1964. + Smiljan Franjo Čekada 1976. + Branko Karlić 2007.
19	Č	Mario, Ljiljana, Marta, Makarije Veliki	+ Juraj Heruc 1910. + Jozo Tomić st. 2006.
20	P	Fabijan papa, Fabijana, Sebastijan	
21	S	Agneza, Janja, Neža, Epifanije	
22	N	DAN GOSPODNJI; 3. KROZ GODINU	+ Ambroz Mijić 1946.
23	P	Emerencijana, Ema, Vjera	
24	U	Franjo Saleški, Ksenija	Past. Tjedan u Zg.
25	S	OBRAĆENJE SV. PAVLA	Završetak molitvene osmine + Josip Kasić 1996.
26	Č	Timotej i Tit, Paula Rimska	
27	P	Anđela Merici, Anđelka, Julijan, Vitalijan	
28	S	Toma Akvinski, Tomislav, Tomo	
29	N	DAN GOSPODNJI; 4. KROZ GODINU	Dan molitve za mir u BiH
30	P	Hijacinta, Alan, Martina, Tina	
31	U	Ivan Bosco, Marcela, Viktor, Klaudije	+ Petar Anić ml. 2002.

VELJAČA 2017.

DODATAK

1	S	Brigita Irska, Gita, Miroslav, Sever	+ Anto Vujičić 1990.
+ Dragan Čuturić 2004.
2	Č	PRIKAZANJE GOSPODINOVO; Svijećnica	Dan posvećenog života
3	P	Blaž, Oskar, Vlaho, Tripo, Tripun	+ Franjo Bauer 1940.
+ Mato Božić 2009.
4	S	Maria de Mattias, Veronika Jeruzalemska	Prva subota – Molitva za duhovna zvanja
5	N	DAN GOSPODNJI; 5. KROZ GODINU	
6	P	Pavao Miki i dr., Doroteja Kapadocijska, Dora	
7	U	Rikard, Držislav, Maksim, Julijan	+ Nikola Đebić 1930.
+ Petar Tunjić 2009.
8	S	Jeronim Emilijani, Jozefina Bakhita	Umrežavanje struktura VN
Stadlerov dan
+ Dragutin Alaupović 1967.
9	Č	Skolastika, Apolonija Aleksandrijska, Sabin, Sabina	
10	P	Alojzije Stepinac , Alojzija, Lojzika, Vjekoslav	Patron: Orašje
11	S	Gospa Lurdska , Mirjana, Marija	Svjetski dan bolesnika
+ Zvonko Petrović 2004.
12	N	DAN GOSPODNJI; 6. KROZ GODINU	
13	P	Katarina Ricci, Kristina Spoletska, Božidara	Duh.vježbe za sveć.
14	U	Valentin, Zdravko, Valentina, Vital, Živko	Duhovne vježbe za sveć.
+ Josip Matković 1998.
15	S	Klaudije Colombière, Vitomir, Vito	Duh.vježbe za svećenike
16	Č	Julijana, Julka, Samuel, Daniel, Miljenko	+ Stjepan Prgomet 1956.
17	P	Sedam sv. utemeljitelja Reda slugu BDM	+ Stjepan Fontana 1972.
18	S	Gizela, Sadot i dr., Ivan Petar i dr.	
19	N	DAN GOSPODNJI; 7. KROZ GODINU	+ Mato Momčinović
20	P	Leon Čudotvorac, Lav, Lea	
21	U	Petar Damiani, Damir, Natalija	
22	S	Katedra Sv. Petra , Tvrtko, Petar, Izabela	+ Ivan Zirdum 1954.
23	Č	Polikarp, Romana, Grozdan	
24	P	Montan, Goran, Modesto; Sinerot	+ Danijel Franjo Duić 1920.
+ Ivo Čondrić 1946.
25	S	Nestorije, Cezarije, Hrvoje, Donat, Berislav	Susret animatora liturgijskog pjevanja
26	N	DAN GOSPODNJI; 8. KROZ GODINU	+ Ivan Starčević 1982.
27	P	Gabrijel Žalosne Gospe, Donat Zadarski	+ Petar Perić 1943.
28	U	Roman, Teofil, Bogoljub, Vikica	+ Ivan Pavlinac 1970.
+ Stjepan Oršić 1908.
+ Juraj Đuro Majetić 1964.

OŽUJAK 2017.

DODATAK

1	S	Pepelnica: post i nemrs	+ Marko Paradžik 1977.
+ Šimo Janjić 2003.
2	Č	Janja Praška, Iskra, Ines, Čedomil, Lucije	+ Stanislav Božić 1987.
+ Josip Mikić 2008.
3	P	Marin, Marinko, Asterije, Ticijan, Kamilo	+ Augustin Nikić 1936.
4	S	Kazimir, Eugen, Natko	Duisburg-Helz
Prva subota – molitva za duhovna zvanja
5	N	DAN GOSPODNJI; 1. KORIZMENA	Duisburg-Helz
+ Zvonimir Blažun 1975.
6	P	Koleta, Fridolin, Viktor, Ruža, Agneta	
7	U	Perpetua i Felicita, Eugen, Efrem, Tereza	+ Stjepan Marković 1961.
+ Mato Bičvić 1989.
8	S	Ivan od Boga, Boško, Ivša, Poncije; (kvatre)	Stadlerov dan
9	Č	Franciska Rimska, Franjka, Fanika	
10	P	Emilijan/Emil, Makarije, Kajo, Simplicije; (kvatre)	
11	S	Ulrih, Firmin, Tvrtko, Blanka, Kandid; (kvatre)	
12	N	DAN GOSPODNJI; 2. KORIZMENA	
13	P	Kristina Perzijska, Eufrozina, Ratka, Rozalija	Obljetnica izbora Pape Franje
14	U	Matilda, Milijana, Borka, Paulina, Eva	
15	S	Longin, Veljko, Mengin, Zaharija, papa	+ Antun Buljan 1964.
16	Č	Hilarije i Tacijan, Julijan, Euzebija, Herbert	+ Franjo Kovačević 1940.
17	P	Patrik, Patricija, Gertruda, Konrad, Domagoj	
18	S	Ćiril Jeruzalemski, Ćiro, Aleksandar, Eduard	
19	N	DAN GOSPODNJI; 3. KORIZMENA	Tjedan solidarnosti
+ Miroslav Petrović 1990.
20	P	Sv. Josip zaručnik BDM	Patron: G. Dubica, Marijin Dvor, Rankovići, Špionica, Zavidovići, Zenica sv. Josip, Teslić.
21	U	Serapion, Kristijan, Vesna, Vlasta, Kasijan	
22	S	Lea Rimska, Oktavijan, Leonarda, Jaroslav	
23	Č	Turbije Mongrovejski, Oton, Anuncijata	
24	P	Katarina Švedska, Latin, Javorka	+ Rikard Weis 1945.
25	S	BLAGOVIJEST	Patron: Bogoslovija
26	N	DAN GOSPODNJI; 4. KORIZMENA	
27	P	Rupert, Ernest, Lada, Lidija	
28	U	Spes, Nada, Sonja, Priska, Guntram	
29	S	Eustazije, Bertold	+ Mirko Perčilnić 1966.
30	Č	Kvirin Rimski, Bogoljub, Bogoljuba, Leonard	+ Franjo Jurić 1948.
31	P	Benjamin, Balbina, Gvido, Natalija	

TRAVANJ 2017.

DODATAK

1	S	Hugo iz Grenobla, Venancije, Anastazije, Mavro	Prva subota – molitva za duhovna zvanja + Julijan Kozinović 2010.
2	N	DAN GOSPODNJI; 5. KORIZMENA	+ Vincencij Ferrerij Paulko 1921.
3	P	Siksto, Rikard, Radojko, Svevald	
4	U	Izidor Seviljski, Platon; Marija, Maja, Marijan	
5	S	Vinko Ferrer, Irena, Kresencija	
6	Č	Celestin I., papa, Irenej, Petar Veronski	
7	P	Ivan Krstitelj de la Salle, Herman, Teodor	+ Franjo Kopic 1929.
8	S	Dionizije Korintski, Timotej, Klement, Julijan	Stadlerov dan + Drago Sučić 1988.
9	N	CVJETNICA	10:30 - Pontifikal + Božo Markotić 1995. + Marko Kamenjaš 2007.
10	P	Ezekijel, Terencije, Makarije, Blaženko	+ Ilija Violoni 1945. + Petar Živković 1985.
11	U	Stanislav, Stanko, Stanislava, Filip, Izak	+ Petar Grgić 1982.
12	S	Julije I., papa, Zenon, Saba, Damjan	Misa posvete ulja – katedrala 10:30h Dan djela Sv. Petra + Antun Bogdan 2001.
13	Č	Veliki četvrtak	Misa Večere Gospodnje – Katedrala 18:00h
14	P	Veliki petak; post i nemrs	Obredi V. Petka – katedrala 18:00h
15	S	Velika subota	Misa bdijenja – katedrala 21:00h Uskrsni prijem za svećenike, redovnike i redovnice + Miodrag Mišković 2008.
16	N	USKRS – VAZAM	Pontifikal – katedrala 10:30h
17	P	Šimun, Inocent, Akacije, Ilija, Robert	Uskrsni prijem 11:00h + Juro Čolić 2014.
18	U	Euzebije, Anastazija, Apolonije	+ Ivan Turbić 1911. + Augustin Franjo Vrebac 1940. + Marko Alaupović 1979.
19	S	Ema, Leon IX., papa, Kresencije Padovanski	+ Anto Dujmušić 1943.
20	Č	Anicet, Marcelin, Agneza Montepulčanska	+ Bernardin Batvić 1021.
21	P	Anzelmo, Konrad	
22	S	Soter, papa, Teodor, Leonid	+ Alojzije Budžinski 1983.
23	N	DAN GOSPODNJI; 2. USKRSNA, Juraj, Jure, Đuro, Đurđica, Georg, Adalbert	Nedjelja Božjega milosrđa Patron: Derventa, Morančani, Vitez
24	P	Fidel, Vjera, Vjeran + Petar Čalić 2010.	
25	U	Marko evanđelist., Marko, Maroje, Ermin	Patron: Gradačac, Ilijaš, Plehan, Potočani.
26	S	Montan i Maksima, Marcelin, papa	Svećenički sabor + Augustin Halili 1976.
27	Č	Ozana Kotorska, Jakov Zadranin	
28	P	Petar Chanel, Ljudevit M. Grignon, Vital	+ Matej Matko Livajušić 1978.
29	S	Katarina Sijenska, suzaštitnica Europe, Katarina	Blagoslov kuće sestara franjevki + Josip Bezić 1893. + Stjepan Jularić 1999.
30	N	DAN GOSPODNJI; 3. USKRSNA	+ Josip Kalčik 1994.

SVIBANJ 2017.

DODATAK

1	P	Josip Radnik, Sigizmund Burgundski	Hodočašće u Olovo
Patron: Pale, Turbe
+ Ivan Mitrović 1912.
2	U	Atanazije, Antonin, Boleslav, Boris	
3	S	Filip i Jakov, ap. , Aleksandar I., papa, Branimir	
4	Č	Florijan, Antonina, Cvjetko, Cvijeta	+ Ivan Vlašić 1984.
5	P	Peregrin, Maksim, Anđelko, Irena	+ Anto Alaupović
6	S	Dominik Savio, Irenej Srijemski, Mirko	Salzburg-krizma
Prva subota – molitva za duhovna zvanja
„Dobri Pastir“ Innsbruck – 50.g. misije
+ Josip Matišić 1921.
7	N	DAN GOSPODNJI; 4. USKRSNA,	
8	P	Ida iz Nivellsa; Ulrika Nisch	Stadlerov dan
+ Marko Nedić 1952.
+ Jozo Perić 2005.
+ Marko Josipović 2009.
+ Josip Vasilina 1988.
9	U	Beato, Blaženko, Blaženka	
10	S	Ivan Merz , Gospa Trsatska	
11	Č	Marijan Rimski, Mamerto	
12	P	Leopold Bogdan Mandić , Nerej, Ahil	Patron: Briješće, Dragunja, Maglaj.
+ Anto Šarić 2010.
13	S	BDM Fatimska, Servacije, Agneta	
14	N	DAN GOSPODNJI; 5. USKRSNA, Matija ap.	
15	P	Izidor Madridski, Sofija Rimska, Sonja	+ Jakov Barišić 1942.
16	U	Ivan Nepomuk, Nenad, Gendadije, Florencije	+ Milidrag Bujas 1991.
17	S	Paškal Baylon, Paško, Gizela, Heraklije	
18	Č	Ivan I., papa, Venancije, Feliks, Srećko	+ Ivan Subašić 1945.
19	P	Celestin V., papa, Urban, Teofil, Rajko	
20	S	Bernardin Sijenski, Lidija, Zlatka, Zlata	+ Petar Ajvazović 1945.
+ Josip Kresić 2015.
21	N	DAN GOSPODNJI; 6. USKRSNA	+ Anđelko Franjičević 1954.
+ Vlastimil Antun Fiala 1986.
22	P	Rita iz Cascie, Renata, Helena, Jelka (prosni dani)	
23	U	Deziderije, Željko, Želimir, Željana (prosni dani)	
24	S	Marija Pomoćnica, Šimun Stilita (prosni dani)	Patron: Gobarica
+ Andrija Jagatić 1901.
25	Č	UZAŠAŠĆE – SPASOVO: KRIŽI	Patron: Novi Travnik
+ Caleb Violoni 1917.
26	P	Filip Neri, Zdenko	
27	S	Augustin Kanterberijski, Bruno, Zdenko	+ Josip Konopka 1988.
28	N	DAN GOSPODNJI; 7. USKRSNA	Posveta crkve u Haljinjićima
29	P	Euzebije i Polion, Ervin, Većeslav	
30	U	Ivana Orleanska (Arška), Ferdinand	
31	S	Pohod BDM, Petronila Rimska, Silvije	

LIPANJ 2017.

1	Č	Justin, Mladen, Liberije, Slobodan, Teofil	
2	P	Marcelin i Petar, Erazmo, Eugen	+ Vinko Vidaković 2006.
3	S	Karlo Lwanga i dr., Klotilda	Prva subota – molitva za duhovna zvanja
4	N	DUHOVI	Pontifikal - 10:30h + Mirko Radoš 1945. + Marijan Ivandić 1945. + Josip Perčinlić 1945.
5	P	BDM Majka Crkve , Bonifacije, Valerija, Darinka	Patron: Garevac + Stjepan Ezgeta 1933. + Stjepan Pašalić 1950.
6	U	Norbert, Artemije, Paulina, Neda	
7	S	Robert, Radoslav, Antun de Fatatis; (kvatre)	+ Franjo Bulić 1999.
8	Č	Melanija, Severin	Stadlerov dan + Ivan Barčanec 1993. + Ivan Kuprešak 2013.
9	P	Efrem, Pelagija Antiohijska, Kolumban; (kvatre)	+ Franjo Kralik 1976.
10	S	Bogumil, Dijana, Biserka; (kvatre)	Manheim-krizma + Ladislav Gagulić 1964.
11	N	PRESVETO TROJSTVO	Patron – N. Sarajevo, N. Travnik
12	P	Leon III. papa, Lav, Eshil, Placid, Mile, Drago	Busovača – 18:00h
13	U	Antun Padovanski , Anto, Antun, Antonija	Patron: Boće, Bugojno, Bukovica, Busovača, Dobretići, Drijenča, G. Močila-Suijekovac, Graćac, Lukavac, Podhum-Žitače, Rastićevo, Sivša, Sočanica, Vukanovići, Žepče.
14	S	Rikard, Elizej, Valerije, Zdravko, Zdravka	
15	Č	TIJELOVO - BREŠANČEVO	Pontifikal – 10:30h Patron: Vidovice
16	P	Auro, Zlatko, Zlata, Aurelije, Beno	
17	S	Emilija, Inocent, Rajner, Petar, Laura	Katedrala 18:00h – Blagoslov orgulja
18	N	DAN GOSPODNJI; 11. KROZ GODINU	
19	P	Romuald, Alena, Gervazije, Protazije	+ Marijan Džojić 1921.
20	U	Florencija, Florentina, Naum Ohridski	+ Josip Fuchs 1954. + Zdravko Mandić 2012.
21	S	Alojzije Gonzaga, Alojzija, Vjekoslav, Slavko	Patron: sjem. Crkva u Travniku, Pećnik + Nikola Burić 1993.
22	Č	Paulin, Ivan Fišer, Toma More	+ Mato Ivkić 1993.
23	P	PRESVETO SRCE ISUSOVO	zaštitnik nadbiskupije Jajce – 18:00h Patron: B. Šamac, Brčko, Čajdraš, Doboj, Glavice. N. Selo, Pećine, Prozor, Sarajevo - katedrala, Zvornik. + Anto Lutter 1992.
24	S	Bezgriješno Srce Marijino, Rođenje Ivana Krstitelja	Podmilačje 18:00h Patron: Bijelo Brdo, D. Tramošnica, Jelah, K. Sutjeska, Lug-Brankovići, Otinovci, Podmilačje, Tarčin, Travnik, Uzdol, Živinice, Skopaljska Gračanica, Posavska Mahala
25	N	DAN GOSPODNJI; 12. KROZ GODINU	
26	P	Ivan i Pavao, Virgijije, Zoran, Deodat	+ Jozo (Tunin) Tomić 2007.
27	U	Ćiril Aleksandrijski, Ladislav Ugarski, Vlatko	
28	S	Irenej Lionski, Mirko, Vincenta, Vinka, Lucija	
29	Č	Petar i Pavao, ap., Paula, Krešimir	Svećeničko ređenje – 10:30h Patron: Brajkovići, G. Komušina, Kakanj, Kulina, Lovnica, N. Selo-Balegovac, Tuzla. + Dragutin Kamber 1969.
30	P	Prvomučenici Svete Rimske Crkve, Bazilid	

SRPANJ 2017.

DODATAK

1	S	Aron, Martin, Oliver, Estera, Stela, Zvezdana	Prva subota – molitva za duhovna zvanja
2	N	DAN GOSPODNJI; 13. KROZ GODINU	+ Anton Jeglič 1937.
3	P	Toma ap. , Tomislav, Tomo	
4	U	Elizabeta Portugalska, Elza, Laura, Berta	
5	S	Ćiril i Metodije, slavenski apost. i suzašt. Europe	Patron: Bogoslovijska crkva + Krunoslav Draganović 1983.
6	Č	Marija Goretti, Marica, Romul, Suzana, Agata	+ Stipo Barišić 1944.
7	P	Vilibald, Vilko, Benedikt XI., papa, Odon, Goran	
8	S	Akvila, Priska, Priscila, Prokopije, Pankracije	Stadlerov dan
9	N	DAN GOSPODNJI; 14. KROZ GODINU	
10	P	Amalija, Feliks, Filip, Rufina, Viktorija	+ Marijan Šoljić 1986.
11	U	Benedikt, opat i zaštitnik Europe	+ Nikola (Jozin) Pranjić 1998.
12	S	Petar i Suzana Araki Chobyoye, Mislav	
13	Č	Majka Božja Bistrička , Henrik, Ezdra	70. zasjedanje BK BiH – Banja Luka
14	P	Kamilo de Lellis, Angelina, Gašpar	70. zasjedanje BK BiH – Banja Luka
15	S	Bonaventura, Bono, Dobroslav, Vladimir	70. zasjedanje BK BiH – Banja Luka
16	N	DAN GOSPODNJI; 15. KROZ GODINU, Gospa karmelska	Patron: Karmel na Stupu + Ivan Šarić 1960. + Josip Glavaš 2015.
17	P	Hedviga Krakovska, Aleksije, Hijacint	
18	U	Arnold, Teodozija, Božana, Emilije, Emilija	
19	S	Justa i Rufina, Aurea, Zora, Zlata	
20	Č	Ilija Tišbijac, pr. , Apolinar, Ilija, Ilko, Ilinka	Patron: B. Brod, Čemerno, Doljani, Kandija, Kiseljak, Korićani, N. Šeher, Rostovo, Sol. Kula, Zenica sv. Ilija, Turić, Ularice.
21	P	Lovro Brindiški, Danijel, pr., Dane, Danica	+ Ivan Rajić 1989.
22	S	Marija Magdalena apostol apostola , Manda, Magda	+ Andrija Antunović 1934. + Dominik Stojanović 2009.
23	N	DAN GOSPODNJI; 16. KROZ GODINU	+ Ivo Dovoda 2015.
24	P	Sarbel Makhluf, Kristina Belgijska, Eufrazija	
25	U	Jakov, ap. , Jakša, Jaka; Kristofor, Krsto	+ Branko Grulich 1989.
26	S	Joakim i Ana, roditelji BDM , Anka, Anica	Patron: Banbrdo, Domaljevac, Par Selo, Podkraj, Radunice, Žabljak. + Andrija Avelin Predmersky 1914. + Ladislav Buljan 1986.
27	Č	Klement Ohridski i Gorazd i drugovi	
28	P	Viktor I., papa, Beato, Prohor, Nikanor, Nazarije	
29	S	Marta iz Betanije, Lazar, Urban II., papa, Vilim	
30	N	DAN GOSPODNJI; 17. KROZ GODINU	
31	P	Ignacije Loyolski, Vatroslav, Žarko, Žara	Patron: Grbavica

KOLOVOZ 2017.

DODATAK

1	U	Alfonz Marija de' Liguori, Jonatan	
2	S	Gospa od Anđela, Euzebije Verčelski, Petar Juliani	Patron: G. Tramošnica + Drago Čuić 1939. + Martin Anić 2006.
3	Č	Augustin Kažotić , Lidija, Martin, Salvator	
4	P	Ivan Marija Vianney, Justin, Krescencije	
5	S	Gospa Snježna, Nives, Snježna	Prva subota – molitva za duhovna zvanja Patron: Deževica, Poljaci.
6	N	PREOBRAŽENJE GOSPODINOVO	Borovica – 11:00h-kard. Patron: Borovica + Ivan Trobentar 1977. + Rudolf Römer 1982. + Franjo Tomašević 2007.
7	P	Siksto II. papa, Donat, Kajetan, Albert	
8	U	Dominik, Nedjeljko, Dinko, Dominko, Neda	Patron: Goražde Stadlerov dan + Emil Stjepan Čondrić 1945. + Viktor Šifner 2005. + Antun Mohorič 1937.
9	S	Terezija Benedikta od Križa, zaštitnica Europe	
10	Č	Lovro đakon, Lovorko, Lovorka, Laura, Klaudije	Katedrala 18:00h + Marko Jozinović 1994. + Tomislav Jozić 2014.
11	P	Klara, Jasna, Jasminka, Suzana Rimska, Ljiljana	Patron: Klarise u Brestovskom + Joso Filipović 2006. + Dragutin Čelik 1958. + Zvonko Raić 1998.
12	S	Ivana Franciska de Chantal, Franjka, Francika	+ Ivan Krištić 1960. + Josip Džajkić 2000.
13	N	DAN GOSPODNJI; 19. KROZ GODINU	
14	P	Maksimilijan Marija Kolbe, Kova, Koviljka	Komušina 18:00h + Stjepan Gašparević 1937.
15	U	VELIKA GOSPA, Marija, Mara, Asunta	Stup 19:00h Patron: Breške, Dolac, G.Vakuf-Uskoplje, Haljinići, Komušina, Korace, Kreševo, Olovo, Osova, Rama-Ščit, Stup, Suho Polje, Tolisa.
16	S	Stjepan Ugarski, Rok, Roko, Krunoslav, Kruno	Patron: Prud. + Ivan Dujmušić 1937.
17	Č	Hijacint, Miron, Klara, Natalis, Natalija	+ Marko Majurić 1933.
18	P	Jelena Križarica, Jelka, Jela, Helena	+ Stjepan Sokolović 1972.
19	S	Ivan Eudes, Magna, Timotej, Ratko, Jordan	+ Tomo Igrc 1938.
20	N	DAN GOSPODNJI; 20. KROZ GODINU	+ Izidor Poljak 1924.
21	P	Pio X. papa, Agaton, Sidonije	Patron : Bijeljina
22	U	BDM Kraljica, Vladislava, Regina	
23	S	Miroslav Bulešić , Ruža Limska, Ružica, Rozalija, Roza	
24	Č	Bartol, ap. , Bartolomej, Bariša, Bare	+ Nikola Krilić 1924.
25	P	Ljudevit, Josip Kalasancijski, Sever	
26	S	Melkizedek, Aleksandar, Branimir	
27	N	DAN GOSPODNJI; 21. KROZ GODINU	
28	P	Augustin, August, Tin, Pelagije, Vivijan, Živko	
29	U	Mučeništvo Ivana Krstitelja , Ivan, Bazila	Patron: Odžak.
30	S	Bazila, Rebeka, Petar, Margarita, Didak	
31	Č	Josip iz Arimateje i Nikodem; Aristid, Aida	

RUJAN 2017.

DODATAK

1	P	Bronislava, Branislava, Tamara, Egidije	
2	S	Kalista, Divna, Severin Girault i dr.	Prva subota – molitva za duhovna zvanja
3	N	DAN GOSPODNJI; 22. KROZ GODINU	+ Božidar Bralo 1945. + Pero Anić 2013.
4	P	Ruža Viterbska, Rozalija Palermska	
5	U	Majka Terezija , Lovro Justinijani	Patron: Vogošća
6	S	Kristina Tiriska, Zaharija, pr., Eleuterij	
7	Č	Marko Križevčanin , Markica, Regina, Dragica	
8	P	MALA GOSPA , Marija	Stadlerov dan Patron: Bežlja, Brestovsko, Brusnica, Husino, Modriča, Ulice. + Ivan Kozinović 1931.
9	S	Petar Claver, Hijacint, Hijacinta	
10	N	DAN GOSPODNJI; 23. KROZ GODINU	+ Tomislav Jablanović 1986.
11	P	Prot i Hijacint, Emilijan, Miljenko	
12	U	Ime Marijino , Mirjam, Gvido	Patron: Gromiljak, Oštra Luka – Bok, Svilaj.
13	S	Ivan Zlatousti, Zlatko, Amat, Ljubo, Ljuba	Obljetnica posvete prvostolnice - Sarajevo
14	Č	Uzvišenje svetog križa , Višeslav, Slavko	Patron: Bistrica k/Ž. Jelaške, Klopče; franjevačka provincija Bosna Srebrena. + Dragan Augustin Dujmušić 1916. + Milivoj Čekada 1961.
15	P	BDM Žalosna , Dolores, Melitina	Patron: Čardak + Mato Matej Pezer 1939. + Florijan Čulinović- Čulina 1996. + Tadija Mihačević 1955.
16	S	Kornelije i Ciprijan, Eufemija, Ljudmila	
17	N	DAN GOSPODNJI; 24. KROZ GODINU	
18	P	Josip Kupertinski, Adrijana, Senarije	
19	U	Januarije, Eustahije, Teodor Kenterberijski	+ Marijan Pešić 1991.
20	S	Andrija Kim Taegŏn i dr. i Pavao Chŏng Hasang i dr.; (kvatre)	
21	Č	Matej, ap. i ev. , Mate, Matea, Debora	+ Anton Zajac 1982.
22	P	Kandid, Emerita, Mauricije, Silvan, Silvana; (kvatre)	
23	S	Pio iz Pietrelcine, Tekla, Poliksena Španjolska, Ksenija; (kvatre)	
24	N	DAN GOSPODNJI; 25. KROZ GODINU	+ Franjo Gavran 1980. + Ivan Ćoruša 2001. + Stjepan Džalto 2008. + Tadija Jukić 2011.
25	P	Aurelija, Zlata, Firmin, Tvrtko	
26	U	Kuzma i Damjan, Damjana	+ Mato Bekavac 1938. + Ćedomil Ćekada 1981.
27	S	Vinko Paulski, Vincent, Vinko, Vinka	
28	Č	Većeslav, Vjenceslav; Lovro Ruiz	
29	P	Mihael, Gabrijel, Rafael, arkandeli	Patron: Kolibe, Kopanice, Ovčarevo, Vareš. + Anto Paradžik 2004. + Marko Barišić 2016.
30	S	Jeronim, Jerko, Jerka; Sofija Rimska	

LISTOPAD 2017.

DODATAK

1	N	DAN GOSPODNJI; 26. KROZ GODINU; Terezija od Djeteta Isusa	Patron: Bistrica k/Uskoplja.
2	P	Anđeli čuvari, Anđeo, Anđelko, Anđela	+ Anto Krešić 1938. + Viktor Vincens 1989. + Franjo Pilić 1996.
3	U	Dionizije, Areopagita, Kandida, Svjetlana	
4	S	Franjo Asiški, Franjo, Franka, Franciska	Patron: Dobrinja, Guča Gora, Rumboci, S. Slatina, Šikara, Zovik, Žeravac. + Petar Vidović 1984.
5	Č	Placid, Miodrag, Mauro; Faustina Kowalska	
6	P	Bruno, Fides, Vjera, Vjerica	
7	S	BDM od Krunice, Ruža, Rozalija; Ernest	Patron: Krepić Prva subota – molitva za duhovna zvanja + Stjepan Hadrović 1934. + Dragan Dujmušić 1943. + Anto-Emil Čehulić 1982. + Mato Tokić 2014. + Marijan Perić 2015.
8	N	DAN GOSPODNJI; 27. KROZ GODINU	Stadlerov dan
9	P	Dionizije Pariški, Denis, Dionizija; Ivan Leonard	
10	U	Danijel Comboni, Danko; Franjo Borgia	+ Josip Lušić 1991.
11	S	Materinstvo BDM, Ivan XXIII., papa, Filip, Anastazije	Patron: Tišina
12	Č	Maksimilijan, Makso, Velibor; Serafin	
13	P	Teofil, Bogoljub, Eduard	
14	S	Kalist I., papa, Krasna, Divna	Hodočašće u M. Bistricu
15	N	DAN GOSPODNJI; 28. KROZ GODINU	
16	P	Hedviga, Marija Margareta Alacoqe	
17	U	Ignacije Antiohijski, Vatroslav	
18	S	Luka ev., Luka, Lukica, Lukša, Amabilis	Patron: Sarajevo-Novi Grad KBF – Sarajevo + Juraj Čosić 1918. + Marko Tvrtković 1940. + Andrija Mlakić 1959. + Stjepan Kočiš 1980. + Mijo Perić 2014. + Mato Adžamić 1990. + Ivan Gojsilović 1934. + Jozo Vidaković 2005.
19	Č	Ivan Brebefski i Jogues i dr. i Pavao od Križa	
20	P	Vendelin, Irena, Miroslava; Vital, Živko	
21	S	Uršula, Kajo, Hilarion	
22	N	DAN GOSPODNJI; 29. KROZ GODINU; Ivan Pavao II.	Svjetski misijski dan Patron: Centar za mlade + Antun Jović 1916. + Eugen Tvrtković 1937. + Josip Kudić 2000. + Josip Riffel 1918. + Ivan Jablanović 1957.
23	P	Ivan Kapistranski, Ivanko, Borislav, Janko	
24	U	Antun Marija Claret, Proklo Carigradski	
25	S	Katarina Kotromanić, Krizant, Darija, Krispin	Obljetnica posvete crkava u Vrhb.nadb. + Rudolf Klampfl 1994.
26	Č	Dimitrije Srijemski, Dmtar, Zvonimir	
27	P	Sabina Avilska, Namat, Bartol, Bartolomej	+ Viktor Baier 1998. + Ivo Balukčić 2012.
28	S	Šimun i Juda Tadej, ap., Tada; Alfred	Hodočašće na Bobovac
29	N	DAN GOSPODNJI; 30. KROZ GODINU	
30	P	Marcel iz Tangera, Marcijan, Marsela	
31	U	Lucila Rimska, Alfons Rodrigues, Kristofor	

STUDENI 2017.

DODATAK

1	S	SVI SVETI	Kat: 10:30h i groblje sv. Josipa 15:00h
2	Č	DUŠNI DAN	Groblje Bare 11:00h i kat. 18:00h. + Ivan Čavar 2007. + Mijo Josipović 2012. + Petar Zubak 1931.
3	P	Martin iz Porresa, Hubert, Silvija	
4	S	Karlo Boromejski, Dragutin, Drago, Dragica	Prva subota – molitva za duhovna zvanja
5	N	DAN GOSPODNJI: 31. KROZ GODINU	+ Antun Zorko 1928 + Anto Bajić 1993.
6	P	Leonard pustinjak, Melanija, Teobald	
7	U	Engelbert, Anđelko; Lazar	+ Danijel Pušić 1973. + Mijo Thon 1986.
8	S	Gracija Kotorski , Klaudije, Nikostrat	Stadlerov dan + Marijan Kopic 2013.
9	Č	Posveta Lateranske bazilike , Vito, Vitomir	
10	P	Leon Veliki, papa, Lavoslav, Lav	
11	S	Martin Tourski, Martin, Martina	Patron: Bučići + Josip Skalec 1928.
12	N	DAN GOSPODNJI: 32. KROZ GODINU	+ Ante Petrović 1986.
13	P	Stanislav Kostka, Stanko, Stanka	
14	U	Nikola Tavelić , Nikolina, Nikoleta; Ivan Trogirski	Patron: Kovačići – SA
15	S	Albert Veliki, Albertina, Leopold Austrijski	
16	Č	Margareta Škotska i Gertruda, Gera	+ Anto Livajušić 1974.
17	P	Elizabeta Ugarska, Hilga, Alfej i Zakej	+ Anto Čondruić 1981.
18	S	Posveta bazilika sv. Petra i Pavla, Roman	
19	N	DAN GOSPODNJI: 33. KROZ GODINU	
20	P	Feliks iz Vaolisa, Srećko, Edmund	+ Franjo Mikić 1927.
21	U	Prikazanje BDM , Mavro Porečki, Valent, Zdravka	+ Nikola Mandić 1937. + Stjepan Lukić 1962. + Juraj Zirdum 1982.
22	S	Cecilija, Benigna, Dobrila	
23	Č	Klement I., papa i Kolumban, Felicita, Lukrecija	
24	P	Andrija Dung-Lac i dr., Flora iz Cordobe	+ Franjo Horvat 1975.
25	S	Katarina Aleksandrijska, Kata, Katica	+ Vlado Jurjević 1993. + Ambrozije Mikić 2008.
26	N	KRIST KRALJ	Patron: Cer + Ivan Miletić 1943.
27	P	Fakundo, Valerije, Virgilije, Maksim	
28	U	Jakov Markijski, Teodora, Božica, Božana	Patron : Grebnice
29	S	Iluminata, Saturnin, Filomen	+ Franjo Malešević 1927.
30	Č	Andrija, ap. , Andrija, Andrea, Andro, Hrvoje	+ Ivan (Perin) Mršo 2000.

PROSINAC 2017.

DODATAK

1	P	Natalija Nikomedijska, Edmund Campion, Nahum, pr.	
2	S	Blanka, Habakuk, pr., Bibijana, Kromacije	Prva subota – molitva za duhovna zvanja
3	N	DAN GOSPODNJI: 1. NEDJELJA DOŠAŠĆA	Đakonsko ređenje u katedrali 10:30h
4	P	Ivan Damaščanski, Barbara, Barica	Patron: Breza
5	U	Krispina, Kristina, Saba	+ Josip Rajić 1951. + Anto Lamešić 1973.
6	S	Nikola, biskup, Niko, Nikša, Nikica	
7	Č	Ambrozije, Ambroz, Sabina, Urban	
8	P	BEZGRJEŠNO ZAČEĆE BDM , Inviolata, Ljiljana	Patron: Vrh.Nadbiskupija, Crkvice, Dubrave, Vijaka Dan provincije BZ BDM sestara SMI + Josip Stadler 1918. + Ilija Gavrić 1948.
9	S	Ivan Diego Cuahtloatzin, Valerija iz Limogesa	+ Juraj Dobroslav Veseličić 1930.
10	N	DAN GOSPODNJI: 2. NEDJELJA DOŠAŠĆA	+ Josip Divić 1968.
11	P	Damaz I. papa, Josip Egipatski, Danijel	
12	U	BDM Guadalupska, Spiridon, Špiro	
13	S	Lucija, Luca, Jasna, Svjetlana, Otilija; (kvatre)	+ Đuro Gračanin 1973.
14	Č	Ivan od Križa, Venancije, Fortunat	+ Juraj Pušek 1906.
15	P	Bl. M. Jula Ivanišević i susestre, djevice i mučenice; (kvatre)	+ Đuro Cezner 1944.
16	S	Adela, Albina, Zorka, Hagaj, pr.; (kvatre)	
17	N	DAN GOSPODNJI: 3. NEDJELJA DOŠAŠĆA „Gaudete“	+ Luka Janjić 1996. + Filip Josipović 2001.
18	P	Gracijan Tourski, Dražen, Malahija pr.	
19	U	Anastazije, Benjamin, Urban, Vladimir, Eva	+ Zvonimir Baotić 1995.
20	S	Eugen, Zefirin, Slobodan	+ Ivan Koščak 1915. + Ambrozije Benković 1970. + Ivan Čalušić 2011.
21	Č	Petar Kanizije; Mihej, pr.	
22	P	Toma Holland, Honorat, Časlav	
23	S	Ivan Kentijski, Ivan, Ivon	
24	N	BADNJAK	Pontifikal - 24:00h polnočka
25	P	BOŽIĆ – Rođenje Gospodinovo	Pontifikal - 10:30h + Nikola Mlakić 1961. Božićni prijem 11:00h. + Antun Čović 1968.
26	U	Stjepan, prvomučenik , Stjepko, Kruno	
27	S	Ivan, ap. i ev. , Ivan, Ivana, Ivančica	
28	Č	Nevina dječica , Neven, Nevenka, Mladen	
29	P	Toma Becket, Tomislav, David kralj	
30	S	Feliks I. papa, Jukundo, Rajner	Patron: Kupres
31	N	SVETA OBITELJ ISUSA, MARIJE I JOSIPA	Zahvalnica u katedrali 18:00h. + Nikola Odić 1911.

